

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 39 · 21. januar
Sesjonen 2021–2022

Møte fredag den 21. januar 2022 kl. 9

President: Masud Gharahkhani

Dagsorden (nr. 39):

1. Innstilling fra finanskomiteen om Lov om lønnsstøtte (økonomiske tiltak i møte med pandemien) (Innst. 116 L (2021–2022), jf. Prop. 47 L (2021–2022))
2. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall) (Innst. 117 L (2021–2022), jf. Prop. 49 L (2021–2022))
3. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger) (Innst. 113 S (2021–2022), jf. Prop. 48 LS (2021–2022))
4. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 (Innst. 112 L (2021–2022), jf. Prop. 48 LS (2021–2022))
5. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å forlenge kriseordningene for arbeidsfolk (Innst. 111 S (2021–2022), jf. Dokument 8:48 S (2021–2022))
6. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland og Erlend Wiborg om redusert arbeidsgiverperiode for sykepenger når fraværet skyldes covid-19 (Innst. 110 S (2021–2022), jf. Dokument 8:33 S (2021–2022))
7. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Helge André Njåstad og André N. Skjelstad om endringer i folketrygdloven for utbetalinger ved ekstraordinære tilfeller (Innst. 114 L (2021–2022), jf. Dokument 8:64 L (2021–2022))
8. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (Innst. 118 L (2021–2022), jf. Prop. 50 L (2021–2022))
9. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen og Frank Edvard Sve om å innføre makspris på strøm for norske forbrukere og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Sofie Marhaug om å innføre makspris på og toprissystem for strøm (Innst. 122 S (2021–2022), jf. Dokument 8:65 S (2021–2022) og Dokument 8:66 S (2021–2022))
10. Referat

Presidenten: Det foreligger to permisjonssøknader:

 - fra Sosialistisk Venstreparti stortingsgruppe om velferdspolispermisjon for representanten Audun Lysbakken fra og med 21. januar og inntil videre
 - fra Sosialistisk Venstreparti stortingsgruppe om permisjon etter Stortingets forretningsorden § 5 annet punktum for representanten Mona Fagerås fra og med 21. januar og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

 1. Søknadene behandles straks og innvilges.
 2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Hordaland: Sara Bell
For Nordland: Christian Torset

Presidenten: Sara Bell og Christian Torset er til stede og vil ta sete.
Representanten Rauand Ismail vil framsette et representantforslag.

Rauand Ismail (MDG) [09:01:06]: På vegne av representantene Sofie Marhaug, Birgit Oline Kjerstad og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om å la vernede vassdrag forbli vernet.

Presidenten: Representanten Kjell Ingolf Ropstad vil framsette et representantforslag.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [09:01:31]: På vegne av representantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og meg selv har jeg gleden av å sette fram et forslag om koronakompensasjon til ideelle sykehus.

Presidenten: Representanten Marian Hussein vil framsette et representantforslag.

Marian Hussein (SV) [09:01:50]: På vegne av representantene Audun Lysbakken, Grete Wold, Kari Elisa-

beth Kaski og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om helsehjelp til papirløse migranter i Norge.

Presidenten: Representanten Tor André Johnsen vil framsette et representantforslag.

Tor André Johnsen (FrP) [09:02:30]: På vegne av representantene Himanshu Gulati, Per-Willy Amundsen og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om endring i straffeloven.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Presidenten vil gjøre oppmerksom på at sakene nr. 1–9 på dagens kart ikke har ligget ute i den reglements-messige tid, dvs. 48 timer, jf. forretningsordenens § 46. Presidenten vil likevel foreslå at sakene tas under behandling.

Ingen innvendinger er kommet mot dette. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [09:03:10]

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om lønnsstøtte (økonomiske tiltak i møte med pandemien) (Innst. 116 L (2021–2022), jf. Prop. 47 L (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Første taler er Geir Pollestad, for sakens ordfører, Sigbjørn Gjelsvik.

Geir Pollestad (Sp) [09:03:58]: Regjeringa og regjeringspartia er opptekne av å hjelpa bedriftene gjennom krise. Me er opptekne av å bruka eit mangfald av verkemiddel for å sikra dei delane av næringslivet som har utfordringar som følgje av koronatiltak. Det er viktig å understreka at situasjonen i dag er ein annan enn det han var då koronaen treffe landet i mars 2020. Det er store delar av norsk næringsliv som går bra. Det er prestendensar i norsk økonomi. Det må me ta omsyn til når me utformar verkemidla.

Så kom det eit krav om at ein ønskte å kunna ta i bruk lønnsstøtte. Det var bransjar som hadde vore gjennom runde på runde med permitteringar. Ein frykta konsekvensane av på ny å dytta folk ut i permittering. Ein såg at med ei støtte kunne ein halda folk på arbeidsplassen og i arbeid. Difor utforma regjeringa i samarbeid med partane på rekordtid eit utkast til lønnsstøtte – ei

lønnsstøtte som heldigvis ser ut til å få brei oppslutning i Stortinget i dag. Men det er verdt å minna dei som i debatten sikkert kjem til å påpeika at regjeringa har brukt nokre veker på å få på plass ei lønnsstøtteordning, om at dei same partia har sete i regjering, og sat i denne salen 19. januar 2021, då det vart gjort eit vedtak der ein bad den førre regjeringa om å utforma ei lønnsstøtte for å halda folk i jobb framfor å verta permitterte. Det vedtaket vart ikkje følgt opp, og det er uheldig.

Me har gjort nokre prioriteringar. Me har sagt at ein må velja om ein ønskjer å permittera – permittering er ei viktig og bra ordning – eller om ein ønskjer å bruka lønnsstøtte. Det er ei politisk prioritering av omsyn til arbeidstakarane når me har gjort det valet. Det var mykje støy om det då det vart gjennomført. No ser det ut som om stadig fleire ser at det var ei klok prioritering.

Arbeiderparti–Senterparti-regjeringa vil fortsetja å følgja krisea nøye. Me vil koma med tiltak som er tilpassa det som er situasjonen. Eg kan garantera at scenane frå 25. september, då me hadde dansande regjeringsmedlemmer som feira gjenopninga av Noreg, ikkje vil gjenta seg med denne regjeringa. Me har fokuset på å hjelpa næringslivet gjennom krisea.

Så vil eg ta opp eit forslag som gjeld ikraftsetjing av loven, på vegner av heile komiteen.

Presidenten: Da har representanten Geir Pollestad tatt opp det forslaget han refererte til.

Egil Knutsen (A) [09:07:19] (komiteens leder): Jeg vil begynne med å takke finanskomiteen for rask behandling av både denne og den neste saken vi skal behandle i dag. Det betyr mye for folk og virksomheter at Stortinget bidrar til en rask behandling av disse viktige støtteordningene, slik Stortinget også gjorde i forrige periode.

Videre vil jeg takke SV for gode forhandlinger, slik at vi kunne avklare at et flertall stilte seg bak en forsterking av regjeringens forslag om lønnsstøtteordning allerede før jul.

Det er første gang i pandemien vi har det Arbeiderpartiet, Senterpartiet og flere andre partier tok til orde for – en lønnsstøtteordning som gjør at man kan unngå permitteringer når smitteverntiltakene må strammes inn, som et stortingsflertall ba om, mot de tidligere regjeringspartienes stemmer, for om lag ett år siden i dag.

Denne gangen fikk Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen på plass en ordning på dager, få uker, i samarbeid med partene i arbeidslivet, en ordning høyreregjeringen verken ville eller evnet å legge fram da de satt med makten. Raske forhandlinger med SV ga enighet om en forsterket ordning, som vi allerede har sett resultatene av. Flere tusen permitteringsvarsler ble trukket,

og folk får stå i jobb, aktiviteten holdes oppe og ansatte får utviklet sin kompetanse. Det er bra for de ansatte, og det er bra for bedriftene.

Regjeringen har foreslått at ordningen varer ut februar, og Stortinget slutter seg til det i dag med en forsterking av regjeringens forslag for februar måned.

Jeg vil avslutte med dette: Jeg ser at Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre opprettholder forslaget om at bedrifter både skal kunne permittere og benytte seg av lønnsstøtte. Jeg er veldig glad for at vi ikke nå står i en situasjon der det er fullstendig opp til arbeidsgiverne, til sjefene, å peke på hvilke kollegaer som skal få bli på jobb med lønnsstøtte, og hvilke kollegaer som blir permittert, eller der en bedrift kan permittere så mange de uansett ville permittere, og samtidig få fellesskapets støtte til å ha dem de uansett ville hatt på jobb, på jobb. Da hadde vi fått en ordening som først og fremst kom eierne til gode, og ikke både de ansatte og bedriftene, slik Stortinget vedtar i dag. Krisepolitikken skal være rettferdig.

Tina Bru (H) [09:10:10]: Allerede før jul inviterte Høyre regjeringspartiene til å avklare prinsippene for lønnsstøtteordningen, og en behandling i Stortinget før jul ville gitt bedriftene større forutsigbarhet og et bedre beslutningsgrunnlag. Hvorvidt det i det hele tatt skulle innføres en lønnsstøtteordning, fremsto jo lenge som uklart, og det kom ulike signaler. Det var trøbbel med hvilke begrensninger ESA hadde lagt, og hvilke de ikke hadde lagt. Men regjeringen valgte heldigvis til slutt å lytte til bedriftene, partene og opposisjonen på Stortinget, og det kom en lønnsstøtteordning. Det er bra, og det har hjulpet mange med å komme seg gjennom jula uten utrygghet.

Lønnsstøtte er viktig for at bedriftene kan unngå å permittere eller si opp ansatte fordi de taper penger på nedstengninger som er påført grunnet nasjonale smitteverntiltak. Dette er spesielt viktig for bedrifter som har måttet holde stengt i flere omganger, med ansatte som har vært permittert, fått komme på jobb igjen, for så å bli permittert på nytt. Det gjelder særlig restauranter, barer, eventbyråer, utesteder og ikke minst reiselivsnæringen.

Jeg skjønner veldig godt at en resepsjonist på et hotell eller en kokk på en restaurant ikke ønsker å ha en jobb som de brått permitteres fra. For at disse menneskene skal ønske å stå i jobben sin, og for at bedrifter skal kunne ta vare på deres kompetanse, er lønnsstøtte viktig. Likevel: Ordningen med lønnsstøtte burde vært et supplement og ikke et alternativ til permitteringer. Mange bedrifter har en sammensatt aktivitet, der det innenfor noen virksomhetsområder er ønskelig å bruke lønnsstilskuddsordningen, mens det for andre virksomhetsområder kan være nødvendig å permittere. Regjeringens alle-eller-ingen-krav reduserer fleksibiliteten og

kan gjøre at enkelte bedrifter tvinges til å velge permittering for alle istedenfor å kunne ha noen på lønnsstøtte. Vi ønsker å stemme imot dette kravet og har derfor levert inn et løst forslag, sammen med Fremskrittspartiet og Venstre, som omhandler dette punktet i loven.

Fremfor å godta Høyres invitasjon til samarbeid har regjeringen valgt heller å lene seg på SV og finne kompromisser med dem. Det er nok bra for den indre roen på norsk venstreside, men for bedriftene og de som jobber der, hadde det vært bedre om regjeringen heller hadde søkt bred støtte. I en krisesituasjon er det viktig å sette ansvarlighet og trygghet over det politiske spillet og de gode presseoppslagene. Derfor vil jeg gjenta at også i fremtiden står døren til Høyre åpen om regjeringen ønsker å inngå brede, moderate forlik for å håndtere situasjoner lik den landet vårt nå har vært i i de siste to årene.

Til slutt vil jeg legge til at offentlige tiltak som reduserer bedriftenes lønnskostnader, må brukes med varsomhet. Det har vært nødvendig som et kortvarig tiltak, men det kan også gå til arbeidsforhold som ville bestått også uten støtten. Lønnsstøtte kan låse inn arbeidskraft og hemme omstilling, og det er derfor viktig at ordningen avsluttes raskt når smitteverntiltakene avvikles.

Med det vil jeg ta opp de forslagene Høyre har fremmet.

Presidenten: Da har representanten Tina Bru tatt opp de forslagene hun refererte til.

Hans Andreas Limi (FrP) [09:13:20]: Det er veldig bra at Stortinget nå kan vedta en lønnsstøtteordning, men det har tatt lang tid fra prosessen startet frem til det vedtaket vi skal fatte i dag. Man kan vel si at det var først da regjeringen skjønnte at det var flertall i Stortinget, at de tok tak i dialogen og diskusjonen med partene i arbeidslivet for å etablere en ordening. Men det er først når vedtaket er fattet, at det er endelig, og det er Stortingets vedtak som bidrar til å fjerne usikkerheten for dem som berøres av en lønnsstøtteordning, i likhet med andre koronatiltak. Det er også viktig med forutsigbarhet for alle dem som fortsatt er i en høyst usikker situasjon.

Det er ellers bra at misforståelsen med ESA om EØS-regelverket ble oppklart, og at lønnsstøtteordningen nå er løftet opp på et riktig nivå.

For Fremskrittspartiet har det vært viktig at vi får en fullverdig ordening som ikke nedskaleres for fort, og det er bra at det nå blir flertall for en fullverdig ordening ut februar. Økonomiske koronatiltak hvor tilskuddene beregnes i forhold til omsetningssvikt, er langt på vei selvregulerende. Hvis omsetningen ikke svikter, er det heller ikke noe behov for verken å søke om eller utbetale tilskudd. Derfor er det viktig at vi har en lang tidshorisont

– ikke for lang, men heller ikke for kort – for det gir større forutsigbarhet både for bedrifter og for ansatte.

Dessverre gir ikke den foreslåtte lønnsstøtteordningen nødvendig fleksibilitet, fordi bedriftene må velge mellom to gode ordninger. Det er et enten–eller, men det burde vært et både–og. Det er vanskelig for en bedrift å opprettholde 100 pst. ansatte hvis omsetningen har falt med 100 pst. Likevel kan det være behov for å sikre en minimumsbemanning som gir rask oppstart når situasjonen normaliseres. Derfor ønsker Fremskrittspartiet en fleksibilitet, og vi viser til det forslaget som er fremmet av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:16:02]: Før jul forbedte nærmere 10 000 mennesker her i Norge seg på å bli permittert fra jobben fra nyttår, men på grunn av den enigheten som ble presentert fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV om å innføre en lønnsstøtteordning, unngikk man de permitteringene. Og på grunn av den enigheten som vi fikk om en forsterket lønnsstøtteordning, som vi forhandlet fram her i Stortinget, unngikk man ytterligere flere tusen permitteringer.

Det har vært viktig her å beholde folk i arbeid, at folk har kunnet fortsette å gå på jobb og har kunnet bidra og bruke sin innsats og arbeidskraft. Mange av dem som før jul forbedte seg på å bli permittert, har allerede vært permittert flere ganger i denne pandemien og merket de økonomiske og de menneskelige konsekvensene av det.

Det å få på plass en lønnsstøtteordning har vært viktig og en prioritert sak for SV i over halvannet år. Det har vi derfor også foreslått og tatt til orde for her i Stortinget, men den forrige, borgerlige regjeringen avviste det. Derfor må jeg si at den kritikken som kommer fra Høyre og Fremskrittspartiet her, klinger noe hult, for jeg tror ikke Fremskrittspartiet prioriterte å få på plass en sånn ordning da de forhandlet med regjeringspartiene.

Så har det vært viktig for SV i denne runden å sørge for at lønnsstøtteordningen ikke blir nedjustert for februar, og at den blir bedre tilpasset sesongbedrifter. På den måten vil vi fortsatt kunne unngå permitteringer, vi vil sørge for at flere vil kunne komme inn under ordningen, og at flere folk vil ha en jobb å gå til.

Så blir det viktig framover også å sette en sluttstrek for den krisepolitikken vi har nå. Det blir viktig framover å gå over i en mer normal situasjon. Men akkurat lønnsstøtteordningen er viktig for nettopp å ha en viss form for innlåsingeffekt, som Tina Bru advarer mot, fordi de arbeidsplassene som har vært mest truet av permitteringer nå, innenfor utelivs- og serveringsbransjen og hotellbransjen, er jo de arbeidsplassene og de bedriftene som skriker etter kompetanse, og som ikke har klart å holde på folk. Så det har vært viktig nå å klare å bevare den kompetansen, sørge for at de folkene man

har fått ansatt, kan fortsette å være i den jobben. Det tror jeg det er veldig mange der ute som er glad for at Stortinget nå vedtar.

Marie Sneve Martinussen (R) [09:19:00]: Permitteringer er som kjent en kjempestor kostnad for den enkelte. Det er bedre enn å bli arbeidsledig, men det er en stor kostnad. Man går ned i inntekt, og man mister det som veldig mange av oss liker ganske godt; å gå på jobb, møte kollegaer og få lov til å bidra til å skape verdier i samfunnet.

Permitteringer er også en veldig stor kostnad for staten. Man må jo betale ut dagpenger, f.eks. Derfor er nettopp lønnsstøtteordning i gitte situasjoner en veldig god ordning, synes Rødt, for da betaler staten for å holde folk på jobb i stedet for å holde dem hjemme, og det er vi generelt for i flere deler av politikken.

Da er det litt ironisk at det i dag er nærmest ettårsjubileum siden Stortinget vedtok at de ville ha en lønnsstøtteordning. Det er litt sånn med krisepolitikk at man må være forberedt på at kriser kan skje, ikke minst når man allerede står midt i en pandemi og alle epidemiologer sier at virusene kan mutere, det kan komme nye smittebølger og nye virusvarianter. Derfor synes jeg det er ganske irriterende at det vedtaket som Stortinget gjorde for et år siden, ikke ble fulgt opp av den forrige regjeringen. Det mener jeg man skal huske på når man diskuterer den ordningen nå.

Men for å si «water under the bridge», så er det veldig bra at lønnsstøtteordningen blir vedtatt. Det Rødt har foreslått, er at den skal vare lenger, til og med april. Det er fordi vi gjennom hele pandemien har vært veldig opptatt av at ordninger for arbeidsfolk må ha forutsigbarhet. Det er jo sånn med lønnsstøtteordningen at har man ikke omsetningsfall, kan man ikke bruke den, men det er en forutsigbarhet og trygghet for arbeidsfolk å vite at den er der, så derfor mener vi at den burde vært varig lenger enn ut februar.

Det andre vi foreslår, som jeg synes er et veldig godt forslag, handler om å evaluere lønnsstøtteordningen i samarbeid med partene og legge fram en ny og forbedret ordning. Det handler litt om hvordan man ser på krisepolitikk, for man må være føre var heller enn etter snar, og de verktøyene man har hatt i verktøykassen for å håndtere økonomiske kriser, har åpenbart ikke vært gode nok, ikke vært skreddersydde for pandemier og ikke vært treffsikre nok. Derfor har man fått det travelt. Jeg mener at det kan være ting ved denne lønnsstøtteordningen som kanskje ikke er perfekt, f.eks. at man blir avkortet helt fra første krone. Det kan være at det skal vurderes, men det har man jo ikke hatt god tid til å vurdere.

Selv om Rødts forslag om å evaluere ordningen og legge fram en ny ordning ikke får flertall, har jo regjerin-

gen lov til å gjøre ting selv om Stortinget ikke eksplisitt har bedt dem om å gjøre det, så jeg henstiller til dem å gjøre det, for jeg tror at man da vil stå sterkere rustet hvis det skulle komme en ny bølge til høsten/vinteren, eller hvis det dukker opp en lignende type krise om tre, fire, fem år.

Da tar jeg opp forslagene Rødt har.

Presidenten: Representanten Marie Sneve Martinnussen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Sveinung Rotevatn (V) [09:22:15]: Når vi no nærmar oss toårsmarkeringa for pandemien, iallfall her i Noreg, er det mange som er lei, det er mange arbeidstakarar som har vore mykje vekk frå jobb, og det er mange bedrifter som har hatt det veldig krevjande. Så er det også slik at det er særleg nokre næringar som har vorte ramma igjen og igjen, og som opplever det som urettferdig, men slik er det. Det som er særleg krevjande for mange av dei bedriftene, er at det no byrjar å verte krevjande å halde på tilsette. Det er mange, anten dei jobbar med å lage mat eller å ta imot gjester eller servere, som byrjar å lure på om dei orkar å stå i ein jobb og i ei bedrift der dei ikkje anar når dei vert permitterte neste gong.

Eg startar med å seie det fordi dette etter mitt syn er noko av den viktige bakgrunnen for kvifor det no er riktig å innføre ei lønnsstøtteordning. No handlar det ikkje berre om å sikre tryggleik under permittering når det måtte skje – det kan jo skje også i ikkje-krisetider – det handlar om at bedrifter skal klare å halde på kompetanse, at ein skal sørgje for at folk har ein jobb å gå til, og at ein sørgjer for det for så mange som mogleg.

Dette er ein debatt vi har hatt no i snart to månader, og i dag skal vi omsider gjere eit vedtak. Så ting har tatt tid, men det er iallfall bra at ein no samlar seg om løysingar som ser ut til å verte gode, sjølv om det framleis er noko politisk ueinigheit her. Det har vore ein kranglete veg, både med tilvertinga og undervegs, bl.a. i synet på og beskjedane om kva som er mogleg etter EØS-regelverket og ikkje. Det var bra at det vart klargjort, og at vi til slutt fekk på plass ei raus ordning.

Det som etter Venstres syn framleis er problematisk med dette, er at regjeringsspartia og SV framleis står fast på den prinsipielle motstanden mot at det skal vere mogleg å kombinere permitteringsverkemiddel og lønnsstøtteverkemiddel. Dei argumenterer veldig prinsipielt og ideologisk for det, nemleg med at arbeidsgjevarar ikkje skal få moglegheit til å velje mellom tilsette. Det skjønar eg at kan fungere bra som eit slagord, men verkelegheita er nok meir nyansert enn som så. I mange verksemdar, iallfall i store verksemdar, er det veldig mange tilsette i ulike stillingskategoriar i ulike funksjonar. Det er rett og slett slik at for nokre tilsette og nokre

stillingskategoriar kan det vere fornuftig å setje folk til å drive med nødvendig vedlikehald, kompetanseheving, påkomande arbeid – ting som er mogleg å gjere – mens det for andre kategoriar av tilsette kan vere mindre meningsfullt.

Poenget er at det å kombinere desse to verkemidla ville ha gjort at ein måtte permittere færre. Så når ein då vel å utelukke den moglegheita, vil ein måtte permittere fleire. Det er jo eit val ein tek – prinsipielt – men etter mitt og Venstres syn burde ein hatt ei meir fleksibel ordning på det punktet.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:25:26]: I april 2020 hadde vi vedtatt de ulike pakkene på Stortinget, og det kom inn permitteringsvarsler i stort monn. Det var opp mot 276 000 personer som var permittert – et voldsomt antall. I desember i fjor begynte vi å se signaler om en god del flere permitteringer, men vi ser nå at det tidlig i januar i år var 26 800 permitterte – en tiendedel av antallet i april 2020, men for de 26 800 er det alvorlig nok. Det er det alltid veldig viktig å huske på når vi snakker om de store talls logikk, at for dem det handler om, er det like dramatisk.

Men det som virker ganske klart, er at lønnsstøtteordningen har gjort at det er færre som blir permittert. Det ser ut som at det er ganske mange ulike aktører som kommer til å benytte seg av ordningen, og at det har blitt litt mindre vanskelig for de bedriftene og litt enklere for de ansatte i de bedriftene. Jeg var tidlig denne uken på et hotell i Trondheim der man i utgangspunktet hadde tenkt å permittere, og man holdt i underkant av 300 ansatte på jobb i stedet for og drev med kurs og skoling for å gjøre bedriften enda bedre når de er på vei ut av denne krevende runden.

Det gleder meg stort, men jeg blir også litt forundret når jeg hører hvor høye og mørke Fremskrittspartiet og Venstre er. Da stortingsflertallet i fjor – Fremskrittspartiet var med på det, det skal de ha – vedtok at man ønsket en lønnsstøtteordning i midten av januar i fjor, valgte Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre i regjering ikke å følge det opp. Det er ganske viktig å huske på når man diskuterer lønnsstøtte i året 2021, at Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti ikke hadde tro på det virkemidlet da de selv hadde makten, men at vi, Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen, da vi fikk ansvaret, jobbet tett og raskt sammen med NHO, Virke og LO for å få på plass en ordning.

Med de tallene og prognosene vi ser nå, virker det som at det er mange som har benyttet seg av ordningen, som har gjort at det har blitt litt mindre vanskelig. Jeg er veldig glad for det samarbeidet vi har hatt med SV, som helt fra starten av har vært opptatt av å skape trygghet for at bedriftene skulle vite at det var et avklart flertall i

Stortinget, en veldig konstruktiv og god tilnærming fra SV i de dagene det sto på som verst i desember. Det gjorde at f.eks. hotelldirektøren jeg møtte på tirsdag, kunne være trygg, fordi han visste det ville bli et stortingsflertall. Han kunne hvile seg på det og trygge sine ansatte med at de fikk lønnsstøtte. Derfor er det bra – etter en regjering som først ikke ville det – at det nå virker som at alle partier vil ha lønnsstøtte, og at man i praksis også hjelper folk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tina Bru (H) [09:28:46]: Da vi diskuterte lønnsstøtteordningen før jul, hadde vi en runde i denne salen knyttet til dialogen med ESA og hva som var handlingsrommet innenfor EØS-regelverket. Det jeg lurer på, er: Nå ser vi igjen – på en annen sak, som ikke handler om lønnsstøtte, men som handler om støtte til bedriftene til strøm – at EØS-avtalen blir brukt som et argument for hvorfor det ikke er mulig å støtte bedriftene.

Da har jeg lyst til å spørre statsråden: Hva slags dialog er det statsråden har med ESA om denne type spørsmål? Hvordan vil statsråden sikre seg at det eventuelt legger til grunn at er umulig eller mulig å gjøre i Norge, er grundig opplyst? Vil statsråden kunne si litt om hva han eventuelt har tenkt å gjøre annerledes framover for å bruke det handlingsrommet innenfor EØS-avtalen, som statsråden og hans parti veldig ofte har pekt på at de skal være flinkere til enn det andre har vært?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:29:39]: Først må jeg bare få sagt, som også regjeringspartiene har vært opptatt av, at denne ordningen som nå blir vedtatt i Stortinget i dag, må formelt også godkjennes av ESA. Det er ikke gjort, men det er ingenting som tilsier at den ikke kommer til å bli godkjent, for dialogen var såpass tett i såpass mange runder før jul at vi føler oss trygge på at det kommer til å skje. Men det må formelt skje, bare for å ha sagt det.

Jeg opplever at i de ukene da dette sto på i fjor høst, var det tett og jevn dialog med ESA hele tiden. Men, selvfølgelig, fordi man skulle få på plass en ordning så raskt, fordi forrige regjering ikke hadde begynt med en sann type ordning, var det under et veldig stort tidspress at man måtte ha den dialogen. Det var selvfølgelig i hovedsak på embetsnivå, altså de som jobber med den praktiske innretningen, men også jeg personlig hadde et direkte telefonmøte med ESA-presidenten for å klargjøre rammene, og de ser man godt i den innstillingen som ligger her.

Hans Andreas Limi (FrP) [09:30:59]: Lønnsstøtteordningen som nå blir vedtatt i Stortinget, gir maksimalt tilskudd ved 100 pst. omsetningsfall. For en be-

drift som mister all aktivitet og all omsetning, blir det vanskelig å beholde alle ansatte i bedriften, og da blir fort alternativet 100 pst. permittering. En fleksibel ordning med en kombinasjon ville kunne sikret at flere ble stående i jobb, og at bedriftene raskere kunne starte opp når situasjonen normaliseres.

Hvorfor er det så viktig for regjeringspartiene, i samarbeid med SV, å lage en så absolutt ordning hvor valget bedriftene blir stilt overfor, i realiteten er enten permittering eller lønnsstøtte? Ville det ikke vært mer fornuftig med en fleksibel løsning som kunne sikret at man hadde en minimumsbemanning, og som gjorde bedriftene bedre i stand til raskt å starte opp når man ser at omsetningen kommer tilbake?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:31:58]: Noe av det fineste ved den norske modellen er at man har tett dialog med de ulike partene, og de som representerte arbeidsfolka, var veldig bekymret for at hvis en lagde en slik ordning hvor man kunne velge, kunne det gi en del uheldige utslag. Nå fikk ikke jeg sett den debatten, men jeg fikk referert i går at også NHO ser at dette har hjulpet mange av bedriftene. Så vil vi kunne se i etterkant hvordan dette har slått ut. Det virker iallfall som, slik vi ser tallene nå, at det har slått ut slik som vi trodde, at mange bedrifter, når man fikk sett ordningen i sin fulle bredde, rett og slett valgte å holde folk i arbeid, slik som på det hotellet jeg var tidligere i denne uka.

Men så er det naturlig at når denne runden er over, tar man en evaluering og ser på hva som er styrkene og svakhetene, og hva man kan lære, for dette kom jo raskt på plass. Derfor må en selvfølgelig også se på eventuelle forbedringspunkter til senere runder.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.
Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [09:33:10]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall) (Innst. 117 L (2021–2022), jf. Prop. 49 L (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Geir Pollestad (Sp) [09:33:57]: Ramma rundt denne saka er den same som under saka om lønnsstøtte. Det er at ein formar ut tiltak i ei tid og i ein situasjon som er veldig annleis enn den ein stod i ved starten av pandemien. Det er store delar av næringslivet som går bra. Det er klare tendensar til press i økonomien. Det har innverknad på måten ein innrettar ordningane på. Samtidig har ein fått meir kunnskap om korleis ordningane verkar, og ein kan gjera tilpassingar av dei. Sånn er det òg for kompensasjonsordninga. For regjeringspartia var det viktig å raskt få vidareført kompensasjonsordninga då smittetala begynte å stiga og det var nødvendig å setja i verk tiltak.

Så har ein gjort nokre endringar. Blant anna har ein lagt nokre føringar knytte til overskot. Ein har gjort nokre vurderingar av det som er vanskeleg, nemleg: Så langt ute i pandemien, kva skal vera målepunktet som ein måler opp mot? Det er krevjande. Det var enkelt – eller relativt enkelt – å forholde seg til i 2020, då ein lett kunne samanlikna med 2019. Det er betydeleg vanskelegere no.

Så har me òg fått reaksjonar når det gjeld det med overskot, at det har nokre litt krevjande innverknader. Der har det vore ein dialog med aktørane i næringslivet, og det ligg òg ein fleksibilitet i ordninga sånn som ho vert no.

Så er regjeringa oppteken av tillit og eit samfunn basert på tillit. Me har innført nokre krav til utbytte. Me har tillit til at næringslivet som tek imot desse ordningane, ikkje tek imot med den eine handa og gjev seg sjølv utbytte med den andre. Det er då litt forunderleg å sjå at me har eit parti på Stortinget som brukar merknader til å skriva ned korleis næringslivet kan lura seg unna denne tilliten. Partiet Høgre viser til at ein kan omgå utbytteforbodet, f.eks. «ved at midler kan spares i bedriften og tas ut etter at eventuelle utbyttebegrensningar har utløpt».

Eg tenkjer at det ikkje er stortingsrepresentantar si oppgåve å fortelja næringslivet korleis dei kan unngå den tilliten som alle desse ordningane må byggja på. For det vil vera mogleg å lura systemet viss ein går inn for det, og eg tenkjer at det treng ikkje parti på Stortinget, sjølv om dei er aldri så mykje i opposisjon, å bidra til.

Eigil Knutsen (A) [09:37:10] (komiteens leder): Også i denne saken vil jeg begynne med å takke komiteen for rask behandling og særskilt takke SV for gode og konstruktive forhandlinger.

Koronapandemien traff oss som en helt ekstraordinær situasjon for snart to år siden, og det har vært og er riktig at fellesskapet stiller ekstraordinært opp for å sikre liv og helse, folks inntekt og at de har en jobb å gå til. Derfor var det viktig at regjeringen raskt la fram økonomiske tiltak på slutten av fjoråret, når det igjen var nød-

vendig med inngripende smitteverntiltak for å beskytte liv og helse. Det gir trygghet for arbeidstakere og bedrifter.

Formålet med kompensasjonsordningen er å unngå konkurser og sikre grunnlaget for trygge og gode arbeidsplasser framover. Stortinget vedtar i dag å gjeninnføre en justert utgave av ordningen, som skal gjelde fra november til og med februar. Nå blir ordningen mer målrettet mot små og mellomstore bedrifter. Maks støtbeløp settes til 7,5 mill. kr per måned i desember og januar og 4 mill. kr i november og februar. Maksimalkompensasjonen reduseres fra 85 til 70 pst. i februar, og det gis også en egen støtte for tapt varelager, noe som er viktig for bl.a. serveringsbransjen.

Fellesskapets penger skal brukes ansvarlig og på en måte som kommer vanlige folk og samfunnet som helhet til gode. Derfor har Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV gjennom hele pandemien tatt til orde for å stille rettferdige krav og begrensninger for støtteordningene fellesskapet stiller opp med. Grepene den nye regjeringen har tatt, sikrer en mer målrettet og rettferdig ordning. Det innføres tydelige krav og kriterier som sikrer at bedrifter som har store overskudd og kan betale utbytte, ikke lenger vil kvalifisere til ordningen. Gjennom behandlingen i Stortinget legges det også begrensninger på lederlønn og bonuser.

Det nye stortingsflertallet og den nye regjeringen viser her både evne og vilje til å føre en rettferdig krisepolitikk som den forrige manglet. Det styrker også legitimiteten til ordningene, samtidig som vi sikrer arbeidsplasser og unngår konkurser.

Helge Orten (H) [09:40:03]: Vi nærmer oss nå to år med koronahåndtering, og jeg tror de fleste håper at vi nærmer oss slutten på det. Forhåpentligvis er vi i den siste runden med inngripende tiltak.

Mange har i denne perioden opplevd å måtte redusere eller stenge ned aktivitet, og mange har blitt permittert, ikke bare én gang, men kanskje flere ganger. I den fasen av pandemien som vi er i nå, er det mange – både bedrifter og ansatte – som kanskje opplever ekstra store utfordringer nettopp fordi vi er to år ut i pandemien. Vi har en skjenkebegrensning, skjenkestopp, og vi har hatt antallsbegrensning – inngripende tiltak. Derfor er det nå nødvendig igjen å aktivere tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall for å sikre at ellers levedyktige bedrifter kan komme seg gjennom denne fasen.

Vi er opptatt av at kompensasjonsordningene skal være så enkle og ubyråkratiske som mulig, samtidig som det i størst mulig grad skal baseres på objektive kriterier. Det har vært vår holdning gjennom hele pandemien.

Hovedprinsippene i kompensasjonsordningen, slik den har vært praktisert tidligere i pandemien, videreføres i regjeringas forslag, og det ser ut til å være bred tilslutning til hovedprinsippene. Samtidig er det gjort noen tilpasninger, som det for så vidt er redegjort for, og som vi for vår del er uenig i. Regjeringa la i sitt opprinnelige forslag til grunn at varigheten på ordningen kunne fastsettes i forskrift. Det mener vi var et godt forslag siden vi på nåværende tidspunkt ikke har informasjon om hvor lenge det vil være behov for ordningen. Vårt utgangspunkt er at ordningen bør vare så lenge det er nødvendig, men heller ikke noe lenger enn det. Vi vil derfor stemme mot § 2 andre ledd, der det lovfestes en sluttdato, 28. februar.

Jeg mener nå, som ved tidligere behandling av kompensasjonsordningen, at det er problematisk å fastsette et utbytteforbud, som i hovedsak blir et symbolvedtak, og overskuddsbegrensninger. Overskuddsbegrensningene som regjeringspartiene og SV har blitt enige om, vil være praktisk krevende å gjennomføre, er vanskelige å avgrense og kan også gi uheldige utslag. En overskuddsbegrensning gir også feil insentiv for bedrifter som har vært gjennom to krevende år, har behov for å bygge opp egenkapital, men kan risikere å bli krevd å tilbakebetale tilskudd for en periode med nedstenging eller betydelig redusert aktivitet. En slik politikk kan gjøre det vanskeligere for disse bedriftene å komme tilbake til en sunn økonomisk situasjon etter pandemien.

Jeg vil også nevne at situasjonen nå er noe annerledes enn ved begynnelsen av pandemien, da de bedriftene som igjen opplever omsetningsfall, har nesten to år med pandemi, permitteringer og krevende økonomi bak seg. Vi mener derfor at det ikke er riktig å innføre overskuddsbegrensninger, og fremmer derfor et alternativt forslag til § 6 a første ledd. Med det vil jeg ta opp de forslagene som Høyre står bak.

Presidenten: Da har representanten Helge Orten tatt opp de forslagene han refererte til.

Roy Steffensen (FrP) [09:43:15]: I forrige sak ble det påpekt at det var ingen ordning klar for lønnsstøtte, og at det var bakgrunnen for at det tok litt tid å komme til Stortinget med det, men kompensasjonsordning for omsetningssvikt har vi hatt. Her trengtes det bare å gjøre noen justeringer, og så kunne det kommet til behandling i Stortinget ganske raskt. Likevel tok det fem uker fra smitteverntiltak ble iverksatt, til Stortinget fikk overlevert sakspapirer. Faktisk ble smitteverntiltak fjernet igjen før Stortinget nå behandler saken.

Det er kritikkverdigg, og det er det spesielt for dem som har vært rammet, som har vært nødt til å leve med usikkerhet om hvor mye de vil få utbetalt, når de vil få utbetalt, hvilken innretning det vil være på ordningene, og om de i det hele tatt kvalifiserer for ordningene. Det

regjeringen presenterte i desember, var en skisse av en ordning, og jeg vil minne regjeringen om at de er en mindretallsregjering. Det betyr at det skal forhandles i Stortinget, og fram til ting er lagt fram i Stortinget og er blitt forhandlet, Stortinget har sett på det, gjort sine vurderinger og kommet med sine forslag, er det altså ikke forutsigbart for næringslivet, som venter på en kompensasjonsordning.

Fremskrittspartiet merker seg at statsministeren og finansministeren var veldig høye og mørke i opposisjon og mente at pakkene kom for sent, det var for lite, man var bakpå, kom med klattvise krisepakker, og at krisepakkene ikke var klar samtidig som smitteverntiltak ble vedtatt. Stort tregere saksbehandlingstid enn det denne regjeringen har lagt opp til for denne pakken, har det ikke vært under pandemien. Da skulle man i hvert fall tro at når den kommer, er den av god kvalitet. Men nei, det finnes ikke engang en skikkelig omtale av hvordan pandemien har påvirket nye bedrifter, og derfor foreslår Fremskrittspartiet at det skal opprettes en ny ordning, som kan ivareta bedrifter som faller utenfor eksisterende ordninger.

Videre ser vi nå at restauranter som under pandemien har gitt bort store mengder mat til veldedighet, vil bli avkrevd både moms og skatt. Iveren og kreativiteten etter stadig å fylle statskassen ser ikke ut til å ha begrensninger. Vi ser at man med ideologiske skylapper velger å innføre en byråkratisk ordning med tilbakebetalingskrav om man klarer å snu skuta og sikre seg et lite overskudd. Regjeringen og SVs enighet tar ikke inn over seg at bedrifter kan innrette driften for å gå med overskudd, f.eks. ved å justere ned lønn eller utbytte.

Jeg ser at SV og regjeringen nå er enige om at pandemien opphører den 28. februar. De har gått bort fra data og over til dato, og nå er det datoen 28. februar som gjelder – i hvert fall for kompensasjonsordningene. Men hvis smitteverntiltak fortsatt eksisterer den 28. februar, bør også kompensasjonsordningene gjøre det.

Med det tar jeg opp våre forslag.

Presidenten: Da har representanten Roy Steffensen tatt opp de forslagene han refererte til.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:46:35]: I julen publiserte nettstedet E24 en gjennomgang av utbetalingene som har vært gjort gjennom kompensasjonsordninger siden 2020. Der kunne vi lese at over to milliarder av de pengene som har gått til næringslivet, kunne ha vært tilbakebetalt uten at bedriftene hadde gått med tap. Selskaper som har fått støtte, har sendt over 700 mill. kr i utbytte til utenlandske eiere. Vi vet at kompensasjonsordningene har bidratt til at forskjellene i Norge har økt. Det har vært en overføring av fellesskapets midler til noen på toppen, også til utenlandske eiere.

Mitt spørsmål i denne debatten er: Hvem er det egentlig høyresiden har omsorg for? Er det de store seismikksekselskapene, som har fått penger gjennom kompensasjonsordningen, til tross for at det går så det griner i oljen? Eller er det puben på hjørnet, som egentlig heller ikke ble truffet av den borgerlige regjeringens støtteordninger?

Det går veldig godt i store deler av norsk økonomi, men gjennom denne pandemien har det blitt en vane at næringslivets organisasjoner nå lobber for stadig mer statlige overføringer, for redusert omsetning, som er vanlig i perioder når man driver bedrift, og for økte strømpriser – ja, man kan spørre seg hva som blir det neste. Støtte på grunn av økte renter?

Men noen deler av økonomien er faktisk hardt rammet – utelivs- og serveringsbransjen, reiselivsnæringen, for å nevne eksempler. Det er næringer som det er viktig at vi treffer, og da ikke først og fremst de som har store utenlandske eiere med betydelig kapital i ryggen, men de mindre norske. Derfor blir ordningen nå mer målrettet, med lavere tak og sosiale krav. Den skal være for små og mellomstore bedrifter.

Kompensasjonsordningen for næringslivet er ikke på noen måte optimal. Hadde man hatt bedre tid, eller om den borgerlige regjeringen hadde brukt tiden sin bedre, burde vi hatt en mye mer treffsikker ordning rettet mot nettopp utelivs- og serveringsbransjen og reiselivsnæringen. Det har vi dessverre ikke fått, og da må vi ta utgangspunkt i den ordningen vi har på bordet.

Avslutningsvis vil jeg bare slutte meg til deler av den kritikken som den øvrige opposisjonen kommer med. Også vi fra SV skulle ønske at denne saken hadde kommet tidligere til Stortinget. Jeg tror det hadde vært en fordel. Den har vært varslet i lang tid fra regjeringen, men det har ikke vært et flertall bak denne ordningen slik den ble skissert, som man ser i dag. Og gitt et ønske om å få til forutsigbarhet for næringslivet, tror jeg det er en fordel å få saker hit raskere.

Marie Sneve Martinussen (R) [09:49:45]: Første gang kompensasjonsordningen var til votering i Stortinget, stemte Rødt mot den. Det var fordi vi mente at den var altfor raus, med altfor få krav som sikret at ikke fellesskapets midler havnet til privat berikelse – at ikke det som har skjedd så veldig mange ganger før, både i Norge og andre land, skjedde, nemlig at når økonomien går ned, er det fellesskapet som skal ta tapene, og når økonomien går opp, er det de private som skal ta gevinstene. Derfor stemte vi imot.

Jeg mener at ettertiden har vist at vi gjorde rett i å være litt skeptisk. For å snakke om noe jeg kjenner veldig godt: Den Louis Vuitton-butikken borte i gaten her fikk 900 000 kr i koronastøtte, og så gikk det mye bedre

enn man trodde – de driver vel med nettsalg eller noe – så de hadde mulighet til å sende 40 mill. kr i utbytte til sine franske eiere det samme året som de fikk støtte av den norske staten. Hvem er eieren av Louis Vuitton? Jo, det er verdens tredje rikeste mann, Bernard Arnault. Denne uken kunne vi lese en rapport fra Oxfam International som viser at de ti rikeste mennene i verden er blitt over dobbelt så rike gjennom koronatiden, og den godeste Bernard er nummer tre på den listen.

Dette skjer fordi en del av krisepolitikken som har vært brukt både i Norge og andre land, nettopp har gjort at man har endt med å sende fellesskapets midler til de aller rikeste. Jeg tror at dette er et veldig stort problem hvis landet skal gjennom flere kriser, for det gjør folk – med rette – veldig, veldig sinte når man ser at arbeidsfolk tar store kostnader, mens de rike kan ende med å få våre skattepenger sendt dem i form av utbytte.

Gjennom de rundene med forlenging av kompensasjonsordningen som har vært, har Rødt fremmet mange forslag om begrensninger og fått med seg flere av de rødgrønne partiene på det, og vi er veldig glade for å se at den ordningen som nå skal vedtas, har en del av de forbedringene som opposisjonen i forrige periode kom med.

Så er det tre ting som vi fortsatt savner, og som vi derfor foreslår selv i denne innstillingen. Det ene er at man lager en begrensning opp mot skatteparadisland. Det andre er at man gjør noe med det veldig store problemet som i hvert fall mange små butikkeiere kjenner på, at støtten de får, forsvinner rett ut i husleie til Olav Thon. Man kan oppfordre så mye man vil til at eiendomsbaronene skal sette ned leien, men vi har sett i praksis at mange av dem ikke har gjort det. Og for det tredje foreslår vi endringer i grensene som gjør at det i større grad er de minste selskapene som får støtte.

Men det sagt stemmer vi nå for denne ordningen. Vi er veldig glad for at den har en sluttdato, for vi mener at dette er en såpass viktig ordning at hvis den skal forlenges, skal Stortinget bestemme både at den forlenges, og hvilke eventuelle nye krav som stilles.

Jeg tar opp forslagene Rødt har alene eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Marie Sneve Martinussen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Sveinung Rotevatn (V) [09:53:04]: Etter runde på runde med kompensasjonsordningar dei siste åra er det verdas enklaste sak å finne eksempel på bedrifter og eigarar som kvar og ein av oss kanskje moralsk meiner ikkje burde fått støtte. Det er verdas enklaste sak å finne bedrifter som dei fleste av oss meiner burde fått støtte, men som ikkje fekk det. Det å lage eit perfekt system for kompensasjonsordningar for det enorme mangfaldet

av bedrifter og næringer, i ulik grad ramma av tiltak, går ikkje an. I den førre regjeringa la vi i alle fall stor vekt på nettopp den innsikta og at det var viktigare at vi fekk ordningar på plass, at vi fekk pengane ut, og at vi sørgde for at bedriftene overlevde, enn å bruke månadsvis på månadsvis på å finne ei perfekt ordning.

Mitt inntrykk er at i denne runden har dei raud-grøne partia vore meir opptekne av å finne ut kven som absolutt ikkje bør få støtte, enn kven som bør få. Ein har brukt lang tid på å jobbe med detaljerte avgrensingar for utbytte, overskot, løn osv., som det framleis er ganske uklart kva eigentleg betyr. Det skaper usikkerheit for bedriftene. Det er framleis ganske uklart korleis ein no bør og kan innrette seg når ein driv ei bedrift. Den usikkerheita er i seg sjølv negativ og forsterkar usikkerheita dei vedvarande tiltaka skaper.

Saksordføraren, representanten Pollestad, starta med å seie at det vil vere mogleg å lure systemet, men at det ikkje bør vere Stortinget sin jobb å fortelje det til nokon. Det er ein ganske oppsiktsvekkjande uttale. Eg er litt usikker på om han meiner det skal vere Stortinget og opposisjonen sin jobb å gå ut på gatene og slutte seg til dei jublande folkemengdene av raud-grøne politikarar og seie at ja, keisaren er fullt påkledd, det er ingen tvil om det, han er sjølvsagt ikkje naken.

Problemet her, og grunnen til at Venstre og andre kritiserer det som no vert gjort, er at det å innføre den typen symbolske avgrensingar som er lett for ganske ressurssterke og store bedrifter å omgå, men som gjer det vanskeleg for mindre bedrifter å nytte seg av ordninga, er problematisk i seg sjølv. Difor kritiserer vi det når det gjeld utbytteavgrensing. Regjeringspartia meiner at det bør ikkje opposisjonen gjere, opposisjonen bør berre late som at dette ikkje er eit problem, og at det ikkje er mogleg å omgå ordningane, men eg synest faktisk at det også høyrer heime i stortingssalen å vere ærleg om det ein faktisk vedtek.

Det er bra at ein har kompensasjonsordningar. Det er bra at ein er ferdigforhandla, og at ting kjem på plass, men det er synd at det framleis er ganske stor usikkerheit rundt kva som eigentleg vil gjelde, og det vil dessverre ha eit potensial til å forsterke den krisa vi står inne i.

Til sist vil eg ta opp forslaget som Venstre er ein del av.

Presidenten: Representanten Sveinung Rotevatn har tatt opp det forslaget han refererte til.

Une Bastholm (MDG) [09:56:18]: Det er betryggende og klokt at Stortinget nå gjeninnfører kompensasjonsordningen. Nedstengningen har nok en gang rammet folk og bedrifter veldig hardt. Miljøpartiet De Grønne støtter ikkje å innføre et generelt krav om at et overskudd fra året sett under ett skal medføre krav om

tilbakebetaling. Vi er enig med Virke, SMB Norge og andre som i høringsrunden påpekte det urimelige i et sånt krav. Bedrifter som har vært aktive, og som har kuttet kostnader og omstilt driften for å holde ansatte i arbeid, selvfølgelig ofte i samarbeid med de ansatte på arbeidsplassen, risikerer nå å bli straffet. Vi mener det er helt feil incentiver å gi til et mangslungent næringsliv under en pandemi. Derfor støtter vi Høyres forslag til alternativ lovtekst som ikke innfører et sånt krav om tilbakebetaling.

Regjeringen og SV vil likevel i dag sikre flertall for et sånt nytt krav om tilbakebetaling. Vi støtter derfor forslaget om at kravet i minst mulig grad skal svekke incentivene til omstilling. Vi støtter Venstres forslag om ikke å kreve tilbakebetaling før utbytte og Fremskrittspartiets forslag om å opprette en tilskuddsordning for bedrifter som ikke omfattes av kompensasjonsordningen. Og vi støtter Rødts forslag om at utleiende av næringsseidendom må innvilge redusert husleie til bedrifter som mottar støtte.

Stortinget har gjentatte ganger de siste årene understreket viktigheten av økonomisk åpenhet og forsterket innsats mot skatteplanlegging og finansielt hemmelighold. Siden den første kompensasjonsordningen i 2020 har Miljøpartiet De Grønne ment at staten må stille særlige krav om åpenhet hos konserner som har morselskap registrert i skatteparadiser. Vi fremmer derfor også et løst forslag om dette, der vi ber regjeringen sørge for at selskaper med morselskap registrert i et lavskattelands kun kan motta støtte dersom man kan vise til land-forland-rapportering og åpenhet om konsernstruktur. Lavskattelands er definert i skatteloven og viser til land som har lavere selskapskatt enn to tredjedeler av norske skattesatser. Vi mener dette er en bedre formulering enn forslaget fra Rødt i innstillingen, som også handler om skatteparadiser. Jeg håper selvfølgelig på at salen vil gi støtte til forslaget vårt.

Noen bransjer er rammet ekstra hardt av den siste nedstengingen. Uavhengig av røde eller svarte tall på bunnlinjen for 2021 gikk serveringsbransjen glipp av enorme inntekter i høst, særlig da julebordsesongen gikk tapt. Skjenkestopp for en bransje der opp mot 60–70 pst. av omsetningen er alkoholsalg, er i realiteten et næringsforbud.

Serveringsbransjen er noe av limet i samfunnet vårt, med mange små bedrifter som skaper møteplasser og gir oss felles opplevelser. Derfor fremmer vi også forslag i dag om å unnta serveringsbransjen fra det nye kravet om tilbakebetaling.

Med det tar jeg opp våre forslag.

Presidenten: Representanten Une Bastholm har tatt opp de forslag hun refererte til.

Statsråd Jan Christian Vestre [09:59:41]: Jeg er glad for at det nå er et flertall på Stortinget som vil innføre kompensasjonsordningen 2.0, altså kompensasjonsordningen med visse endringer. Et flertall har også samlet seg bak det vi mener totalt sett er en god pakke av kompensasjons- og støtteordninger.

Kompensasjonsordningen er, som vi vet, en automatisk ordning utformet for å være enkel, med få skjønsmessige kriterier og automatisert saksbehandling. Ordningen har fra tidligere vært effektivt gjennomført, og kompensasjonen har gått til bedrifter som har et omsetningsfall som følge av pandemien. Det har vært viktig for å holde hjulene i gang.

Dette er fellesskapets midler. Det er skattebetalerens penger vi bruker til å støtte næringslivet vårt. Derfor foreslår regjeringen endringer som skal sikre at ordningen treffer det formålet bedre. Det har regjeringspartiene ment i opposisjon, og det mener regjeringspartiene når vi er i regjering. Ikke minst har det vært viktig å bruke den nye kunnskapen og innsikten fra forrige runde i dette arbeidet, og det er derfor jeg kaller dette for kompensasjonsordningen 2.0.

De endringene vi foreslår, gjelder tilskuddsperioden fra og med november 2021 og vil derfor ikke ha tilbakevirkende kraft, selv om jeg registrerer at enkelte har forsøkt å skape usikkerhet om det.

Vi foreslår at bedrifter som går med overskudd året under ett, skal tilbakebetale tilskuddet. Kompensasjonsordningen skal redde bedrifter fra konkurs og sikre arbeidsplasser, ikke bygge opp overskudd og heller ikke brukes til å subsidiere utbytte til eierne. Jeg har selv snakket med mange bedrifter som har klart å bygge opp overskudd gjennom det som har vært en svært vanskelig periode. De har jobbet hardt, og jeg vet og anerkjenner hvilken innsats som er lagt ned, også av ansatte og arbeidende eiere. Dette er en helhetsvurdering vi likevel gjør.

Flere høringsinstanser har kommentert dette og påpekt at det kan være mange grunner til at en bedrift går med overskudd, f.eks. bedrifter som i 2020 tilpasset seg pandemien, der de året under ett hadde store underskudd, mens resultater av omstillingen først kom i 2021. Det har vi lyttet til, og derfor sier vi også at vi vil se på minstebeløpet for overskudd før tilskudd må tilbakebetales. Vi har også sagt at vi vil utforme regelen slik at man kan vurdere overskudd fra flere år under pandemien sett under ett. De som samlet sett har gått med underskudd, eller bare har hatt et lite overskudd i koronapandemien så langt, trenger da kanskje ikke å betale tilbake tilskudd.

Jeg vil takke høringsinstansene, som har jobbet raskt, og Brønnøysundregistrene, som har jobbet hardt. Vi kan åpne for behandling av søknader kort tid etter at loven er sanksjonert. Det betyr at de bedriftene som nå

har papirene i orden og raskt sender inn, vil kunne ha penger på konto allerede før måneden er omme.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helge Orten (H) [10:02:56]: Representanten Kaski lurte på hvem vi hadde omsorg for i denne pandemien. I dette tilfellet, når vi snakker om kompensasjonsordning, er det åpenbart at vi har omsorg for bedriftene og arbeidsplassene i bedriftene og de ansatte i bedriftene, og at de skal komme seg gjennom pandemien på en god måte og ha en levedyktig, god og langsiktig lønnsom arbeidsplass i etterkant av pandemien.

Vi har et flertall som nå innfører flere begrensninger i denne ordningen, en utbyttebegrensning, for så vidt, og en overskuddsbegrensning. Spørsmålet mitt i denne runden er – statsråden var litt inne på det og sa litt om overskuddsbegrensning og hvordan det kan praktiseres: Kan han utdype det noe mer og eventuelt gi noen tilbakemeldinger på når de reglene vil være klare?

Statsråd Jan Christian Vestre [10:03:48]: Som jeg sa, er det to ting vi vil vurdere i forskriftsarbeidet som nå pågår. Det ene er å se overskudd gjennom pandemien under ett. Vi har også varslet i proposisjonen at vi er villig til å se på minstebeløpet for overskudd.

Så vil jeg understreke at denne ordningen må ses i sammenheng med alle de andre økonomiske ordningene som er til behandling. 20 mrd. kr, hvis jeg husker riktig, skal gå til å trygge arbeidsplasser, holde hjulene i gang og skape forutsigbarhet for arbeidslivet og næringslivet vårt. Vi har en kommunal kompensasjonsordning, vi har lønnsstøtteordningen, vi har andre ordninger der vi ikke stiller lignende krav.

Men basert på de erfaringene vi har gjort oss fra tidligere, mener vi fortsatt at det står seg svært godt, for å sikre legitimitet til denne ordningen, at det er noe strammere avgrenset, at bedrifter som har overskudd, og som har kapital og likviditet til å betale ut utbytte, ikke på samme måte vil ha behov for denne ordningen.

Alt dette vil selvfølgelig være klart når portalen åpner, og pengene vil kunne være på konto før måneden er omme.

Helge Orten (H) [10:04:50]: Nå har vi nesten to år bak oss med pandemi og pandemihåndtering. En del av de bedriftene som nå vil søke om støtte, har kanskje gjort det to, tre, fire ganger tidligere, de har vært gjennom flere permitteringsrunder med sine ansatte.

Vi er for så vidt enig i mange av hovedprinsippene, men når det gjelder det med overskuddsbegrensning: Ser statsråden utfordringen i at vi nå er på slutten av pandemien, og at de bedriftene som nå blir rammet av pandemien, ikke nødvendigvis er de samme bedriftene som

ble rammet tidlig i pandemien, at det i hovedsak kanskje er bedrifter innenfor servering, kulturliv, vintersportdestinasjoner og annet som nå opplever å måtte søke om støtte? Dette er bedrifter som i to år også har vært veldig hardt på sin økonomi. Synes statsråden det kan være noe urimelig at en i begynnelsen av året, med innskrenkende tiltak, får kompensasjon og støtte fra staten, men senere må tilbakebetale det og få en presset økonomi, noe som kanskje kan gjøre det enda vanskeligere å komme tilbake i en sunn situasjon etter pandemien?

Statsråd Jan Christian Vestre [10:05:55]: Regjeringen er for at næringslivet skal ha overskudd. Det er grunnlaget for velferdsstaten vår. Vi jobber hele tiden med å forbedre rammevilkårene til norsk næringsliv slik at flere bedrifter kan gå med overskudd. Det heier vi på, det er positivt, det er bra.

Det vi diskuterer her, er om skattefinansierte støtte tiltak til næringslivet også skal gå til bedrifter som ikke bare opprettholder et overskudd, men som kanskje til og med øker overskuddet sitt gjennom pandemien. Regjeringen mener at det ikke er riktig for denne ordningen.

Så henvises det til serveringsbransje, uteliv, reiseliv. Jeg er selv nesten daglig i dialog med aktører, med partene, reiser rundt i landet og møter bedriftene og har forståelse for at en del bedrifter gjerne skulle sett at de kunne få tilskudd og likevel ha overskudd. Derfor har vi også andre ordninger. Vi har den kommunale kompensasjonsordningen, vi har garantiordninger, vi har lønnsstøtteordningen, der vi ikke stiller de samme kravene. Jeg mener vi må se helheten i disse ordningene i sammenheng før vi vurderer hvor vellykkede de er.

Roy Steffensen (FrP) [10:07:13]: Kan statsråden forklare forskjellen på at det er greit med skattefinansierte tiltak til kultursektoren og at man der går med overskudd, mens det i denne saken ikke er greit?

Statsråd Jan Christian Vestre [10:07:26]: Når det gjelder ordningene for kultur, er det også der lagt inn mulighet for å se overskudd over flere år under ett. Igjen: Som jeg sa i stad, er det helheten i disse ordningene som betyr noe. Det er ulike bedrifter som treffes av ulike ordninger. Vi vet at når det gjelder forrige runde med nasjonal kompensasjonsordning, har det i mediene vært skrevet at over halvparten av bedriftene som mottok støtte, kunne ha betalt tilbake støtten og likevel hatt overskudd. Det var selvfølgelig også noe av erfaringen og kunnskapen vi tok med oss inn da vi skulle lage denne ordningen.

Une Bastholm (MDG) [10:08:12]: Jeg støtter helhjertet at kompensasjonsordningen først og fremst har

som formål å redde bedrifter og sikre jobben til folk. Så vet vi at det er skatteetaten som har ansvar for kontroll med den bruken, og vi må bare vedkjenne oss at med så mange milliarder som er delt ut, og med skatteetatens begrensede ressurser, er det også begrenset hvor god kontroll vi klarer å ha med de midlene som blir delt ut.

Derfor tok Miljøpartiet De Grønne veldig tidlig til orde for at man trenger full åpenhet om hvilke selskaper som får støtte, og hvor mye støtte de har. I dag tar vi i tillegg til orde for og foreslår at man sørger for at de selskapene som har morselskaper registrert i skatteparadiser – altså lavskatteland, som det defineres som i Norge – er nødt til å vise åpenhet om konsernstrukturen sin og til land-for-land-rapportering. Mitt spørsmål er om dette er signaler statsråden ønsker å ta med videre og kunne innføre som krav, og hvis ikke: Hvordan kan man ellers sikre en åpenhet for å hindre finansielt hemmelighold og skatteplanlegging?

Statsråd Jan Christian Vestre [10:09:18]: Takk for et godt spørsmål. Representanten er inne på viktige temaer. Vi er også mot skatteparadiser og vil gjerne jobbe aktivt for å motvirke det.

Så er det alltid en vurdering hvor mye man skal legge inn i en kompensasjonsordning som har en varierende varighet. Fra flere representanter har også tempo vært tatt opp. Vi har vært opptatt av tempo: Vi sa i midten av desember at denne ordningen skulle komme på plass. Vi valgte å kjøre en høringsrunde på de ordningene vi foreslo, rett og slett for å sikre best mulig forankring, og det har vi lyttet til og gjort noen justeringer ut fra. Dersom vi skulle ha satt i gang et enda større arbeid, som ville ha lagt enda flere begrensninger og føringer, ville det også kunne ha påvirket når ordningen kunne være klar, og det ville også kunne ha ført til andre utilsiktede konsekvenser.

Vi er for åpenhet, og vi ser på et register som viser hvordan støtte er blitt utbetalt. Men å gå lenger i den retningen nå har vi ikke funnet hensiktsmessig.

Une Bastholm (MDG) [10:10:16]: Det er oppløftende å høre at man jobber med en form for register, og jeg kan umulig holde statsråden ansvarlig for hva den forrige regjeringen har gjort og ikke har gjort. Jeg bare minner om at da den første kompensasjonsordningen ble rullet ut i 2020, var grunnen til at man ikke sikret mer åpenhet om bruk av midlene, f.eks. gjennom et åpent register – på tross av at Økokrim uttrykte at de støttet en tanke om et slikt register og åpenhet – at man ville rulle ut fort. Nå har vi hatt pandemien i to år, og spørsmålet er hvor lenge vi skal fortsette på den måten når vi vet at det er en del selskaper hvorav de aller fleste opererer åpent og bruker midlene slik det er tenkt, men det er selvfølgelig også selskaper og bedriftseiere som bru-

ker muligheten til å berike seg selv. Så hvordan vil statsråden sørge for at vi nå i de neste månedene vil se mindre av det, og mer av åpenhet, noe som også gir statsråden mulighet til å vise det samlede norske næringslivet at dette er en satsing for regjeringen?

Statsråd Jan Christian Vestre [10:11:23]: Som jeg sa, tar jeg veldig gjerne med meg det innspillet. Nå vil stortingsflertallet beslutte at disse ordningene fases ut i februar. Jeg har vært veldig tydelig på at regjeringen skal stille opp for næringslivet også dersom nye smitteverntiltak skulle tilsi det. Det betyr også at vi vil følge situasjonen og ha nær dialog med partene. Nå håper vi jo alle sammen at vi går mot lysere tider, bokstavelig talt, også når det gjelder pandemien. Dersom situasjonen skulle endre seg og det vil bli behov for nye ordninger, vil vi selvfølgelig da vurdere hvordan de kan innrettes på best mulig måte. Det betyr å ta med seg erfaringene fra forrige runde og denne runden, innspillene representanten tar opp, og andre refleksjoner og tanker vi selv gjør oss. Da vil vi vurdere å komme tilbake til Stortinget på egnet måte dersom det skulle være behov for det.

Til slutt vil jeg si at vi kan gjerne diskutere tid, men husk at den nasjonale kompensasjonsordningen skal kompensere for omsetningsfall i desember. Meg bekjent er det fremdeles januar, og jeg sier at pengene kommer på konto i januar. Så stort raskere enn det tror jeg faktisk ikke det er mulig å behandle dette.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:12:38]: Før jul varslet næringsministeren kraftfulle tiltak for å hjelpe bedriftene gjennom en ny nedstengningsperiode. Nå ser vi at forhandlingene med SV faktisk har bidratt til å svekke kompensasjonsordningen 2.0.

Jeg går ut fra at næringsministeren får de samme rapportene fra norske bedrifter som det undertegnede får. Det rapporteres om dramatisk høye strømavgifter. Det kjenner vi til. Transportkostnadene er mangedoblet, det er svikt i leveranser på grunn av pandemien, sykefraværet er høyt på grunn av høy smitte, og ikke minst vil konsumprisindeksen, på 5,3 pst. i fjor, bidra til betydelig økning i husleiekostnader både for næringslokaler og for boligutleie.

Da er spørsmålet mitt til næringsministeren: Er han bekymret for situasjonen til små og mellomstore norske bedrifter?

Statsråd Jan Christian Vestre [10:13:32]: Vi følger situasjonen tett. Vi er i god dialog med partene i arbeidslivet. Jeg har selv besøkt over 120 bedrifter over hele landet etter at jeg tiltrådte som næringsminister, og lytter til deres behov.

Vi har vært opptatt av at kompensasjonsordningene våre for covid skal treffe best mulig. Derfor mener jeg fremdeles det er grunn til å si at det totalt sett er en kraftfull pakke vi stiller opp med. Vi ser allerede positive tendenser til innhenting i økonomien. Mange av bedriftene som var hardest rammet av de forrige smitteverntiltakene, opplever nå stor pågang og vekst i økonomien igjen. Det er positivt. Det er selvfølgelig også eksempler på bedrifter som ikke opplever det. Derfor skal vi fortsette å følge situasjonen.

Så må vi være klar over at det å drive virksomhet, det å drive privat næringsliv, alltid har risiko forbundet med seg. Det skjer endringer i rammevilkår og konkurransebetingelser i frie, åpne markeder, og det er selvfølgelig alltid et spørsmål om i hvor stor grad staten skal ta ansvar for dette, og i hvor stor grad dette er en del av det å drive næringsliv.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:14:36]: Til det siste som næringsministeren sa: Jeg er helt enig i det. Det kjenner vi til, at det å drive næring innebærer høy risiko til tider. Det som er det spesielle nå, er at det er veldig mange negative forhold som slår inn samtidig.

Fremskrittspartiet mener ikke at staten kan løse alt, på langt nær, men vi har en situasjon hvor vi har etterdønninger fra pandemien og tidligere nedstengninger, vi har usikkerhet om hva som skjer fremover, og så har vi en rekke innsatsfaktorer som trekker i veldig, veldig negativ retning. Det gir grunn til bekymring for situasjonen til de minste bedriftene, men også til de mellomstore bedriftene, for de ser at de ikke har tilstrekkelig buffere til å klare å møte og håndtere disse kostnadsøkningene.

Det er det som egentlig er utgangspunktet for mitt spørsmål til næringsministeren; man føler på en bekymring for hvor dette ender hvis det bare fortsetter og vi ikke klarer å reversere den utviklingen vi nå ser.

Statsråd Jan Christian Vestre [10:15:42]: Som jeg sa, følger vi situasjonen tett, og vi er opptatt av at næringslivet skal gå godt. Vi er opptatt av de små bedriftene, de mellomstore bedriftene og de store bedriftene.

Så er det kompensasjonsordningene vi diskuterer nå, og i sum er de sterke. Bedrifter med omsetningsfall på 30 pst. eller mer, kan få dekket store deler av de faste, uunngåelige kostnadene. Vi har styrket den kommunale kompensasjonsordningen med over 1 mrd. kr. Vi har innført lånegarantiordningen, som gjør at bedrifter med likviditetsproblemer kan gå til sin bank, få kassakreditt eller annen støtte for finansieringstiltak, og staten garanterer 90 pst. Vi har åpnet for å utsette innbetaling av skatt og avgift, og har også en rekke andre tiltak, så vi stiller opp for næringslivet. Vi er i nær dialog med

partene, vi snakker med bedriftene, og vi følger selvfølgelig situasjonen tett.

Vi registrerer også med glede at det går godt i store deler av norsk økonomi. Mange bedrifter har mye å gjøre. Det er arbeidskraftmangel i mange regioner og næringer. Det gjelder ikke for alle, og da vil vi også vurdere situasjonen for dem innenfor de mulighetene vi har, men å drive næringsliv er forbundet med risiko.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil sakene nr. 3–6 bli behandlet under ett.

Sak nr. 3 [10:17:01]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger) (Innst. 113 S (2021–2022), jf. Prop. 48 LS (2021–2022))

Sak nr. 4 [10:17:23]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 (Innst. 112 L (2021–2022), jf. Prop. 48 LS (2021–2022))

Sak nr. 5 [10:17:38]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mimir Kristjánsson, Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å forlenge kriseordningene for arbeidsfolk (Innst. 111 S (2021–2022), jf. Dokument 8:48 S (2021–2022))

Sak nr. 6 [10:17:55]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland og Erlend Wiborg om redusert arbeidsgiverperiode for sykepenger når fraværet skyldes covid-19 (Innst. 110 S (2021–2022), jf. Dokument 8:33 S (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Kirsti Bergstø (SV) [10:18:45] (komiteens leder og ordfører for sakene): I de sakene vi behandler nå, forlenges og gjeninnføres økonomiske tiltak som skal bidra til å avhjelpe negative økonomiske konsekvenser av pandemien og av smitteverntiltakene. Det fremmes nødvendige lovforslag og bevilgningsforslag knyttet til tiltakene. Jeg har lyst til å starte med å takke komiteen for et godt samarbeid, komitésekretariatet for usedvanlig fleksibilitet og også regjeringspartiene for konstruktivt samarbeid om saker der SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet har kommet til en enighet.

I en av innstillingene behandles forslag til endringer i kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger. Dette er ordninger som sikrer trygghet og forutsigbarhet i folks liv når pandemi og smitteverntiltak preger arbeid og setter begrensninger for livet og økonomien. Det har derfor vært viktig å forlenge og forbedre tiltakene fordi pandemien har blitt en forskjellskrise. Derfor må også krisetiltakene vare så lenge krisen varer. Selv om mange er vaksinert, flere kan være i arbeid gjennom lønnsstøtte og vi øyner et håp om normalitet, er det mange som fremdeles er hardt rammet, både i Norge og i verden. Globalt ser vi at de ti rikeste i verden har doblet sine formuer, mens 99 pst. av verdens befolkning har tapt enormt. Ulikhetene har økt noe voldsomt under pandemien.

Hvordan samfunnet møter krisen, er avgjørende for hvordan vi kommer ut på den andre siden, hvem som taper, og hvem som vinner, mulighetene for å bygge gode samfunn gjennom sterke fellesskap. Derfor har det vært avgjørende for SV å fremme en rettferdig krisepolitikk, en politikk som sier at de som står i front, ikke skal bære de tyngste byrdene. Det kan bare fellesskapet demme opp for, og det bidrar vi til i dag både gjennom at krisetiltakene forlenges ut mars – det gir forutsigbarhet og en økonomisk trygghet – og gjennom de forbedringene som ligger, f.eks. at de som opplever at det tidligere dagpengegrunnlaget er grunnlag for beregningen når man blir permittert på nytt, skal få en støtte på 1 500 kr i måneden. Det er for å demme opp for en skikkelig fattigdomsfelle siden mange av dem som er permittert, har jobbet i bransjer som i utgangspunktet har lave lønninger.

Det er også gledelig at flertallet samles om en viktig forsterkning av de sosiale ordningene for både arbeidsfolk og selvstendig næringsdrivende. Frilansere, taxisjå-

fører, kunstnere og andre selvstendige får kompensert mer av inntektene de har tapt som følge av den nye smittebølgen. 70 pst. av tidligere inntekt skal kompenseres, og vi ser at det har blitt godt mottatt av dem som trengte det budskapet.

Det er brede ordninger som treffer mange folk, men vi har også samlet oss om at de som har blitt kastet ut av arbeidsavklaringspenger, karenstår, igjen kan søke seg inn i ordningen. Det vil kunne gi økonomisk trygghet til en gruppe som lever i stor økonomisk usikkerhet, og som har blitt ekstra hardt rammet av pandemien.

Det er en sårhet i samfunnet som politikken må plastre. Vi har sett musikere som har solgt instrumentene sine. Det er toner som ikke spilles igjen. Vi har møtt taxisjåfører som ikke ser ungene sine fordi dagene i bilen blir så lange i håp om inntjening. Det er en tid de aldri får tilbake. Butikkarbeidere, sjåfører, helsepersonell har utsatt seg selv og sin helse for et enormt press gjennom pandemien, og de som har møtt våre unger, som selv er ung, og som står på trappene av læretid og et liv som de forhåpentligvis snart skal komme ut i, og helt ut i, trenger at vi har en klok og fellesskapsorientert krisepolitikk som har bredden og rettferdigheten, og som sørger for at det er velferden som er grunnlaget for trygghet, mot en tryggere morgendag.

Tuva Moflag (A) [10:24:06]: Da dette nye Stortinget trådte sammen tidligere i høst, holdt jeg et innlegg hvor jeg sa: «Pandemien vi nå er på vei ut av (...)». Det var ord jeg kanskje ikke burde ha brukt når jeg ser tilbake, for det tok ikke så lang tid før vi på nytt var på full fart inn i pandemien igjen.

Regjeringen, både denne og den forrige, har snakket om lengde på krisen og hvor lenge tiltakene skal vare. Vi har vært tydelige på at de økonomiske tiltakene for arbeidsfolk skal vare like lenge som de inngripende tiltakene. Før jul ble det derfor varslet at regjeringen ønsket å forlenge disse kompensasjonsordningene ut februar, opprinnelig. Når vi nå behandler denne saken i Stortinget fem uker etterpå, vet vi at situasjonen fortsatt vil være krevende en stund framover. Derfor mener vi at det var riktig å forlenge disse ordningene med ytterligere én måned. Det gir forutsigbarhet, og det gir trygghet.

Samtidig ser vi veldig mange positive tegn rundt oss nå, heldigvis. Selv om smitten øker ganske kraftig, går innleggelsene ned. Jeg skal ikke si igjen at nå er vi på vei ut av pandemien, for det kan komme og bite meg i rumpe en gang til, men jeg har håp om at det vi ser nå, er positive tendenser som vil fortsette.

I tillegg til å forlenge ordningene ut mars, forbedrer vi flere av ordningene, for som kollega Kirsti Bergstø har vært innom, er det de som har vært rammet aller hardest, som ble rammet på nytt 13. desember. Jeg vil trek-

ke fram tre viktige forbedringer vi nå gjør med ordningene. Det ene er at de som har dagpenger som en del av beregningsgrunnlaget sitt for nye dagpenger, får et tillegg på 1 500 kr i måneden. Det andre handler om selvstendig næringsdrivende og frilansere, som får økt kompensasjonsgraden fra 60 til 70 pst. Mange av dem som er selvstendig næringsdrivende og frilansere, er tilknyttet kulturlivet, en bransje som ble hardt rammet av de nye nedstengningene før jul, med planlagte julekonserter som ikke ble noe av, og eventer som er satt på vent.

Den siste forbedringen jeg vil trekke fram, gjelder arbeidsavklaringspenger. Selv om den underliggende tendensen i arbeidsmarkedet nå er tegn til bedring, og at arbeidsgiverne er på jakt etter arbeidskraft, vet vi at de som sto langt unna arbeidsmarkedet før pandemien, står kanskje enda lenger unna arbeidsmarkedet nå. Mange som går på arbeidsavklaringspenger, har opplevd å bli kastet ut i karenstid i et arbeidsmarked som har vært vanskelig. I denne enigheten vi behandler her i dag, får de som er på et karenstår, lov til å søke på arbeidsavklaringspenger på nytt, uten at disse 52 ukene må gås fullt ut.

Jeg vil legge til en veldig god nyhet som arbeids og inkluderingsministeren har lagt fram i dag – som vi ikke behandler i dag, men som er varslet i dag – og det er at denne regjeringen foreslår å fjerne karenståret permanent. Det er også noe som bidrar til trygghet og forutsigbarhet framover.

Nå skal vi prøve å gå fra en unntakssituasjon, fra en ad hoc-situasjon, til å jobbe med langsiktige forbedringer for samfunnet vårt. Nå skal vi gjøre oss klare til å hjelpe dem som skal tilbake i jobb. Nå skal vi gå over fra kriseordninger til permanente ordninger. Vi skal gå over til å få folk inn i jobb, vi skal gå over til å kvalifisere folk i jobb, og vi skal gå over til å tette det kompetansegapet som har oppstått i samfunnet vårt. Problemet nå er at det er mange som har behov for arbeidskraft, men den arbeidskraften som er ledig, matcher ikke med det behovet som er der ute. Det er den virkelig store oppgaven vi står overfor i tiden framover.

Til slutt vil jeg selvfølgelig takke SV og Senterpartiet for veldig godt samarbeid med å komme fram til den enigheten vi skal vedta i dag. Jeg har også lyst til å takke de andre partiene i komiteen for tålmodighet og fleksibilitet, for det er sånn at man ikke alltid nødvendigvis kommer i mål på minuttet, og da er det fint med kolleger som er fleksible.

Henrik Asheim (H) [10:29:15]: Smitteverntiltakene som kom i desember, er noe vi etter hvert har blitt vant til. Etter hvert som smitten øker, er det også nødvendig å gjøre de nødvendige grepene for å sørge for at liv og helse settes først. Like fullt betyr det også at en hel

del næringer og arbeidsfolk har opplevd nye restriksjoner og nedstenginger som har gått ut over dem.

Når vi nå ser at svært mange blir smittet av en mindre farlig virusvariant, omikron, betyr det at mange nærkontakter havner i karantene. Fraværet på mange arbeidsplasser kan bli svært stort, og det er ikke slik at alle jobber og alle bedrifter bare kan koble sine ansatte opp på hjemmekontor. Noen må være fysisk til stede for å kunne gjøre jobben sin.

Gjennom hele denne pandemien har det blitt gjort justeringer i kompensasjonsordninger, både for folk og for bedrifter. Det som er en utfordring her, er at usikkerheten er unødvendig stor. Regjeringen foreslår å rulle tilbake en del kompensasjonsordninger for næringslivet i februar. For arbeidsfolk kommer vi i dag til å vedta å forlenge ordningene ut mars, mens det først er i april regjeringen har varslet å komme med en ny strategi for hvordan de skal håndtere pandemien langsiktig. Dette gjør arbeidet naturligvis vanskeligere for oss på Stortinget, som skal ta stilling til disse spørsmålene, men først og fremst skaper det en unødvendig usikkerhet for folk over hele landet.

Som Høyre også gir uttrykk for i merknader i denne saken, er det gode grunner til å forlenge en rekke ordninger ut mars. Men vi vil samtidig advare mot risikoen ved at flere kan bli innelåst i ordninger samtidig som arbeidslivet, som representanten Moflag helt riktig påpekte, etterspør arbeidskraft, og vi vet at det samtidig er rekordmange ledige jobber. Vi må etter hvert tilbake til normale nivåer, og de særskilte tiltakene må avvikes så snart smittesituasjonen og nivåene på smitteverntiltak tillater dette. Det er altså rekordmange ledige jobber, og ledigheten samlet sett er svært lav. Vi må også sørge for at bedriftene våre har tilgang på folk.

Høyre er enig i at koronapandemien kan vanskelig gjøre enkelte aktiviteter som skal bidra til å kvalifisere flere mennesker til jobb, f.eks. de som deltar i kvalifiseringsprogrammet, eller som har aktivitetsplikt knyttet til sin sosialhjelp. Det kan derfor være gode argumenter for at de aktivitetene som ikke er mulig å gjennomføre av smitteverntiltak, bør kunne utsettes. Like fullt må det også være en klar forventning fra Stortinget om at terskelen for å avlyse denne type aktivitet skal være svært høy. Vi vil gjerne også minne om at svært mye kan gjennomføres innenfor de smitteverntiltakene som nå gjelder.

Så til noen konkrete uenigheter mellom Høyre og stortingsflertallet: Både Høyre og Fremskrittspartiet foreslår å redusere arbeidsgiverdagene på sykepenger til tre dager fremfor fem dager, slik som flertallet går inn for. Det mener vi er viktig fordi fraværet, som sagt tidligere, vil bli unormalt høyt i tiden som kommer. Sammen med de andre utgiftene som mange bedrifter nå opplever, ram-

mer dette særlig de bransjene som ikke kan ha folk på hjemmekontor, også de bransjene som normalt sett blir utsatt for de strengeste smitteverntiltakene.

Så foreslår også flertallet å fjerne regelen om tre dagers ventetid for å motta dagpenger for dem som blir ledige eller permittert i mars måned. Dette gir svært lite mening, både for dem som ble permittert i desember, januar og februar, og for dem som blir det i april. Det er helt åpenbart at det er tekniske løsninger som gjør at man kan gjøre dette i mars. Like fullt gir det så lite mening at Høyre kommer til å gå imot dette forslaget. I forlengelsen av det er også verdt å stille seg spørsmålet om det er riktig tidsbruk for Nav å skulle nå utarbeide en ny ordning for en isolert gruppe som blir permittert i mars, fremfor å bruke tiden og kreftene på å hjelpe alle dem som er ledige.

Så foreslår flertallet å innføre en sjablongmessig utbetaling på 1 500 kr i måneden til dagpengemottakere som også har dagpenger som beregningsgrunnlag for sin nåværende dagpengesats, altså de som har vært permittert det siste året. Dette mener også Høyre at er en rar innretning, særlig ettersom det samme flertallet stemmer mot Høyre, Fremskrittspartiet og Venstres forslag om å utbetale 1 000 kr til alle som ble permittert, arbeidsledig eller er på AAP fra desember, som kompensasjon for strømprisene.

Så alt i alt er Høyre enig i mange av de forlengelsene som gjøres, og at de gjøres på kort sikt, selv om vi etter hvert må komme tilbake til normale nivåer. Samtidig mener vi at flertallet gjør en del små og merkelige grep som har større problemer enn de har fordeler.

Til slutt vil jeg ta opp de forslagene som Høyre er en del av.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Då har representanten Henrik Asheim teke opp dei forslaga som han refererte til.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:34:33]: Det vi nå skal behandle, er forslag om kompenserende tiltak overfor de store ekstrakostnader som pandemien betyr for norsk arbeidsliv. Jeg vil takke for grundige og langvarige, men krevende forhandlinger med SV. Resultatet må ha blitt bra, for det er støtte fra nærmest et enstemmig storting til det som vi kom fram til i fellesskap.

Det er veldig viktige inntektssikringstiltak som vi kommer med nå, som gjelder ansatte, sjølstendig næringsdrivende, frilansere og bedrifter. Det er mer enn ti ulike ordninger. Regjeringa hadde foreslått forbedringer i 2022 i en økonomisk størrelsesorden på over 2,2 mrd. kr. Nå plusses det ytterligere på. Det er forbedringer med en kostnadsramme på over 850 mill. kr. Vi

snakker altså om totalt sett forbedringer for de gruppene som trenger det, i en størrelsesorden på snart 3,1 mrd. kr.

Alle ordninger blir utvidet minst til og med mars, altså en måned. Jeg vil si at alle de endringene vi har gjort i forhandlingene med SV, er målrettede endringer, som svar på det representanten fra Høyre sa. Slik er det også når det gjelder den såkalte sjablongmessige ordningen. Det gjelder ikke mange mennesker, men for dem det gjelder, er dette laget sånn at det skal ha størst mulig presisjon overfor dem som ble permittert etter den 13. desember, og som tidligere under pandemien har vært permittert og dermed nå har et lavere dagpengegrunnlag enn en ville hatt hvis en ikke hadde hatt en tidligere permitteringsperiode.

Vi har også fått forbedringer for sjølstendig næringsdrivende og frilansere. Det er en kompensasjonsordning som dekker inntil 70 pst. av tidligere inntekt inntil seks G, som også skal vare til og med mars.

Vi fjerner regelen om tre dagers ventetid for ansatte som mottar dagpenger for mars, og vi reduserer antall dager med arbeidsgiverfinansiering, fra seksten til fem dager, for fravær som skyldes covid-19-pandemien.

Når det gjelder sjølstendig næringsdrivende, er det tilsvarende. Sykepenger fra folketrygden gis i den samme perioden, fra sjetten dag ved sykefravær. Men, som alle vet, inntektssikringen for sjølstendig næringsdrivende er langt lavere enn den 100 pst. dekningen som gjelder for lønsmottakere.

Det er en viktig forbedring når det gjelder arbeidsavklaringspengene. De som søker på arbeidsavklaringspenger før 1. juli i år, skal ikke blir hindret av reglene om karenstid. Og som representanten Tuva Moflag sa, fremmer regjeringa forslag om å ta vekk den generelle karenstiden. Samtidig, og det vil jeg understreke, er arbeidsavklaringspenger en midlertidig ordning. Det er ingen varig ordning, så her må en også ha søknader som da blir innvilget.

I forbindelse med arbeidsavklaringsordningen vil jeg si dette: Det er svært stort fokus på inntektssikringen i arbeidsavklaringsordningen. Det er altfor lite fokus på arbeidsavklaringen og ikke minst det som handler om å få arbeidskvalifisering. De som ikke er berettiget til uføretrygd og som skal ut i arbeidslivet, må få en langt bedre arbeidskvalifisering, slik at ikke AAP-ordningen blir det som det, under ulike regjeringer, i altfor stor grad har vært: et venteværelse. Det fortjener ikke disse menneskene. Her har regjeringa en stor jobb å gjøre.

Til slutt vil jeg bare si at partiet Rødts hovedlinje er generelt å by over regjeringas forslag og avtale med SV nærmest uansett. Jeg synes ikke det er særlig tillitvekkende. Jeg har lyst til å si det. Jeg har tenkt på å si det før, men nå sier jeg det. Jeg synes ikke det er særlig tillitvek-

kende. Jeg synes at en skal ha en nærmere avklaring av hvordan ordningene virker, og hvordan ordningene kan praktiseres. Vi fra regjeringssida er veldig opptatt av det og har presise løsninger ut ifra de premissene.

Dagfinn Henrik Olsen (FrP) [10:39:55]: Først og fremst ønsker jeg å takke komiteen for samarbeidet i sakene som behandles under ett i dag. Det har vært jobbet på høygir for å lande sakene raskest mulig, og litt deviasjon fra normalen har vært nødvendig for å få fram de enkelte partienes mening.

Det er viktige saker, som dreier seg om arbeidstakerens stønad i en vanskelig periode, og om arbeidsgiverens minst mulige byrde i en pandemi med mye smitte. Komiteen er enig om tiltak som sikrer arbeidstakeren gode ordninger, men er ikke like enig om hvor gode ordningene skal være for å lette på arbeidsgiverens byrde i pandemien.

Regjeringspartiene og SV gjør ikke nok for å redusere de store kostnadene mange virksomheter har knyttet til høyt sykefravær disse dagene. Manglende handlekraft skaper utrygge arbeidsplasser. Det er vel og bra at regjeringen utvider tiltakene til å gjelde en måned ekstra for arbeidstakeren, men vi savner en utstrakt hånd til de bedriftene som nå står i svært krevende situasjoner grunnet høyt sykefravær. Vi risikerer at arbeidsplasser går tapt fordi den økonomiske byrden blir for stor. Vi er helt avhengig av et næringsliv som fungerer, for å ha trygge arbeidsplasser. Derfor mener Fremskrittspartiet at arbeidsgiverperioden for koronarelatert sykefravær må reduseres til tre dager. Det er helt nødvendig for å avlaste virksomheter med stort sykefravær.

Smittetallene i sommer og høst har vært svært mye lavere, og før oktober hadde vi en arbeidsgiverperiode på tre dager. Derfor er det lite logisk når regjeringen og SV bare velger å la folketrygden ta over sykepenger fra dag nummer seks, og vi undrer oss over hva man mener er annerledes, sett i forhold til i fjor. Tvert imot er situasjonen mer krevende for mange virksomheter. Disse ekstra dagene som arbeidsgiveren må betale for, utgjør store summer for enkelte bedrifter.

Regjeringen skriver i Prop. 1 S Tillegg 1 S for 2021–2022 at en forlengelse av særordninger med utvidet rett til sykepenger og omsorgsdager er viktig for å dekke «det økonomiske tapet enkeltpersoner ellers ville fått ved å følge helsemyndighetenes anbefalinger». Dette støtter Fremskrittspartiet. Videre skriver regjeringen i samme proposisjon at slikt fravær i all hovedsak skjer i løpet av arbeidsgiverperioden på 16 dager, og at folketrygden dermed ikke vil få merutgifter av betydning. Det kan ikke forstås på noen annen måte enn at regjeringen mener det er helt rimelig at arbeidsgiveren skal stå med en vesentlig del av kostnadene for at arbeidstakeren følger

myndighetenes råd og anbefalinger. Å sende disse signalene til arbeidsgiveren kan ikke vi stå inne for, og vi mener derfor at jf. smittesituasjonen bør arbeidsgiverperioden reduseres til tre dager.

Øyeblikksbildet for tiden er at det settes nye smitte-rekorder. Regjeringen innførte før jul inngripende tiltak som rammet samfunnet og næringslivet spesielt, noe som medførte at mange titusener ble permittert. Noen av disse tiltakene er blitt lettet på, men fortsatt er mange permittert rundt om i landet. Regjeringen og Stortingets flertall med unntak av Fremskrittspartiet har bestemt seg for å stramme inn permitteringsregelverket fra 1. mars. Dette betyr at lønnsplikten for arbeidsgivere skal øke fra 10 til 15 dager. Vi mener at dette er et helt feil signal å sende ut til bedrifter som allerede har stått i det og tatt en stor støyt. Fremskrittspartiet mener at det eneste riktige er å etterkomme næringslivets ønske om å redusere arbeidsgiverperioden til fem dager.

Det kan se ut som flertallet i denne salen tror at norsk næringsliv er Sareptas krukke, og den er utømmelig. De økende kostnadene som næringslivet opplever, skjer samtidig som regjeringen sender en skatteregning på 10 mrd. kr til norsk næringsliv. Dette synliggjør at vi har fått en regjering med et støtteparti som ikke skjønner, eller i verste fall ikke bryr seg om, næringslivets utfordringer. I sum skaper regjeringen og SV med dette utrygge arbeidsplasser.

Det er viktig at vi stiller opp for norske arbeidsgivere, slik at vi ikke risikerer at arbeidsplassene går tapt fordi den økonomiske byrden blir for stor. Vi er som sagt helt avhengig av at næringslivet fungerer.

Med dette anser jeg Fremskrittspartiets forslag i sak nr. 4 som framlagt.

Presidenten: Då har representanten Dagfinn Henrik Olsen teke opp det forslaget han viste til.

Marie Sneve Martinussen (R) [10:44:26]: Da statsminister Gahr Støre kom til Stortinget den 30. november i fjor, var hovedbudskapet hans at pandemien ikke var over – og det hadde han dessverre helt rett i.

På det tidspunktet, altså i slutten av november i fjor, var alle krisetiltakene for arbeidsfolk i ferd med å bli avviklet. Derfor fremmet Rødt på det tidspunktet et hasteforslag om å forlenge den høyere dagpengesatsen og alle de andre kriseordningene for arbeidsfolk på ubestemt tid.

Det gjorde vi fordi vi tror at forutsigbarhet og trygghet har mye å si for folk. Det har noe å si om man bekymrer seg for at om tre uker, om fire uker, kommer man til å miste flere tusen kroner i måneden i inntekt, noe som skjer hvis den forhøyede dagpengesatsen ikke blir forlenget, eller – aller, aller verst – om man kan havne utenfor dagpengeordningen, noe som skjer hvis dagpengeperioden ikke blir forlenget.

Derfor har Rødt i flere omganger vært opptatt av at kriseordningene for arbeidsfolk ikke kan bli forlenget i små porsjoner av gangen, for forutsigbarhet og trygghet er veldig viktig for folk. Det mener vi også nå. Og til representanten fra Senterpartiet kan jeg si at det er litt rart at man skal synes det lite tillitvekkende at et parti for arbeidsfolk prøver å sikre gode, forutsigbare rammer for arbeidsfolk. Vi tror ikke at folk velger å være arbeidsledig, at hvis de ser at ordningene er kjempegode, så har de lyst til å være arbeidsledig. Vi tror at folk har lyst til å jobbe, og hvis de er arbeidsledige, skal de sikres inntekt og forutsigbarhet, og det vil de gjerne ha langt fram i tid.

Det ligger en veldig viktig politisk uenighet mellom regjeringen og Rødt, og det handler om det forhøyede dagpengenivået, altså at man får 80 pst. av inntekten opp til 300 000 kr. Det mener Rødt var en så god forbedring for arbeidsfolk at vi vil at det skal være en permanent ordning. Vi ser etter hver eneste mulighet til å styrke interessene til arbeidsfolk. Når det kommer en krise som gir oss muligheten til å få med oss selv høyresiden på å gjøre det midlertidig, ja da kjemper Rødt for at det skal bli en varig forbedring. Sånn pågår den politiske kampen fra arbeidsgiversiden, fra kapitaleierne, og sånn bør den også foregå for oss som støtter opp om arbeidsfolks interesser.

Derfor foreslår vi lengre forlenging for å sikre forutsigbarhet, og når det gjelder det forhøyede dagpengenivået, foreslår vi faktisk også i vårt alternative budsjett at det skal være en permanent forbedring av sikkerhetsnettet for arbeidsfolk fordi det helt spesielt treffer dem som har lav inntekt, godt. Det er en slags lavlønnstillegg, som egentlig er en rettferdighetstanke som jeg skulle tro at flere andre partier også støtter opp om.

Så er det i denne ordningen, som ble lagt fram nå – og Rødt kommer til å stemme for, det skal sies, både flertallets tilråding og mindretallsforslagene fra høyresiden – mange gode forbedringer, men det er også en gruppe som fortsatt ikke har krav på noe som helst når de mister jobben. Det er studentene. Vi har sett oppslag i f.eks. NRK om studenten Karina, som måtte flytte hjem til foreldrene sine fordi hun ikke hadde råd til mat. Det er ikke alle studenter som har foreldre som kan ta dem inn og dekke matregningen, eller sende dem et par tusen ekstra i måneden for å dekke strømregningen. Det er helt ulogisk at arbeidsfolk som tilfeldigvis også studerer, skal bli behandlet som annenrangs arbeidsfolk. De står side om side med andre folk i baren, på Kaffebrenneriet og i butikkene, og de bør ha de samme rettighetene. Derfor foreslår Rødt en midlertidig ordning som gjør at studenter også har rett på dagpenger.

Hvis vi skal bevare dugnadsånden gjennom krisen, kan man ikke kutte ordninger for dem som rammes hardest, eller forlenge dem i siste liten. Stortinget innførte

bedre inntektssikring for koronaledige for å hjelpe dem da krisen traff oss. Mange trenger fortsatt den hjelpen. Alle de som blir, og som er permittert eller har mistet jobben og ikke kommer seg tilbake i arbeidslivet, har det fortsatt vanskelig økonomisk. Og i debatten som var rett før, som finanskomiteen hadde, snakket vi en del om kompensasjonsordningene for næringslivet. Og vi har sett ganske mange dårlige eksempler på at både store bedrifter og eiere som er blant verdens rikeste, beriker seg på den koronapolitikken som høyreregjeringen førte fram til nå. Derfor er vi i Rødt glade for at det kommer bedre innskrenkinger for næringslivet, men vi skulle ønske at man kunne sikre en bedre forutsigbarhet for arbeidsfolk i kriseordningene, og også se at i krisetider er det rom for varige forbedringer.

Jeg tar til slutt opp de forslagene Rødt er en del av.

Presidenten: Då har representanten Marie Sneve Martinussen teke opp dei forslaga ho refererte til.

Alfred Jens Bjørlo (V) [10:49:38]: Dei sakene som Stortinget handsamar i dag, både sakene frå finanskomiteen, frå arbeids- og sosialkomiteen og seinare i dag også frå energi- og miljøkomiteen, handlar sjølvsagt om pengar, om kroner og øre, for å hjelpe folk som slit med å få kvardagen til å henge i hop, og for bedrifter og næringsdrivande som slit med å halde hovudet over vatnet. Men samtidig handlar dei også om kva signal vi sender ut, om kven vi ser, kven vi ikkje ser, kven vi strekkjer oss langt for å hjelpe, og kven vi ikkje strekker oss fullt så langt for å hjelpe, midt under ein pandemi eller for så vidt ei straumkrise, som vi har saker om seinare i dag.

Sakene er ein del av ein større heilskap, og eg trur at det er nettopp det som bl.a. til har ført det opprøret vi har sett, og framleis ser, i serverings- og utelivsbransjen og i kulturlivet i Noreg. Dei har under pandemien, kanskje spesielt den siste tida, fått ei kjensle av at vi driv med eit stortilt flasketuten-peikar-på-spel, og at flasketuten peikar på dei kvar einaste gong nye tiltak skal setjast inn. Det trur eg ikkje minst kulturlivet har følt på den siste tida. Det at vi får på plass rause og gode ordningar for å hjelpe både folk og bedrifter og aktørar i desse næringane, er etter Venstre sitt syn kolossalt viktig.

Eg har lyst til å seie to ord særskilt om kulturlivet. Kulturlivet er eit ganske mangfaldig økosystem. Det er lett å tenkje at det består av dei store institusjonane, ofte tungt finansiert over statsbudsjettet, og at det er mange frivillige som held på på dugnad. Men innanfor kulturlivet har ein òg veldig mange som driv og skal tene pengane sine, slik som andre bedrifter, og ein har ikkje minst veldig mange frilansarar, sjølvstendig næringsdrivande, folk som driv for seg sjølv, tek oppdrag og er ekstra sårbare når ei krise rammar og heile inntektsgrunnlaget

deira forsvinn og blir pulverisert over natta. Difor må vi ha breie, gode ordningar som både sørgjer for at mest mogleg aktivitet kan haldast i gang, og som gjev skikkelig økonomisk kompensasjon både til dei store og til dei mange små i kulturlivet, akkurat som i andre bransjar som blir særskilt råka.

Det er interessant når vi her høyrer Raudt snakke mykje om alle som har utnytta systemet og fått for mykje pengar dei siste åra. Venstre meiner at hovudproblemet ikkje er at så veldig mange har utnytta systemet og fått for mykje pengar. Hovudproblemet er at veldig mange små bedrifter, små næringsdrivande, mange som slit for å få hjula til å gå rundt også i næringslivet, ikkje har fått god nok hjelp. Det er dei vi må hjelpe, det er dei vi må strekkje oss endå lenger for å hjelpe enn det regjeringspartia og SV no har lagt opp til i innstillingane.

Venstre si hovudtilnærming er: Korleis kan vi berge arbeidsplassar? Korleis kan vi berge bedrifter? Korleis kan vi særskilt hjelpe dei små til å kome seg gjennom denne krisa? Difor går Venstre inn for at vi skal redusere arbeidsgjevarperioden i sjukestrygda ned til tre dagar, slik det var då pandemien først slo inn, i 2020. Det framlegget som ligg på bordet frå Høgre og Framstegspartiet når det gjeld det, støttar Venstre. Vi er ikkje medforslagsstillar fordi vi ikkje sit i komiteen. Tilsvarande meiner vi at frilansarar og sjølvstendig næringsdrivande må ha rett til sjukepengar frå folketrygda frå fjerde dag. Det er òg eit framlegg som ligg inne, som Venstre støttar heil hjarta. Vi kjem også frå Venstre si side til å støtte framlegget frå Raudt om at sjølvstendig næringsdrivande og frilansarar skal ha ei kompensasjonsgrad på 80 pst. og ikkje 70 pst., slik det ligg inne frå regjeringspartia og SV. Det meiner vi er eit riktig og fornuftig handslag til nokre av dei som har strevd mest og opplevd mest usikkerheit under pandemien.

Frå Venstre si side er vi glade for at desse sakene no kjem på bordet. Det er sjølvsagt mykje i innstillingane som vi støttar. Omsider kjem det no saker som tek vekk mykje usikkerheit for mange, men på dei punkta eg no nemnde, meiner Venstre at regjeringspartia og SV ikkje stiller opp nok. Her vil vi gå lenger.

Statsråd Hadia Tajik [10:54:46]: Etter ei tid med ein noko nær normal kvardag snudde situasjonen brått på seinhausten i fjor. Mutasjonen omikron gjorde at situasjonen og den vidare utviklinga vart svært usikker, og regjeringa såg seg då nøydd til å innføra strenge smitteverntiltak. Me veit veldig godt at både smitteutviklinga i seg sjølv og smitteverntiltaka er ei stor påkjenning, både for arbeidstakarane og for arbeidsgjevarane. Regjeringa var difor raskt ute med å varsle og innføra tiltak som kunne bøta på påkjenningane for både arbeidsfolk og næringsliv.

Det er jo slik at tiltaka må vara like lenge som krisa varer. Det har vore utgangspunktet for denne regjeringa heile vegen. Prop. 48 L vart laga med situasjonen før jul for auge, og han vart lagd fram i starten av januar. Difor meiner me òg at det er heilt riktig no å få dei justeringane som Stortinget har lagt opp til, med Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV i spissen. Dette er endringar som legg vekt på sosial rettferd og på det å kunna ha ei inntekt å leva av, både under og ikkje minst etter pandemien.

Sjølv om arbeidsmarknaden og økonomien i landet i det store er i betring, er ikkje utviklinga like god for alle, og det er ein del bransjar som no opplever svært krevjande tider. Då er me nøydde til å jobba langs to spor. Det eine handlar om sjølve koronahandteringa; det handlar om å gje ein tryggleik til folk og til bedrifter i det som er ein svært vanskeleg situasjon. Det andre sporet handlar om å ta tak i dei underliggjande strukturelle utfordringane som me har i norsk arbeidsliv og norsk arbeidsmarknad, som var der før koronaen, og som kan verta forsterka ytterlegare av koronaen. Dels handlar det om veksten i unge uføre som me såg under den førre regjeringa, dels handlar det om utviklinga i talet på langtidsledige, og dels handlar det om å rydda opp i bransjar der det ikkje er tilstrekkeleg ordna forhold i dag.

Men denne proposisjonen og denne innstillinga tek altså for seg det første sporet, det som handlar om handteringa av koronasituasjonen. Det handlar bl.a. om forlenging av krisetiltak slik at dei varer ut mars, det handlar om å styrkja tiltak for sjølvstendig næringsdrivande og frilansarar, det handlar om å gje ei betre inntektssikring for folk som har vore permitterte i fleire omgangar, og det handlar om å fjerna dei tre ventedagane for å kunna få dagpengar.

Spor to ser eg veldig fram til å diskutera ved seinare anledningar, for det vil vera behov for fleire strukturelle endringar for å betra situasjonen til arbeidsfolk. Det handlar om forhold som den førre regjeringa ikkje gjorde nok for å få bukt med.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Henrik Asheim (H) [10:58:00]: Den 20. januar skrev kommentator i VG, Astrid Meland, at hun hadde funnet ut at krisestøtteenheten i Justisdepartementet hadde sendt ut et brev til alle departementene om at man måtte planlegge for et sykefravær på over 20 pst. Da blir spørsmålet hvorfor regjeringen ikke foreslår også å redusere arbeidsgiverdagene, både for frilansere, for selvstendige og for vanlige arbeidsgivere, ned til tre dager, slik som det var tidligere i pandemien, da også sykefraværet var lavere enn det det ansås å bli nå.

Statsråd Hadia Tajik [10:58:32]: Eg registrerer dobbeltkommunikasjonen frå høgrepertia på korleis koro-

napandemien bør handterast. På den eine sida ser dei ut til å vera veldig opptekne av at ein så raskt som mogleg må over på mest mogleg ordinære ordningar. Dei uttrykkjer seg frå denne talarstolen kritisk til at ein har valt å forlengja ein del av dei ordningane som rettar seg særleg mot arbeidsfolk. På den andre sida går dei opp på talarstolen og ber om at ein skal redusera arbeidsgjevarfinansieringa av sjukefråværet ytterlegare – sjølv om dagens regjering har teke omsyn til nettopp det at ein risikerer auka sjukefråvær, ved å redusera arbeidsgjevarperioden og finansieringa av han ned til fem dagar, og at me òg har vore veldig tydelege på at det skal gjelda heile fyrste halvår.

Me vil sjølv sagt følgja situasjonen tett og nøye og gjera justeringar om det skulle vera behov for det.

Henrik Asheim (H) [10:59:27]: Jeg vil først minne statsråden om at Høyre stemmer for en forlengelse av de ordningene for arbeidsfolk som hun viser til. Det som er spørsmålet, er jo hvorfor hun ikke gjør det samme for arbeidsgivere, de som nå sliter med mange utgifter på en gang.

Det tar meg over til det andre spørsmålet, og det er at statsråden i proposisjonen skriver at i løpet av januar og februar ville 16 500 mennesker falt ut av dagpengeordningen dersom man ikke forlenget. Dette tallet vil naturligvis bare bli høyere og høyere jo lenger man forlenger. Når vi nå forlenger ut mars, noe Høyre stemmer for, vil det også bety at vi når den magiske 104-ukersgrensen for ganske mange mennesker som har vært på dagpenger hele veien.

Da blir mitt spørsmål til statsråden: Har hun en plan for hvordan hun skal håndtere det faktum at på ett tidspunkt vil vi gå tilbake til normale ordninger fordi smitteverntiltakene rulles tilbake? Hvordan vil hun da håndtere at mange som går på dagpenger, vil falle ut av ordningen?

Statsråd Hadia Tajik [11:00:22]: Det er heilt riktig, som representanten Asheim påpeiker, at på eitt eller anna tidspunkt vil det vera naturleg at ein ikkje lenger held fram med å forlengja koronaordningane. Det er viktig at me òg har ein debatt om det, ikkje minst fordi det er mange som då har stått utanfor arbeidslivet ganske lenge, og som ikkje har hatt den tilknytninga til arbeidslivet og den utviklinga det kan gje for kompetansen og moglegheitene til kvar enkelt.

Då vil eg nytta anledninga til å minna om at denne regjeringa har valt å styrkja driftsbudsjettet til Nav med 175 mill. kr. Det er varige pengar, ikkje mellombelse pengar, som førre regjering gav til Nav. Det er heller ikkje eit gjennomgåande avbyråkratiserings- og effektiviseringskutt, som førre regjering kalla det, som var gjentekne innhogg i driftsbudsjettet til Nav, og som

mange opplevde kunne svekkja dei moglegheitene Nav hadde til å gje folk den oppfølginga dei trong. I tillegg har dagens regjering styrkt talet på tiltaksplassar samanlikna med det den førre regjeringa hadde lagt opp til i 2022-budsjettet.

Dagfinn Henrik Olsen (FrP) [11:01:31]: Undertegnede la merke til at statsråden sa at høyresiden har vært kritisk til de ordningene man velger å innføre for arbeidstakere, men det er jo ikke riktig. Vi støtter helt og fullt opp om det. Men det vi er kritiske til, er at man ikke fokuserer like sterkt på arbeidsgiveren. Derfor ønsker jeg å stille statsråden et direkte spørsmål:

Hva er den logiske forklaringen på at man nå, når det er en vesentlig høyere smitte enn tidligere – riktignok ikke så mange sykehusinnleggelse, men folk er likevel borte fra jobb, fordi man er i karantene – trenger en dårligere ordning enn tidligere?

Statsråd Hadia Tajik [11:02:11]: Det er ikkje rimeleg å gjera den typen samanlikning som representanten her gjer, der han seier at ein har ei dårlegare ordning enn tidlegare. Vel, ein hadde ein annan koronasituasjon enn ein har i dag. Koronasituasjonen i dag knyter seg til virusvarianten omikron, som ein veit smitter lett, og som ein òg har indikasjonar på at ikkje gjev den same typen sjukdomsløp som ein risikerte med tidlegare variantar. Ein er òg i ein situasjon der ein veldig stor del av befolkninga ikkje berre er vaksinerte, men òg dobbeltvaksinerte. Mange er òg trippelvaksinerte. Då er ein sjølvsagt nøydd til å gjera heilskaplege vurderingar av korleis ordningane bør vera innretta. Me har uansett vore opptekne av at ein skal redusera finansieringa av arbeidsgjevarperioden for sjukefråvær, og det har me tydeleggjort ved å ta det ned til fem dagar.

Men det å samanlikna det – utover det – med tidlegare fasar av koronapandemien, er ikkje noko ein utan vidare kan gjera.

Dagfinn Henrik Olsen (FrP) [11:03:11]: Jeg deler ikke statsrådens oppfatning av dette, for er man i nærkontakt med noen som har fått påvist korona, er man fortsatt nødt til å være i karantene, og man er fortsatt nødt til å ta de grepene som myndighetene pålegger en. Da blir det en logisk brist i at man ikke skal ha en like god ordning for arbeidsgiverne, som nå må ta en stor økonomisk byrde.

Deler ikke statsråden dette synspunktet?

Statsråd Hadia Tajik [11:03:42]: Eg trur eg har greidd ut gjentekne gonger no for vurderingane til regjeringa, men det eg må innrømme at eg vert stadig meir nysgjerrig på og betutta over, er vurderingane til høgrepertiar, både Framstegspartiet og Høgre. Begynner

me å bevega oss i ei retning av at næringslivet skal meir eller mindre fullkompenserast for det som er ein krevjande situasjon, mens arbeidstakarar og sjølvstendig næringsdrivande må stadige verta møtte med motargument frå høgresida om kvifor deira ordningar skal forlengast eller forbeistrast? Det synest eg er veldig vanskeleg å forstå.

Det er sjølvsagt viktig at me i denne krevjande tida stiller opp for arbeidsfolk, sjølvstendig næringsdrivande, frilansarar og bedriftene. Det har denne regjeringa gjort. Det viste òg den førre debatten her i dag, der ein diskuterte nokre av ordningane for næringslivet, inkludert lønnsstøtteordninga.

Kirsti Bergstø (SV) [11:04:43]: Fra SVs side gleder vi oss til å ta fatt på andre store utfordringer i arbeidslivet og samfunnslivet når normalsituasjonen begynner å tegne seg opp, og vi har forlenget krisetiltakene så lenge krisen varer. Statsråden gjentok nettopp det viktige og betryggende budskapet i sitt innlegg. Nettopp hvor lenge krisetiltakene skal vare, er en viktig del av diskusjonen vi har her i dag.

Derfor vil jeg bare forsikre meg om at statsråden, med sitt utsagn om at krisetiltakene må vare så lenge krisen varer, vil komme til Stortinget med initiativ om å forlenge krisetiltakene om det vurderes som nødvendig før de tiltakene vi forsterker og forbedrer i dag, løper ut.

Statsråd Hadia Tajik [11:05:40]: Me kjem sjølvsagt til å følgja situasjonen tett, slik som representanten Bergstø etterlyser. Og viss omstenda skulle gjera at det er nødvendig, vil me koma tilbake med forslag om forlengingar. Men eg tillèt meg å leggja til at eg håpar at det ikkje vert nødvendig. Eg håpar at me vil koma nærmare ein normalsituasjon. Det er mange underliggjande strukturelle problem i det norske arbeidslivet og i den norske arbeidsmarknaden som koronasituasjonen gjer det vanskelegare å rydda opp i, for det er mange som opplever at deira krevjande situasjon vert forsterka under pandemien. Eg kan uansett forsikra representanten Bergstø om at me kjem til å følgja situasjonen tett og sjølvsagt ha kontakt med Stortinget om det når det er naturleg å ha det.

Presidenten: Replikkordskiftet er avslutta.

Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Kathy Lie (SV) [11:06:40]: Det er en gruppe mennesker som ikke treffes av noen av de andre ordningene som gjelder for ansatte, permitterte og arbeidsledige, som likevel har lidd store tap under pandemien. Selvstendig næringsdrivende og frilansere kan ikke få lønnsstøtte og har ikke krav på dagpenger. Derfor er det

laget en egen kompensasjonsordning for denne gruppen.

Selvstendig næringsdrivende og frilansere finnes i mange næringer, men det er spesielt mange av dem som jobber i kulturbransjen. Store deler av kulturen måtte stenge på grunn av smitteverntiltak midt i høysesongen for juleshow og konserter. De fikk ikke noe permitteringsvarsel. De sto praktisk talt på scenen, og lyset slukket, og sceneteppet gikk ned.

Kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere ble foreslått å skulle dekke 60 pst. av tapt inntekt fram til 28. februar. Jeg er veldig glad for at vi nå har blitt enige med regjeringspartiene om å øke kompensasjonen til 70 pst. og å forlenge ordningen ut mars. Jeg er glad for at statsråden nå bekreftet at hun vil se på om det er nødvendig å forlenge ordningene hvis pandemien skulle tilsi det.

Selvstendige kulturarbeidere står fortsatt i en svært krevende situasjon, hvor mange i praksis fortsatt har yrkesforbud. De forbedringene som SV har fått gjennomslag for i forhandlingene med Arbeiderpartiet og Senterpartiet, vil føre til at flere kan klare å betale regningene sine og har råd til kanskje ikke biff, men smør på brødkiva.

Vi trenger kunst og kultur. Da er det svært viktig at vi sørger for at det er noen der ute som holder ut, noen som fortsatt ser en framtid som kulturarbeidere, også etter at vi har lagt pandemien bak oss. Bransjen frykter stor kompetanseflukt fordi hverdagen for folk blir for krevende og for uforutsigbar. Det er fortsatt utfordringer for selvstendige og frilansere i kulturnæringen. Men med det vi vedtar her, tar vi et skritt i riktig retning for at flere skal holde ut, og for at det skal være mulig å få kulturnæringen på fote igjen etter pandemien. Vi vet at det vil ta lengre tid for kulturnæringen enn for mange andre bransjer, så det er viktig at vi står på for best mulig ordninger for dem som rammes hardt nå.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sakene nr. 3–6.

Sak nr. 7 [11:09:34]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Helge André Njåstad og André N. Skjelstad om endringer i folketrygdloven for utbetalinger ved ekstraordinære tilfeller (Innst. 114 L (2021–2022), jf. Dokument 8:64 L (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske frå arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 5 minutt til kvar partigruppe og 5 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve høve til inntil fem replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Anna Molberg (H) [11:10:15] (ordfører for saken): Jeg vil takke komiteen for et godt samarbeid i behandlingen av dette representantforslaget.

Bakgrunnen for saken er at Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt ved behandlingen av Prop. 46 S for 2021–2022 om endringer i statsbudsjettet for 2022 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslo at det skulle utbetales 1 000 kr ekstra til alle som var ledig, permittert eller mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av desember 2021. Dette var for å lette litt på de økonomiske byrdene denne gruppen opplever på grunn av pandemien og på grunn av de ekstraordinært høye strømprisene.

For å gjennomføre en slik utbetaling ble det i kommunal- og distriktsministerens svarbrev av 6. januar bemerket at det trolig kreves en lovendring i folketrygdloven, og Stortingets forretningsordens § 31 sjette ledd åpner ikke for at det kunne fremmes et lovforslag i den innstillingen til kommunal- og forvaltningskomiteen. Derfor varslet partiene Høyre og Fremskrittspartiet at det skulle fremmes et eget representantforslag som ivaretok forslaget til lovendring. Det er det forslaget vi behandler i dag.

De siste månedene har det vært en sterk økning i strømprisen, og dette er svært vanskelig å bære for familier som har en anstrengt økonomi. Det har derfor vært viktig for Høyre å støtte forslaget om midlertidig styrking av bostøtten og sosialhjelpen, i tillegg til å utvide ordningene slik at flere kan omfattes av disse.

Ved tre anledninger har det i 2021 blitt foretatt ekstra utbetalinger av bostøtte for å dekke økte strømutfgifter. Dette er det nødvendig å gjøre også i januar, februar og mars. Det er likevel mange innbyggere som ikke mottar bostøtte, men som sliter med å håndtere de høye strømprisene. Vi mener det er viktig å hjelpe også denne gruppen. Derfor har Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt foreslått å utbetale denne tusenlappen ekstra til ledige, permitterte eller dem som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av desember.

Lovendringen som foreslås i dette representantforslaget, gir en hjemmel i folketrygdloven som for all framtid kan benyttes til å utbetale et beløp til dem som fyller vilkårene i helt ekstraordinære tilfeller. Vi mener det er behov for en slik lov hjemmel for å kunne avhjelpe de konsekvensene økte utgifter har for den enkelte.

Jeg tar til slutt opp det forslaget Høyre er en del av.

Presidenten: Då har representanten Anna Molberg teke opp det forslaget ho refererte til.

Tuva Moflag (A) [11:13:09]: Nå ble jo debatten knyttet til dette forslaget først og fremst tatt i kommunalkomiteen, som sendte dette lovforslaget over til oss i arbeids- og sosialkomiteen. Jeg vil likevel knytte noen kommentarer til det.

For det første har regjeringspartiene, sammen med SV, kommet fram til denne sjablongløsningen for dem som er blitt repermittert. Den treffer noe av den samme målgruppen. Det foregår også viktige samtaler i andre komiteer, og det har kommet viktige ordninger for å avhjelpe den vanskelige situasjonen mange er i når det gjelder strøm.

Men det jeg synes er litt spesielt med de partiene, spesielt høyrepartiene, som står bak dette forslaget i dag, er at de har en tanke om at velferdsstaten skal man bare skru på i kriser og dele ut en tusenlapp her og der. Velferdsstaten er en grunnmur som vi må ha med oss hele veien. Den gruppen som Høyre ønsker å avhjelpe med denne tusenlappen nå, dem på arbeidsavklaringspenger, ville ha risikert å bli stående uten penger hvis ikke denne regjeringen sammen med SV hadde forlenget arbeidsavklaringspengeperioden til juni. Så det er noe med at en velferdsstat skal man ha til vanlig, og så kan vi forsterke den i kriser. Det er ikke noe man bare kan pynte seg med ad hoc.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:14:53]: Denne saken er et resultat av et tidligere forslag som er kommet opp i kommunalkomiteen angående strøm. Jeg må si at etter at jeg hørte representanten fra Høyre snakke om denne saken, er det behov for å lufte ut litt.

Er det noe parti i denne salen som er tilhenger av den virkelighet vi i dag står oppe i, nemlig at Norge importerer skyhøye strømpriser, er det partiet Høyre. Partiet Høyre har ved alle veikryss valgt de løsningene som innebærer at vi i enda større grad skal ta imot skyhøye strømpriser fra utlandet, og den situasjonen står vi i nå. Det gjelder enten det er snakk om ACER eller den siste avtalen som Høyres statssekretær i Olje- og energidepartementet skrev under på med britene, tre dager etter at høyreregjeringa hadde tapt valget – en avtale med britene hvor det ikke er noen reservasjoner hva gjelder forsyningssikkerheten av strøm i Norge, en forsyningssikkerhet vi står oppe i på en kritisk måte i dag fordi vannkraftmagasinene våre har nærmest historisk lav fyllingsgrad. Og så sier Høyre her at dette skal en rette på gjennom en sjablong, altså et konkret beløp på 1 000 kr. Det er rimelig freidig, når en virkelig er hovedårsaken til de manges kritiske økonomiske situasjon i dag.

Men til saken: Den gjelder folketrygdloven og dens bestemmelser, § 22-9, hvor Fremskrittspartiet, Høyre og

Venstre, med støtte i komiteen fra Rødt, fremmer at det skal bli en lovparagraf hvor det skal komme inn en adgang til utbetaling i ekstraordinære tilfeller. Når Senterpartiet, og SV og Arbeiderpartiet, går mot det, er det fordi folketrygdloven allerede i dag innebærer så mange lovbestemmelser, som i sum innebærer et så komplisert regelverk at vi må være ytterst forsiktige med å komplisere dette ytterligere.

Hvis dette lovforslaget får flertall, står en også i den situasjonen at en må utforme et nærmere regelverk for den unntaksbestemmelsen, for hvordan pengene skal komme til dem som blir berørt. Dermed lager vi nye ordninger som her innebærer at vårt Nav-system får en ytterligere belastning med å utforme regelverk og utbetale penger, noe som vil være veldig krevende. Derfor er Senterpartiet motstander av denne endringen i loven – vi er mot at vi skal få en egen paragraf som handler om utbetalinger i ekstraordinære tilfeller. For det vi til sjuende og sist står overfor her, er at det blir en avveining mellom hvor detaljert vi skal være med tanke på de enorme kostnadene det vil føre til for systemet, og at det blir uoversiktlig for de brukerne som er berettiget til de ulike ordningene.

Kirsti Bergstø (SV) [11:19:01] (komiteens leder): Galskapen i situasjonen som representanten Lundteigen nettopp beskrev, kan ikke understrekes tydelig nok, nettopp at vi gjennom å være påkoblet og til dels underlagt det europeiske kraftmarkedet, eksporterer kraft og importerer høye priser. Derfor er det nødvendig med politisk kontroll over kraften, og SV ser fram til forhandlinger med regjeringspartiene om nettopp hvordan vi kan få det til, for å unngå at denne situasjonen får gjenta seg, og for å sikre at kraften kommer innbyggere og industri til gode.

Så til forslaget vi behandler nå, om endringer i folketrygdloven for å betale ut kontantytelser: SV har på mange måter stor forståelse for et ønske om å gjøre det, og det kan være gode grunner til å gjøre det fra tid til annen, altså å betale ut kontantytelser til folk. Men vi er ikke overbevist om at en sånn lovendring er nødvendig for å kunne gjøre utbetalinger når det trengs. I saken som Stortinget nettopp behandlet, var 1 500 kr, sjablongmessig, til utbetaling til en gitt gruppe oppe til debatt. Stortinget har tidligere samlet seg om å øke utbetalingen til minstepensjonister, og etter vårt syn er det ikke sånn at loven i seg selv setter begrensninger for politisk virke og vilje når det gjelder utbetaling til folk. Vi leser også svaret fra statsråden på en sånn måte, der det ikke er noe entydig svar, men tvert imot er formuleringer som at det trolig trengs, og at det kan være hensiktsmessig.

Derfor oppfatter ikke vi at det er et svar med veldig tydelighet, og stemmer imot representantforslaget som

er til behandling. Samtidig kan jeg varsle om at vi vil fortsette å fremme kontantutbetalinger til folk når det trengs, og når ekstraordinære tilfeller eller situasjoner krever det. Men det å endre folketrygdloven for å skulle legge opp til en kontantutbetaling, i en situasjon som har andre løsninger enn det som det legges opp til her, og som også blir fremmet andre steder, det mener vi ikke er hensiktsmessig.

Statsråd Hadia Tajik [11:22:19]: Forslaget til lovendringer frå representantane er, sånn som eg forstår det, meint å leggja til rette for ei eingongsutbetaling på 1 000 kr til alle som var ledige, permitterte eller mottakarar av arbeidsavklaringspengar ved utgangen av desember 2021. Dette er eit forslag som legg opp til at ein varig skapar ei moglegheit til å gjera utbetalningar som ikkje er knytte til intensjonen bak ordninga. Dette føreslår representantane at ein skal gjera utan høyring eller utgreiing.

Eg meiner at me skal merka oss at dette forslaget kjem frå to av partia som har vore ute av regjering i det som framleis er under 100 dagar. Det viser med tyngde korleis dei er villige til å kasta dei fleste prinsipp for god styring over bord, om dei føler at det kan gje politisk gevinst.

Dette handlar ikkje om at eg ikkje ser folk, eller ikkje ønskjer å gje støtte i det som er ein utfordrande situasjon for mange menneske. Eg er einig med representantane i at det er nødvendig med tiltak for å kompensera for dei høge straumprisane. Det viktigaste tiltaket i straumpakka går òg fram av svarbrevet mitt til komiteen. Samla snakkar me her om over 13 mrd. kr. Tiltaka vil til saman motverka konsekvensane av dei høge straumprisane godt, og eg ser difor ikkje behovet for å på heilt generelt grunnlag innføra eit sånt tiltak som representantforslaget her legg opp til.

Forslaget til lovheimel i representantforslaget gjev tilstrekkeleg fullmakt til å innføra tiltaket, men eg vil sterkt tilrå at ein sånn eventuell heimel vert ytterlegare greidd ut før han i det heile vert vurdert vedteken. Eg kan ikkje sjå at me kjenner alle implikasjonane ved ei sånn endring. Ein sånn lovheimel bør òg gå gjennom ei offentleg høyring før han eventuelt vert vurdert vedteken.

Eg vil òg gjera Stortinget merksam på at den typen eingongsutbetaling som representantforslaget legg opp til, kan, viss det skulle verta vedteke, medføra lågare sosialhjelpsutbetaling for dei som får det i tillegg. Det er i så fall ein konsekvens som representantane Kapur, Njåstad og Skjelstad eller andre frå deira respektive parti gjerne må forklara kva dei eigentleg har tenkt om.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Anna Molberg (H) [11:25:02]: Mange innbyggere omfattes ikke av bostøtteordningen, men har like fullt

problemer med å håndtere de høye strømprisene. Mange opplever også en stor økonomisk utrygghet i kombinasjon med å gå på arbeidsavklaringspenger, være arbeidsledig eller permittert. Regjeringspartiene stemmer ned forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt om en kontant utbetaling på 1 000 kr til denne gruppen, og de varsler også i dag – slik jeg forstår det – at man ikke ønsker en hjemmel i folketrygdloven som åpner for slike utbetalinger i framtiden. Statsråden var i sitt innlegg nå inne på at det kan være en mulighet for å utrede dette i framtiden. Da lurer jeg på hvorfor man ikke kan stemme for forslaget nå, slik at flere kan få rask hjelp umiddelbart.

Statsråd Hadia Tajik [11:25:48]: Det har eg akkurat gjort greie for: Det er fordi ein ikkje aner rekkjevidda av eller konsekvensane av å innføra den typen heimel. Det gjer heller ikkje representantane som har fremja han, kan det verka som. Eg har iallfall førebels ikkje høyrte dei gje ei vurdering av korleis dei meiner den utbetalinga skal balanserast opp mot dei som får sosialhjelp, og som er avhengige av det. Sosialhjelp er ei subsidiær yting, og med ei slik eingongsutbetaling som ein her føreslår, risikerer ein at det inngår i stønadsberekninga frå Nav-kontoret. Den typen heilskaplege vurderingar hadde eg forventa at eit parti som Høgre, som ein er van til å tenkja på som eit ansvarleg styringsparti, hadde med seg inn i representantforslaget og i denne salen, men så langt har me altså ikkje sett noko til det.

Denne regjeringa er oppteken av å hjelpa folk som opplever ein vanskeleg situasjon, anten det er koronapandemien eller det er straumkrisa. Difor har me òg fremja ei rekkje tiltak for å vareta kvardagsøkonomien deira.

Anna Molberg (H) [11:26:50]: Jeg takker for svaret. Dette er jo snakk om en generell adgang til å kunne gjøre utbetalinger i helt ekstraordinære tilfeller, og regjeringen har, som nevnt i denne sal tidligere, foreslått et tillegg på 1 500 kr for en mye mindre gruppe mennesker. Det er en veldig begrenset ordning, og Høyre mener det burde være en bedre løsning å utbetale 1 000 kr ekstra til en mye større gruppe.

Men det vi diskuterer i dag, er ikke hvilket beløp som skal utbetales – vi diskuterer hvorvidt regjeringen skal ha en slik hjemmel til å utbetale beløp i ekstraordinære situasjoner. Det ble presisert av regjeringens egen statsråd at det er behov for en lovendring i folketrygdloven for å kunne gjøre dette. Dersom forslaget fikk flertall i dag, ville loven tre i kraft umiddelbart, og utbetalingene kunne ha startet. Hvorfor vil ikke regjeringen sikre en slik hjemmel akkurat i dag?

Statsråd Hadia Tajik [11:27:45]: Igjen: Det har eg akkurat gjort greie for. Dette er ikkje vurdert godt nok,

dette er ikkje greidd ut på nokon måte. Og det at eit tidlegare ansvarleg styringsparti meiner at ein skal kasta den typen styringsprinsipp på båten og berre hiva seg på ein lovheimel, må eg innrømme at forundrar meg ganske stort.

Det er ein vesentleg forskjell mellom lovforslaget i representantforslaget og forslaget om tilleggsutbetaling til dagpengemottakarane, altså den sjablongmessige utbetalinga som me snakka om i den førre debatten. Straumstøtte er ikkje ei trygdeytning som finst i folketrygdlova i dag, og difor kan ein heller ikkje bruke folketrygdlova § 25-16, som er heimelen for alle særordningar i allereie eksisterande folketrygdytingar på grunn av koronapandemien. Han kan ikkje heimla ei slik støtte. Men den sjablongmessige tilleggsytninga som vert føreslått til permitterte som får dagpengar, er det naturleg å sjå på som nettopp eit tillegg til dei dagpengane som vedkomande elles har rett til, etter dei reglane som elles gjeld for å få dagpengar. Dermed kan ein bruke denne heimelen til å bidra til denne sjablongmessige utbetalinga.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Henrik Asheim (H) [11:29:08]: I løpet av denne debatten har det kommet veldig mange ulike argumenter for hvorfor flertallet ikke ønsker å gjøre de nødvendige vedtak for å utbetale 1 000 kr ekstra til dem som går på dagpenger eller arbeidsavklaringspenger fordi strømprisen er høy. Representanten Moflag sa at de har en annen ordning som treffer noen av disse. Det er en overdrivelse å si «noen». Det er «noen få» av disse. Bare for å ta et eksempel: 1 000 kr ekstra, slik Høyre og Framskrittspartiet foreslår, utgjør en kostnad på 300 mill. kr. Det grepet som regjeringspartiene nå gjør, sammen med SV, har en kostnad på 8 mill. kr. Det sier noe om hvor mange færre man treffer med en annen, sjablongmessig ordning.

Vi kan godt stå her og slå hverandre i hodet med paragrafer og regler og holde på, men det hjelper ikke de menneskene som har høye strømpriser nå, og som sliter med det. Jeg tror egentlig at flertallspartiene, som i dag stemmer imot ikke tusenlappen, men lovendringen som gjør det mulig å utbetale den typen ekstra støtte til dem som trenger det i særskilte situasjoner, stemmer imot det fordi de er imot det. Det er en bedre forklaring, for å være helt ærlig. SV og representanten Bergstø uttaler at hun ikke tror det er nødvendig med en lovendring. Grunnen til at vi har fremmet en lovendring, er at kommunalministeren har sagt at det er nødvendig med en lovendring, og siden det ikke ble vedtatt i kommunalkomiteen fordi der kunne man ikke vedta det fordi vi måt-

te ha en lovendring, fremmer vi en lovendring som kommer til arbeids- og sosialkomiteen, og så stemmer de samme partiene det ned der, for de tror ikke vi trenger en lovendring.

Jeg forstår at man kan være politisk uenig i dette grepet, men si i så fall det; si at man er uenig i at man skal betale ut en tusenlapp ekstra nå på grunn av høye strømpriser.

Når dette nå blir nedstemt, dessverre, er jo det, som representanten Molberg helt riktig sa, ikke først og fremst et spørsmål om denne ordningen akkurat nå, for den kan man sikkert problematisere så mye man vil i et departement, men det betyr at vi heller ikke har hjemmelen til å kunne gjøre lignende ting i fremtiden dersom det skulle være nødvendig. Det beklager jeg sterkt. Allikevel er det altså slik at makta rår, og at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har blitt enige om å ikke vedta dette, selv om det ville vært en veldig nyttig hjemmel å ha for fremtidige situasjoner, som kommunalministeren sier at man trenger for å kunne gjøre det.

Kirsti Bergstø (SV) [11:31:49]: Grunnen til at SV har forståelse for forslaget som fremmes i dag, er at det absolutt kan være situasjoner der brede utbetalinger bør kunne skje raskt. Et eksempel på det er når samfunnet blir lammet av en pandemi. Det er når gatene er tømt for folk, når arbeidsplassen er stille, når verden har stoppet opp og kontoene krymper. Da kan det være gode grunner til å sette seg ned og tenke raskt og bli enige om hvordan man kan få ut kontantutbetalinger og krisehjelp så raskt som mulig til dem som trenger det mest.

Støtteordningene kom absolutt kjapt når koronaen slo til. Først og fremst kom de uten vilkår, noe som skulle gi sosial trygghet for arbeidsfolk og sørge for at de pengene som ble brukt, traff riktig. Derfor er det spesielt at man etterlyser den typen krisehåndtering nå, når vi behandler andre spor for å avhjelpe situasjonen for folk som taper penger, og som sliter med høye strømgninger.

Derfor må jeg også stille spørsmål ved troverdigheten for grunnlaget her, for det er ikke sånn at noen ikke ønsker å stille opp for folk som sliter med høye strømgninger, eller som ikke kan få betalt andre regninger. Men det er åpenbart at det er ulike samvittighetspunkt og ulike folk man lytter til, når kontantutbetalinger lett lar seg gjøre til næringsliv og bedrifter, mens denne typen krisehåndtering ikke kommer før etter at en ny regjering er på plass.

Og så vil jeg sitere statsråd Gram, som sier «trolig nødvendig», og ordet «trolig» er ikke en helt åpenbar forståelse av at her er det nødvendig. Det er en veldig forsiktig insinuerende om at det kan være det.

Det er ingen tvil om at vi står på for å bekjempe den markedsmakten som herjer med folk, og som fører til økte strømpriser, og at vi jobber for å finne gode ordninger for å bøte på situasjonen, i tillegg til å styrke velferd og utbetalinger for folk.

Dagfinn Henrik Olsen (FrP) [11:35:07]: Undertegnede hadde egentlig ikke tenkt å ta ordet i denne saken, for jeg tenkte den var så godt belyst av første innlegg. Men underveis har jeg allikevel følt et visst behov for det. Jeg skal ikke gå inn i en strømdebatt eller i en miljødebatt, men én ting må iallfall være klart: Man kan ikke sitte i den villfarelse og tro at det ikke er den vilde politikken i Norge og i Europa som er årsaken at vi har de strømprisene vi har. Så enkelt må det bare være.

Det denne saken dreier seg om, er en lovendring som gjør det mulig for de styrende å utbetale en kontantstønad. Det har vært vikarierende forklaringer fra regjeringspartiene og SV på hvorfor man ikke ønsker å støtte dette. Statsråden sa at konsekvensene ikke var utredet godt nok. Nei, men statsråden har lagt fram egne saker gang på gang, som vi ser i mediene, som overhodet ikke har noen konsekvensutredninger bak seg. Så hvis man kan suge det av eget bryst, er det tydeligvis godt nok, men hvis det kommer fra noen andre enn de styrende partiene og deres støttepartier, er det ikke godt nok i denne salen. Vær ærlig med dere selv og si at det ikke kom fra dere selv, og derfor kan dere ikke støtte det.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:36:48]: Saken gjelder lovendring. Det gjelder folketrygdloven og et forslag fra opposisjonen om ny § 22-9, Utbetalinger i ekstraordinære tilfeller. Kommunalministeren har i tidligere debatter helt korrekt påpekt at det som da var opposisjonsens forslag, var det ikke lovhjemmel for. Så sa kommunalministeren helt naturlig at det må fremmes lovendringsforslag. Folketrygdloven ligger i arbeids- og sosialkomiteen. Vi har behandlet den saken. Vi er nå uenige mellom posisjon og opposisjon om hvorvidt det er rett å få en ny § 22-9, Utbetalinger i ekstraordinære tilfeller.

Det jeg prøvde å si, var at hvis en får en slik lovendring, har en likevel en utfordring med hensyn til hvordan de pengene skal utbetales i henhold til den lovendringen. Det er meget komplisert å finne løsninger her hvor en treffer dem som skal nås, dem som skal få forbedringer, samtidig som de som står for forvaltningen – som da er Nav – kan gjøre det på en rimelig, grei måte, uten at det overbelaster Nav, som er i en vanskelig situasjon ellers.

Når det gjelder dem som nå er permittert etter 13. desember, og som tidligere har vært permittert og dermed har et lavere dagpengegrunnlag nå enn de hadde ved første permittering, har vi i Senterpartiet, Arbei-

derpartiet og SV gått inn for en kontantbetaling, altså en sjablong, i det spesielle tilfellet. Vi har løst det problemet, med de omkostninger det har for Nav. Det er vi fullt klar over, men det var nødvendig for at vi skulle gjøre en jobb for den spesifikke gruppen.

Det som opprinnelig var forslaget fra partiet Høyre med flere, var en ordning som skulle gjelde for både dem som var ledige, dem som var permitterte, og dem som var mottakere av arbeidsavklaringspenger. Det er helt korrekt som representanten Asheim sa, at det var mye dyrere og omfattet mange flere. Årsaken til at Høyre har fremmet et sånt forslag, er jo at de sjøl har lagt til rette for en strømpolitikk hvor en importerer skyhøye strømpriser. Det er noe folk må være klar over når en ser på i hvilken grad Høyre er et parti som ivaretar ens interesser på det økonomiske området.

Anna Molberg (H) [11:39:58]: Jeg synes det er ganske spesielt av representanten Moflag fra Arbeiderpartiet når hun nærmest setter spørsmålsteget ved Høyres syn på velferdsstaten, og i tillegg legger oss meninger om at velferdsstaten skal være et slags adhocsystem som vi bare kan skru av og på. Det vi foreslår her, er en generell adgang i folketrygdloven til å kunne utbetale pengestøtte til dem som allerede mottar ytelse og har en anstrengt økonomi. Det er en utvidelse av velferdsordninger vi foreslår, ikke en innskrenking.

Når Arbeiderpartiet insinuerer at dette er en innskrenking i velferdsytelse, er det direkte feil. I dette tilfellet foreslås det nettopp å sikre en adgang, for all framtid, til å hjelpe mennesker ytterligere. Regjeringspartiene bør heller være ærlige og si at de ikke ønsker en slik adgang, i stedet for å kalle velferdsstaten en adhocbryter som Høyre skrur av og på når vi ønsker det.

Statsråd Hadia Tajik [11:41:06]: Det representanten Olsen var her oppe og sa i stad, er feil. Han hevda at regjeringa driv og legg fram forslag utan utgreiing. Våre forslag har vore vurderte og belyste sånn som den utøvande makta har anledning til. At ein frå opposisjonen fremjar direkte lovforslag, altså direkte endringar i sjølve lovteksten, har vore svært uvanleg, og eg vil seia at det i veldig liten grad har tidlegare presedens, særleg i ei så komplisert sak som dette.

Eg har hittil ikkje sett Høgre svara på utfordringa mi tidleg i debatten på korleis dei vurderer ei sånn utbetaling opp mot f.eks. sosialhjelp, som ein risikerer at då vert justert ned. Det at ein ikkje svarar på dette spørsmålet, viser òg at dei neppe kan ha tenkt på det tidlegare og ikkje har gjort dei vurderingane som her må til for faktisk å sikra den gruppa ein her ønskjer å sikra økonomisk.

Det er òg rart at ein tek så lett på å endra lovverket for å bruka personopplysningane til folk til noko dei

ikkje var tenkt til i utgangspunktet. Det er òg veldig lite tillitvekkande å gjera den typen endringar utan å høyra innvendingar mot det. Det er ein svært lite demokratisk måte å gå fram på. Eg må innrømme at ein ting er å høyra dette frå Framstegspartiet, det er på ein måte ikkje så uvant, men eg hadde forventa meir av partiet Høgre.

Eg vil understreka igjen at sosial rettferd har vore heilt avgjerande for denne regjeringa, for Arbeidarpartiet og Senterpartiet, men òg for SV. Me har jobba for sosialt rettferdige ordningar gjennom heile koronapandemien, òg når me har sete i opposisjon. Me har jobba for sosialt rettferdige ordningar under straumkrisa, sånn me har vist når me har sete i posisjon og samarbeidd med SV.

Når Høgre går opp på talarstolen og seier at dei ønskjer å bidra til meir sosial rettferd, etter åtte år der dei har gjeve store skattekutt til dei som har mest pengar frå før av, og kutta i ordningane til dei som treng hjelp frå velferdsstaten, har dei absolutt ikkje noko truverd på det.

Tuva Moflag (A) [11:43:37]: En av de gruppene dette lovforslaget søker å hjelpe, er mennesker på arbeidsavklaringspenger. Er det noe disse menneskene har opplevd, er det at velferdsstaten har blitt skrudd av for dem. De har blitt kastet ut i fattigdom, mistet sin inntektssikring og mistet sin mulighet til å få god oppfølging for å komme tilbake i arbeidslivet. Det var det jeg mente med mitt innlegg.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 7.

Etter ynske frå energi- og miljøkomiteen vil sakene nr. 8 og 9 verta behandla under eitt.

Sak nr. 8 [11:44:14]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (Innst. 118 L (2021–2022), jf. Prop. 50 L (2021–2022))

Sak nr. 9 [11:44:25]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen og Frank Edvard Sve om å innføre makspris på strøm for norske forbrukere og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Sofie Marhaug om å innføre makspris på og toprissystem for strøm (Innst. 122 S (2021–2022), jf. Dokument 8:65 S (2021–2022) og Dokument 8:66 S (2021–2022))

Presidenten: Etter ynske frå energi- og miljøkomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 5 minutt til kvar partigruppe og 5 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve anledning til inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Terje Aasland (A) [11:45:20] (komiteens leder og ordfører for sakene): Jeg har lyst til å starte med å takke komiteen for nok en gang å ha vist god vilje til å behandle forholdsvis omfattende saker raskt. Jeg vil også takke statsråden for å ha svart ut en rekke spørsmål på en rask, god og oversiktlig måte. Jeg vil rette en spesiell takk til Sosialistisk Venstreparti, som er med på å danne et flertall for denne strømstøtteordningen. Alt har utspring i de høye strømprisene, som vi også hørte på slutten av den foregående debatten.

Det er ingen tvil om at situasjonen for mange nå er krevende. Den oppleves uforutsigbar, og at folk nå er engstelige for det som ligger foran dem, er helt naturlig. Høye strømpriser er sosialt urettferdig. Det øker forskjellene mellom folk og ødelegger også for næringslivets framtidsmuligheter. Målet er veldig klart fra regjeringens og regjeringspartienes side. Vi skal og må sikre Norge tilstrekkelig tilgang på rimelig, fornybar kraft i tiden framover. Det har vært vår styrke og må også i fortsettelsen være vår styrke.

Rett før jul behandlet vi denne strømstøtteordningen. Jeg vil mene at strømstøtteordningen fungerer etter hensikten. Den er enkel, oversiktlig og kan justeres på en enkel måte. Det er det regjeringen har foreslått i den lovsaken og justeringen som vi nå behandler, hvor en øker støttegraden fra 55 pst. til 80 pst., nettopp fordi situasjonen fremdeles er anstrengt. Prisene er høyere enn det en forutså da en laget den første strømstøtteordningen. Dette er for å avhjelpe kundene i en helt spesiell situasjon hvor strømregningen er uforutsigbar.

I tillegg til det behandler vi et forslag fra Rødt og et forslag fra Fremskrittspartiet som går ut på å sette en makspris. Når det gjelder maksprisen, vil ikke vi stemme for den typen reguleringer av kraftmarkedet. Vi sier i innstillingen – og statsråden har også gitt uttrykk for det i sitt svarbrev til komiteen – at regjeringen vil ta initiativ til å utrede og se på hvilke erfaringer en gjør i de landene som har innført makspris, for å se på virkningene av det.

Men det er opplagt problemer med å sette en makspris. Hvis en ser på dagens priser, som f.eks. fra Trøndelag og nordover har variert fra 16 øre i natt til 21 øre på det høyeste i løpet av dagen, vil jo både Rødts forslag og Fremskrittspartiets forslag bety en vesentlig økning i

kraftprisen i de nordligste områdene. Jeg vet ikke om det er hensikten. I tillegg vil kraftflyten hele tiden gå til de områdene som har høyest pris. Det er litt av mekanismen som en ikke eliminerer med innføring av makspris. Hvis en hadde en flat makspris over hele landet, ville i utgangspunktet mye av kraften vår flyte ut av Norge til områder som har høyere betalingsgrad. En kan like eller ikke like det, men det er i hvert fall det systemet som er innrettet, og som fungerer. Det er høyst krevende å tenke seg at det vil være en god løsning med det systemet som er i dag.

Jeg håper at Stortinget gir sin tilslutning til å forsterke den strømstøtteordningen som ble vedtatt før jul – at en øker støttegraden fra 55 pst. til 80 pst. Det betyr at en får mer igjen når strømregningen skal betales, enn det som hadde vært utgangspunktet.

La meg helt avslutningsvis si at det er vår oppgave – kritisk også, med det vi har erfart i løpet av de siste månedene – å vurdere den situasjonen som er, og få til gode evalueringer og gode diskusjoner i fortsettelsen. Det er ingen tvil om at vårt ansvar for å forvalte vannkraften på en samfunnsmessig optimal og god måte er høyst til stede, og det er vårt ansvar. I Arbeiderpartiets tradisjon ligger dette stolt forankret, og det kommer til å ligge stolt forankret også i fortsettelsen. Det er gode utsagn om at kraften tilhører fellesskapet, og at det er vår eiendom og selvfølgelig skal forvaltes deretter.

Målet er veldig tydelig: Norge skal ha et overskudd av kraft. Vi skal ha en stabil tilgang på kraft, og kraft skal i utgangspunktet være et fortrinn for både industri, næringsliv og folk.

Nikolai Astrup (H) [11:50:33]: Vi står i en situasjon med ekstraordinært høye strømpriser i Sør-Norge. På kort sikt finnes det bare én god løsning på denne utfordringen, og det er at staten stiller opp for husholdninger som sliter med høye strømregninger. Etter å ha vært bakpå i flere uker har regjeringen nå foreslått en nødvendig forbedring av strømstøtten som ble vedtatt før jul. Det er ikke, som representanten Aasland sa, fordi strømprisene i januar er høyere enn de var i desember – det er jo motsatt, strømprisene er lavere nå enn de var i desember – men fordi den ordningen som ble lagt frem i desember, ikke var god nok. Høyre mener at heller ikke den strømstøtten som nå er lagt frem, er god nok, og foreslår derfor at støtten bør være på 85 pst. Men subsidiært vil vi støtte regjeringens fremlegg.

Det er også varslet at det kommer støtteordninger til veksthusnæringen og landbruket. Det er bra, og vi imøteser det. Fra Høyres side hadde vi også gjerne sett en mer omfordelende ordning i utgangspunktet. Før jul foreslo vi også at ledige, permitterte og mottakere av arbeidsavklaringspenger skulle motta ekstra støtte.

Det er positivt at det foreslås en hjemmel til å regulere fjernvarme gjennom forskrift, men det som bekymrer nå, er at det fremdeles er uklart når borettslag og sameier med felles måler skal inkluderes i ordningen. Det er avgjørende at dette kommer på plass så raskt som mulig.

Jeg er glad for at regjeringen endelig har varslet at det kommer støtte også til frivilligheten. Dette var noe Høyre etterlyste allerede i desember, og regjeringen har tatt seg god tid med å vurdere behovet. Det gjenstår å se detaljene i regjeringens ordning, og det haster å få dette avklart, slik at idrettslag og andre frivillige organisasjoner vet hva de har å forholde seg til. Barne- og ungdomsidretten er allerede hardt rammet av koronarestriksjoner, og det er avgjørende at anleggene kan holdes åpne selv om strømprisene er høye.

En annen del av samfunnslivet som nå merker de høye strømprisene, er bedriftene våre. Industribedrifter og andre store virksomheter har lange kraftkontrakter og har gjerne sikret seg mot de store utslagene i strømprisene. For en del virksomheter utgjør også strømkostnadene en relativt sett liten del av kostnadene, og etter som det er store variasjoner i hvordan bedriftene rammes, har det lite for seg med universelle ordninger. Det er derfor særlig de mindre bedriftene i Sør-Norge som nå trenger en håndrekning, og Høyre foreslår derfor en søknadsbasert kommunal kompensasjonsordning som forbeholdes bedrifter der de reelle strømkostnadene utgjør en stor del av omsetningen. Tilskuddsmidlene bevilges som skjønnsmidler som fordeles via statsforvalteren, og vi har antydnet 2 mrd. kr som en hensiktsmessig ramme. Ordningen vil også omfatte frivillige organisasjoner og idrettslag.

Mange kommuner vil også få store merinntekter som følge av de høye strømprisene. Om lag 55 pst. av kraftverkene i landet eies av kommuner og fylkeskommuner. Vi forutsetter derfor at kommuner med høye merinntekter ikke skal omfattes av en slik kompensasjonsordning, men oppfordrer disse kommunene til selv å lage tilsvarende ordninger.

I dag behandler vi også to representantforslag om å innføre makspris på strøm. Jeg kan forstå at det kan virke forlokkende, men realiteten er at makspris på strøm vil skape flere problemer enn det løser. En statlig regulert makspris kan fort utvikle seg til å bli en minimumspris, der forbrukerne over tid vil betale langt mer for strømmen enn det de ellers ville gjort. En konstant pris på kraften vil også svekke insentivene til å spare på vannet i magasinene om høsten og vil i verste fall kunne føre til rasjonering. Samtidig vil insentivene til å investere i ny kraftproduksjon bli svekket, og det kan gjøre det mindre gunstig å gjennomføre enøktiltak. Den billigste

og mest miljøvennlige energien er som kjent den som ikke brukes.

Norges kraftsystem er svært følsomt for svingninger i temperatur og nedbør, og tilsiget til norske vannmagasiner varierer betydelig mellom tørrår og våte år. I perioder vil det derfor være nødvendig å importere kraft. Hvis importprisene er høyere enn maksprisen, må kraftimporten subsidieres. Samtidig vil eksportverdiene i våte og varme år bli redusert.

Det er mye som taler for at en statlig makspris kan bli dyrt for forbrukerne og for fellesskapet, og at det vil redusere verdien av vannkraften for det norske samfunnet. Samtidig har det vært mulig å tegne fastpriskontrakter på strøm i markedet som langt på vei gir de samme fordelene som forslagsstillerne ønsker å oppnå, men uten alle ulempene det vil ha å sette prismekanismen helt ut av spill.

Energi Norge har beregnet at de siste ti årene, inkludert ekstremåret 2021, kunne forbrukerne ha tegnet fastprisavtale til en pris på 34,5 øre per kWh – altså lavere enn begge de to forslagene om makspris som nå ligger på bordet. Spotpris-kontrakter ville ha gitt en pris på 34 øre per kWh. Risikopremien har altså vært på skarve 0,5 øre siden 2011. Da er det et tankekors at under 4 pst. av norske husholdninger har fastpriskontrakt. Det er langt under våre naboland.

På lengre sikt er det viktig å gjennomføre enøktiltak, men først og fremst bygge ut betydelig mer kraft i Norge. Vi har naturgitte forutsetninger som få andre har. Særlig innen havvind er potensialet enormt, og det er derfor viktig at regjeringen raskt avklarer rammevilkårene, slik at vi kommer videre med denne satsingen.

Jeg tar opp de forslagene som Høyre er en del av.

Presidenten: Representanten Nikolai Astrup har teke opp dei forslaga han refererte til.

Ole André Myhrvold (Sp) [11:55:51]: Det er interessant å høre Høyres historieskriving om en regjering som er for sent ute og ikke har levert nok. Det kommer altså fra et parti som i åtte år har økt elavgiften år for år, og som senest i fjor fikk et vedtak i Stortinget mot seg, hvor de skulle utrede tiltak mot høye strømpriser – og det ignorerte de. Men la det ligge.

Vi står i en kritisk situasjon med rekordhøye strømpriser. Mange sliter med å betale strømregningen og å få helt ordinære husholdnings- og familiebudsjetter til å gå opp. Mange må bortprioritere viktige poster i familiehverdagen for å spare til å betale strømregningen. Det er ikke en situasjon som er holdbar. Det opplever jeg at vi i denne salen er enige om, på tvers av partier.

Tilgangen på strøm er et grunnleggende velferds gode i et mørkt og kaldt land som Norge. Regjeringen har et klart uttalt mål om forutsigbare, lave strømpriser ba-

sert på norske forhold, der kraften skal være norsk industri og norsk næringslivs konkurransefordel og ikke til byrde for folk og næringsliv, sånn som det er i disse dager.

Dagens situasjon beskrives av noen som akutt og forbigående. Dette er ikke nødvendigvis rett om vi ikke tar klare grep om energipolitikken framover. Hvis det er én ting som er sikkert, er det at markedet er dårlig egnet til å sikre sosial utjevning. Når vi nå ser at kraftmarkedet vårt, med stor påvirkning fra kraftmarkedet i Europa, løper løpsk, må staten ta ansvar for å rette opp i skjevfordelingen markedskreftene gir.

Derfor har regjeringen kommet med flere kraftfulle tiltak. Det kommer en sak om strømstøtte til landbruket. Det kommer en sak om støtte til frivillighet og idrettslag. Det er etablert en støtteordning for veksthusnæringen. Bostøtten er økt, og det er bevilget flere midler til sosialhjelp. Det kommer også en egen støtteordning for studenter, og elavgiften ble for inneværende år redusert med 2,9 mrd. kr. Det viser at regjeringen tar situasjonen på alvor og tar målrettede grep.

Saken vi diskuterer i dag, er strømstøtten til husholdninger. Regjeringen har jobbet raskt og innført den ordningen fra og med desember, etter Stortingets vedtak. Da ble det innført med en støttegrad på 55 pst. for strømpriser over 70 øre per kWh, opp til et forbruk på 5 000 kWh i måneden. At regjeringen nå har foreslått å øke den støtten til 80 pst., viser at man tar situasjonen på stort alvor, og at man følger med. For eksempel vil nå en enebolig med et årlig forbruk på 27 000 kWh få 2 463 kr i stønad for januar, basert på en kraftpris på 143 øre per kWh.

Støtteordningen er ubyråkratisk og treffer effektivt. At staten nå går inn og betaler deler av strømregningen til folk, er historisk. Det er ikke en praksis vi har hatt tidligere, og det er et nybrottsarbeid der regjeringen har måttet trække fram stien selv.

Vi vet at strømstøtteordningen har vært til nytte for mange. Samtidig vet vi at de høye strømprisene fortsatt er utfordrende, og derfor økes nå støttegraden. Felles målt forbruk, f.eks. i borettslag og for fjernvarmekunder, skal også inkluderes i ordningen. Det står ikke på politisk vilje når det gjelder å inkludere de gruppene. Problematikken handler rett og slett om at det er en teknisk løsning som er vanskelig å innføre, da en ikke utelukkende kan operere ut fra nettselskapenes sluttbrukergrupper. Nå må man gå inn og dele opp noen av dem, og det tar litt mer tid. Både borettslag, aksjeleiligheter og fjernvarmekunder skal inkluderes i ordningen så fort det er teknisk mulig.

I denne debatten har det av mange blitt ytret et ønske om makspris, og vi behandler også et forslag om det i dag. Regjeringen har sagt at det er en mulighet en må

utrede nærmere. En sak som skal legges fram for Stortinget, må alltid være forsvarlig utredet. Vi utelukker altså ingenting, men vi må se på hvilke utslag det kan få, før vi går videre med ideen. På samme måte skal også den ordningen vi behandler i dag, evalueres. Det slår et flertall fast. Målet vårt er hele tiden å ha forutsigbare og lave strømpriser for norske husholdninger og norsk industri.

Regjeringen skal også sette ned en energikommission. Den skal se på sammenhengen mellom kraftproduksjon og kraftforbruket i framtiden. Med andre ord skal en se på hvilke tiltak som kan sikre at Norge er en overskuddsnasjon av kraft også i framtiden. Det skal ikke være sånn at norske husholdninger skal være nødt til å være klienter eller støttemottakere. Norske husholdninger skal ha trygghet for at norske strømpriser gjenspeiler det faktum at strøm er et samfunns gode i Norge, der prisene er forutsigbare og til å leve med for alle, både folk og industri.

Frank Edvard Sve (FrP) [12:00:53]: Når eg høyrer på representantane frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og også frå Høgre no i dag, er det ingen av dei som har nemnt det faktum at utanfor denne salen i går var det tusenvis som protesterte mot dei skyhøge straumrekningane som dumpar ned i postkassene i desse dagar. Det same skjer i alle andre byar i Noreg.

Det er eit formidabelt opprør mot at den norske befolkninga i straumrike Noreg skal måtte betale mange kroner kilowattimen. Dei er bekymra for hus og heim og betaler meir i straumrekning enn dei betaler i huslån og andre utgifter. Det er dramatisk. Men det verkar som om politikarane i Stortinget ikkje har sett seg inn i det, møtt folket eller gått ned på golvet og lytta etter kva innbyggjarane eigentleg seier.

Realiteten er at når straumprisane er på det nivået dei er på no, er det staten som håvar inn pengar til statskassa. Det er bekrefta frå finansministeren at minst 28 mrd. kr kjem inn i ekstrainntekter, og då er verken elavgift eller moms tekne med. Det betyr at den norske staten skor seg på skyhøge straumprisar. Det er det ofentleg som eig krafta, og så er det innbyggjarane og næringslivet som får rekninga.

Innbyggjarane og hushalda i dette landet står for 35 pst. av straumforbruket i Noreg. 65 pst. er tenesteyting og industri og næringsliv utover det. Når regjeringa no lagar ei ordning som skal treffe for 35 pst., er det ei ordning der 8,9 mrd. kr skal tilbake til innbyggjarane, som er under ein fjerdedel av det staten tek inn i inntekter, og vel så det, og dersom ein tek med Statkraft og Statnett i tillegg, er det endå høgare tal og endå lågare prosent. Det er den ordninga som skal støtte dei som har 35 pst. av forbruket av straumen i Noreg. Dei andre 65 pst. av straumforbrukarane i Noreg skal altså ikkje få

noko som helst, og vi får no inn alarmerande meldingar frå næringslivet. Det er små og mellomstore bedrifter, men også store bedrifter, store kraftkrevjande industrier som slit og har kjempeutfordringar, som kanskje har hatt 60 000–70 000 kr i straumrekning og no plutselig har 500 000 kr. Alle skjønar at dette også er ein fare for arbeidsplassane.

Så er det framlegga. Regjeringa kjem med ei ordning som gjev under ein fjerdedel. Vi i Framstegspartiet har føreslått å fjerne elavgifta, fjerne moms, kontantstøtte, og vi kom no med eit framlegg om makspris. Så er det ikkje riktig det Arbeidarpartiet og Høgre sa om at forslaget frå Framstegspartiet om ein makspris på 50 øre er det same som forslaget frå Raudt, som vil inn og styre marknadssystemet. Vårt forslag er nøyaktig det same som regjeringa sitt forslag. Vi seier 50 øre i makspris og vil dekkje alt over det. Regjeringa seier 70 øre og skal dekkje 80 pst. over det. Men vi røyver ikkje marknadsmekanismane, det er viktig å få med seg. Det er to forskjellige grunnlag, og vi ønskjer å ha ein makspris. Sjølv sagt er det slik at i Møre og andre plassar med 16 øre betaler innbyggjarane 16 øre, men der det går over 50 øre, er det berre 50 øre ein betaler. Det er staten som kompenserer den meirkostnaden. Kraftprodusentane får nøyaktig det dei skal ha i marknaden. Det er grunnlaget.

Vi sit her på Stortinget, det øvste politiske organet i Noreg, og vi har ein ekstraordinær situasjon med straumprisar som er heilt ekstreme. For eit år sidan var det omtrent minusprisar på straum i Noreg. Når vi no får ein pris som går til himmels på grunn av at det er ein feilslått miljø- og klimapolitikk i Europa, som driv gassprisane rett opp og straumprisane følgjer etter, klarer ein ikkje å verte einige om noko som verkeleg treffer innbyggjarane. Framstegspartiet har forsøkt å invitere til eit breitt forlik. Arbeidarpartiet og Senterpartiet tok seg ikkje bryet med å svare eingong. Det er greitt, vi registrerer det, men vi i Stortinget burde ha eit ansvar for å kome fram til noko som verkeleg treffer innbyggjarane, som er målretta, og som gjer ein stor forskjell for folk flest. I dag er folk like vettskremde for rekninga som kjem i februar og i mars, for dei veit at dei vert skyhøge, og innbyggjarane er like bekymra for sin eigen økonomi, og bedriftsleiarane er verkeleg bekymra. Det burde vi også vere i denne sal. Det kan gå skikkelege gale for næringslivet med tap av arbeidsplassar. Vi har våre framlegg som vi har fremja. Vi har også meldt inn støtte til andre forslag, så då er det gjort.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Frank Edvard Sve har tatt opp de forslagene han refererte til.

Lars Haltbrekken (SV) [12:06:11]: Det er mange som sliter med de skyhøye strømgningene nå. Flere av dem møtte vi både utenfor her i går og rundt omkring i andre sørnorske byer i går ettermiddag og kveld. Derfor var det bra at Stortinget før jul fikk på plass en støtteordning for å dekke noe av de økte strømkostnadene. Ordningen er ikke perfekt, men det var viktigere å få på plass en ordning raskt og få utbetalt støtte raskt enn å vente på en perfekt ordning. SV skulle gjerne ha ønsket en trinnvis støtte, hvor man fikk høyere støtte for de første kilowatt-timene som brukes, enn for de siste. Det ville både gitt mer til dem som trenger det mest, og det ville i større grad gjort at vi unngikk å støtte luksusforbruk. Men vi anerkjenner at man med den tiden vi hadde til rådighet, og fortsatt har til rådighet, ikke får på plass en mer perfekt ordning nå. Vi kan ikke vente med å få betalt ut den økte støtten, som denne typen forslag nå ville ført til. Det ville ført til store forsinkelser i utbetalingene og dermed problemer for de mange som sliter med strømgningen.

Vi har den siste tiden sett flere oppslag i avisene om borettslag og sameier som fortsatt ikke har fått strømstøtte, og vi har skjønt at regjeringen fortsatt jobber med å få dette på plass. Men det begynner nå å haste med å få disse ordningene på plass, for det er mange som bor i borettslag og sameier med felles strømmåler, og flere plasser signaliseres det nå at husleien vil øke dersom ikke strømstøtten snart kommer. Så vi håper at regjeringen nå raskt får på plass den støtten også til borettslag og sameier.

Den 18. januar annonserte regjeringen en egen strømstøttepakke for idrettslag og andre frivillige organisasjoner. De høye strømprisene har skapt store problemer for mange lag og foreninger, og flere varsler nå økt medlemskontingent. Det er svært uheldig og vil igjen ramme dem som har dårligst råd, som da ikke får råd til å sende ungene på barnefotball eller andre idretts- eller kulturaktiviteter. Vi forventer derfor at regjeringen raskt følger opp det de annonserte 18. januar, og kommer til Stortinget med et forslag om strømstøtte til de frivillige organisasjonene, og vi ser fram til forhandlinger med regjeringen om dette.

Så må vi også begynne å diskutere hvordan vi skal unngå å havne i denne situasjonen framover. Jeg hører at Fremskrittspartiet ikke ønsker å gjøre noe med det som er årsaken til det vi nå ser. Den sterkt markedsliberalistiske politikken som har herjet med det norske folk denne vinteren, ønsker Fremskrittspartiet ikke å gjøre noe med. SV har lansert flere forslag til hvordan vi kan sikre folk i Norge forutsigbarhet og tilgang til å få dekket sitt basisbehov for strøm for en rimelig penge. Vi har foreslått at det opprettes et eget statlig organ som kjøper inn en stor mengde kraft av produsentene, som de så sel-

ger videre til norske forbrukere for en rimelig penge sånn at de kan få dekket sitt basisbehov. I disse avtalene med forbrukerne, mellom forbrukerne og staten, kan man også legge inn gulrøtter som stimulerer til energieffektivisering. Vi tror at denne typen forslag er det vi nå trenger for å gi folk forutsigbarhet og trygghet for de årene som kommer, og jeg tar med det opp de forslagene SV står bak.

Presidenten: Da har representanten Lars Haltbrekken tatt opp de forslagene han refererte til.

Sofie Marhaug (R) [12:11:38]: Forsterkningen av strømpakken er en innrømmelse av at den var for dårlig i utgangspunktet. Allerede i desember foreslo Rødt å senke terskelen for når støtten skulle slå inn – altså ikke på 70 øre, men lavere – og dessuten øke den statlige andelen til 90 pst.

Ikke nok med at den saken vi nå behandler, er en innrømmelse av at den statlige andelen har vært for lav. Regjeringen har også bommet på strømprisene – igjen. 1,4 mrd. kr av den såkalte styrkingen av pakken går til å betale prisen for hva regjeringen selv vedtok i desember. Da har ikke regjeringen tatt kraftropet fra folket på alvor.

Jeg synes det er pinlig at en sosialdemokratisk regjering ikke er i stand til å føre sosialdemokratisk politikk i møte med strømkrisen. Sosialdemokratisk politikk er ikke å gi almisser til vanlige folk. Demokratisk sosialisme handler om å ta tilbake den demokratiske kontrollen over markedet.

Folk flest trenger ikke strømstøtte. De vil ha tilbake det staten har tatt fra dem. For mens vanlige folk opplever et prissjokk, håver staten inn 30–40 mrd. kr i økte inntekter. Dette er et ran, og det er en skam. Hva skal vi med en rik stat hvis folket er fattig? Strømkrisen forsterker økonomiske forskjeller og skaper fattigdom. Regjeringen har opprettet en byråkratisk ordning der folk får smuler tilbake. Borettslag, sameier og aksjeselskap har ennå ikke fått støtte. Snittberegningen er en skrivebords-teori. Den tar ikke utgangspunkt i det faktiske forbruket, og her viser jeg til Rødts forslag om å beregne snittet ut fra dagtid og ikke natt, som det er mulig for flere partier å slutte seg til.

Rødt støtter dessuten rubbel og bit som kan forbedre og forsterke regjeringens ordning, men vi fremmer også våre egne forslag, som vi mener er mer enn et plaster på såret. Rødt foreslår en makspris på 35 øre/kWh, tre ganger produksjonsprisen for strøm i Norge. Det koster nemlig under 12 øre/kWh å produsere kraften, mens kundene denne vinteren har betalt over 6 kr på det meste, og det uten moms og avgifter. Denne superprofitten burde vært ulovlig. I stedet bør vi bruke lov

om prisfastsettelse til å begrense utbyttefesten til beste for både husholdninger og næringsliv.

Argumentene mot makspris er mildt sagt varierende. Vi får høre at det gir dyrere strøm, men Rødts forslag på 35 øre/kWh er bare så vidt over hva som har vært normalen, hva som har vært snittet. Så det argumentet holder ikke. Vi får høre at makspris fører til sløsing, og det er veldig spesielt, for denne vinteren har ikke de høye prisene redusert energiforbruket – denne vinteren har forbruket økt, til tross for høye priser. Og hvordan kan det ha seg? Jo, det er fordi den viktigste enkeltfaktoren for hvor mye strøm husholdninger bruker, er temperatur, og det har vært kaldt denne vinteren. Det forteller oss én ting, nemlig at strøm ikke er en luksusvare. Strøm er en nødvendighet, det er et helt grunnleggende menneskelig behov. I Norge trenger vi energi for å varme opp husene våre, og for ordens skyld fremmer Rødt også et forslag om å innføre et toprissystem gjennom avgiftssystemet vårt, nettopp for å begrense luksusforbruk. Det er en langt mer rettferdig og rimelig måte å hanskens med problemer med sløsing på.

Det siste argumentet mot makspris er at det vil true forsynings sikkerheten. Men er det én ting denne vinteren har vist oss, er det at markedet truer forsynings sikkerheten. Kraftbransjen har tappet magasinene for å selge strømmen dyrt når prisene er høye. Det sier til og med representanter for kraftbransjen selv. De disponerer vannkraften for å få høyest verdi. Det er ikke det samme som forsynings sikkerhet.

Det er på overtid at vi tar tilbake den demokratiske kontrollen over strømmarkedet. Det offentlige eier kraften, og det skulle bare mangle at det nå selges til fornuftige priser til eierne – nemlig vi, fellesskapet, og til priser som vi kan leve med.

Med dette tar jeg opp de forslagene Rødt har alene eller sammen med Miljøpartiet De Grønne.

Presidenten: Representanten Sofie Marhaug har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [12:17:03]: Vi er i en ekstraordinær situasjon med veldig høye strømpriser. Den delen må vi håndtere, og vi må gjøre det så raskt vi kan. Selv om Venstre hadde ønsket en ordning som var mer målrettet mot dem som har dårligst råd, jf. forslag vi hadde før jul, og også med målretting mot ledige og permitterte, og at vi fikk en ordning som var mer rettet mot dem som ikke har et høyt forbruk, men et lavere forbruk, kommer vi til å støtte forslaget om å øke til 80 pst. støtte over 70 øre, i tråd med innstillingen.

Det er all mulig grunn til å være bekymret for situasjonen i sameier, borettslag og aksjeleiligheter som har felles målt forbruk, som flere også vært inne på. Det er viktig at ordningene kommer på plass, og at regjeringen

leverer på det og følger opp de vedtakene som ble gjort før jul.

Det er også slik, som man har vært inne på, at mange bedrifter har veldig høye utgifter nå. Frivillige lag og idrettslag har veldig høye utgifter, og dette må også håndteres. Det var vi også inne på før jul, og vi har i denne saken et forslag sammen med Høyre om at man får en ordning via kommunene, slik at de kan håndtere det. Det gjelder kommunene i Sør-Norge, hvor man har høye priser, og som ikke selv har store inntekter av den situasjonen vi er i. Jeg mener også at lokalpolitikere i kommuner som nå har veldig høye inntekter – for det er ikke bare staten som har høye inntekter nå, det er også mange kraftkommuner som har veldig høye inntekter – på eget initiativ ser på hvordan man kan avhjelpe situasjonen for frivillige og idrettslag i sine kommuner.

Så til diskusjonen om makspris, og om hvorfor vi har havnet i den situasjonen vi er i nå. Det er ikke på grunn av en mislykket klimapolitikk i Europa, som det ble nevnt fra Fremskrittspartiets representant. Det er på grunn av prisen på gass og at man har lave lager av gass i Europa. I hvor stor grad det henger sammen med situasjonen i Ukraina, er vanskelig å si. Men det er en kjensgjerning at Gazprom leverer kun det de er kontraktsforpliktet til, og ingenting mer. Så her ligger det også andre krefter bak den situasjonen vi er i nå, med veldig høye priser.

Svaret på det er å gå framover. Både vi og Europa trenger å bli mindre avhengige av fossil energi. I Norge trenger vi å bygge ut mer fornybar energi, f.eks. solenergi. Vi har et stort potensial der. Vi trenger å se til Sverige og ha svenske tilstander på det. Vi trenger å gå videre med vindkraft, med havvind som hovedvirkemidlet. På land vil det være begrenset ny produksjon med de innskrenkningene Stortinget har gjort tidligere, men til havs er det et stort potensial. Det må henge sammen også med de hybridkablene som kreves for at vi skal dra i gang den produksjonen og den industrien.

Jeg tror makspris vil gi mindre insentiver for at man skal ønske å bygge ut ny fornybar energi. Det vil gi mindre insentiver for enøk, som er helt nødvendig at vi nå leverer, både de 10 TWh i eksisterende bygg som det er lenge siden ble vedtatt på Stortinget, og at vi leverer på det fram mot 2030.

Til forslag nr. 2 i sak nr. 9, om å be regjeringen skjerpe kravene om enøk inn mot næringsbygg, kan jeg si at selv om Venstre mener at dette har vi vedtatt flere ganger før, så regjeringen må gjøre det, kommer vi likevel til å stemme for det. Selv om det ikke får flertall i dag, vil jeg understreke at dette er vedtatt, og jeg forventer at regjeringen kommer tilbake til hvordan vi skal nå de 10 TWh fram mot 2030.

Vi trenger å satse mer på fornybar energi samtidig som vi tar vare på natur. Vi har også en naturkrise i Norge. Vi må fokusere mye mer på energieffektivisering, men vi må gjøre det sammen med de klimamålene vi skal nå, og sammen med de klimamålene som skal nås også ellers i Europa.

Rauand Ismail (MDG) [12:22:20]: Tilgang på strøm til oppvarming, lys og matlaging er grunnleggende i folks liv. Da sier det seg selv at de høye strømprisene folk nå opplever, er helt uakseptable. Regjeringen har lagt fram forslag til økt støtte for å redusere folks strøm-utgifter. De har varslet at de også vil hjelpe idrettslag og frivillige organisasjoner. Begge deler er bra, og Miljøpartiet De Grønne kommer til å støtte forbedringene som regjeringen foreslår. Det gjør vi fordi vi står i en akutt krise som krever at vi hjelper folk så raskt som overhodet mulig. Men Miljøpartiet De Grønne har vært tydelig på at regjeringens støtteordning ikke er et bærekraftig svar på strømkrisen på sikt, verken for folk eller for miljøet. Ordningen svekker incentivene til strømsparing og fører til at de som har det høyeste strømforbruket, også er de som får mest penger igjen av staten.

Store svingninger i strømprisene er sannsynligvis noe vi vil oppleve mer av i årene framover. Som et svar på dette har Miljøpartiet De Grønne derfor tidligere foreslått å dele ut igjen statens ekstraordinære inntekter til alle innbyggere i Norge. For 2021 ville det betydd minst 15 mrd. kr fordelt med et likt beløp til alle. For en enslig gir det 2 800 kr, mens en familie på to voksne og to barn ville fått over 11 000 kr. Dette er en ordning som styrker incentivene til strømsparing, den er ubyråkratisk, og den er rettferdig. Likevel har Stortinget dessverre avvist forslaget, på tross av at det er den eneste løsningen som i tillegg til å hjelpe folk som virkelig trenger det, er bra for miljøet.

De økonomiske ulikhetene i samfunnet vårt har vokst gjennom pandemien, og for en rød-grønn regjering burde forslaget fra Miljøpartiet De Grønne blitt sett på som en gylden anledning til å bremse de voksende ulikhetene, samtidig som hele befolkningen får hjelp til å betale for de ekstraordinære strøm-utgiftene. Jeg håper derfor at regjeringen i det minste vil vurdere forslaget fra Miljøpartiet De Grønne når de vurderer forslagene om makspris, som vi behandler i dag, og at de også vil vurdere hvilken omfordelende effekt de ulike modellene vil gi.

Forslagene fra Rødt og Fremskrittspartiet om en makspris innebærer en fundamental endring av det norske strømsystemet. Begge forslagene stiller detaljerte krav til et slikt system og kunne, dersom de ble vedtatt, fått dramatiske følger for befolkningen, næringslivet og naturen. Vi mener at det må tas kraftfulle grep i norsk energipolitikk framover for å gi folk trygghet, for å få fart

på energieffektiviseringen og for å skape nye, grønne arbeidsplasser, men store, grunnleggende endringer i energipolitikken krever at vi puster med magen.

Det er gode grunner til å stille kritiske spørsmål til en makspris. Vi mener derfor at det er uheldig at en så viktig sak skal hastebehandles i Stortinget. Dersom et slikt forslag fikk flertall, kunne vi i verste fall endt opp med et system som gir folk dyrere strøm over tid, som går ut over forsynings sikkerheten vår, og som i tillegg svekker incentivene til å bygge ut mer fornybar kraft.

Vi bør derfor ta oss tid til å finne ut hva de faktiske konsekvensene av forslagene er, og hvordan disse kan bidra til en bærekraftig løsning for folk, klimaet og naturen. Derfor stemmer vi i dag i stedet for forslaget om å utrede en makspris og forslaget om å utrede et topprissystem, i tillegg til at vi tidligere har fremmet forslag om en omfordelende strømstøtteordning, hvor statens økte inntekter deles ut igjen til alle norske innbyggere.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:25:55]: Kristelig Folkepartis utgangspunkt er at strøm er et fellesgode. Det at vi har billig strøm i Norge, er noe vi ønsker skal fortsette. Situasjonen i dag er dessverre ute av kontroll, som de fleste talere har vært inne på i sine innlegg.

Min bekymring er at de økte, høye strømprisene, som har vart over flere måneder nå, rammer spesielt de som har dårligst råd. Det rammer også veldig ulikt, for vi bor veldig forskjellig og har veldig ulike behov. Som flere har vært inne på: Det er oppvarming som er hovedgrunnen til å bruke strøm i Norge, og dermed er veldig mange helt avhengig av å kunne å bruke strøm.

Vi har tilpasset oss det at vi har hatt billig strøm over lang tid, ved måten vi varmer opp husene på, ved måten næringslivet har utviklet seg på, osv. Det betyr at situasjonen vi er i nå, er krevende for veldig mange.

Det vi har sett i Stortinget de siste ukene, er at regjeringa kom med en støtteordning for husholdningene, så fant de ut at borettslag ikke var inne i den, men burde ha vært inne, så var det frivilligheten, så var det bøndene, osv. Staten – kommunene, det offentlige, fylkeskommunene – håver inn penger. Mitt hjertesukk oppi dette er at vi gjentatte ganger har spurt statsråden om hva det er staten forventer å tjene i 2022 på økte strømpriser, men vi får ikke et svar. Det synes jeg er krevende, for det burde vi ha hatt som et utgangspunkt når vi skal behandle denne saken. Jeg tror de aller fleste av oss er på linje med at poenget er ikke at staten eller det offentlige skal få mye i ekstra inntekter. Vi ønsker at næringslivet skal fungere godt, og at husholdningene skal klare å betale strømregningen på en god måte. Dersom vi hadde hatt det utgangspunktet, ville det vært lettere å diskutere hvilken tilbakebetaling vi skal lande på.

Poenget med å nevne måten denne saken har vært håndtert på, er at en stadig vekker flikker på ordningen. Det er et slags lappeteppe: Man ser et nytt hull og må sy på en ny lapp. Det toppet seg i dag med at regjeringa under debatten la fram en ny sak i statsråd om nettopp borettslag og måten det skal håndteres på. Det er bra det kommer, men det betyr at vi må ha en ny runde som dette – sikkert en hastebehandling i komiteen og så en ny runde. Så kommer frivilligheten, så kommer bøndene, og slik fortsetter det. Poenget er at en klarer ikke å treffe godt nok.

Bare i løpet av denne uken har jeg besøkt ulike aktører. Jeg har besøkt et lite skianlegg. Det er egentlig kommunalt, men drives sammen med et idrettslag, men det er etablert som et AS, av naturlige grunner. Det faller sannsynligvis utenfor ordningen for frivilligheten. Det er et lite anlegg som har fått en enorm økning av strømregningen, og som betyr enormt mye for lokalsamfunnet.

Folkehøgskoler – hva skal de gjøre? Hva skal en gjøre hvis en har fått en strømregning som har økt med 150 000–200 000 kr? Skal de kutte linjer? Nei, det kan de ikke, for inntektene til folkehøgskolene er beregnet ut fra hva en får.

I denne byen har vi sett at St. Sunniva skole har fått en strømregning på over 600 000 kr. Frivillighetsordningen skal ikke hjelpe Den norske kirke, som har fått enorme strømregninger. De har mange store bygg som skal varmes opp. Vi har også sett eksempler på små bedrifter som faller utenfor ordningen.

Jeg har tidligere fremmet andre forslag i denne salen om hvordan jeg mener dette kan løses på best måte. Min konklusjon, etter å ha sett dette lappeteppet og sett at en ikke klarer å treffe slik man har ønsket, er at det er mye bedre å lande på – som Kristelig Folkeparti har gjort – en makspris eller en kompensasjon for alt som er over 50 øre. Jeg hører innvendingene mot makspris som kommer fra enkelte i denne salen – og jeg lytter til det. Jeg tror noe av det kan ha noe for seg, men vi snakker om januar, februar og mars i år. Det er en helt annen sak. Jeg mener også at det kan gi oss en nyttig erfaring. Vi vet også at Frankrike og andre land som er i den samme situasjonen, har gått inn for makspris.

Jeg vil tydelig signalisere at Kristelig Folkeparti ikke går inn for makspris som et langsiktig tiltak, og at det er løsningen. Det kan være et av forslagene man bør diskutere, men det er et midlertidig tiltak.

Et annet hjertesukk fra meg: Det fremmes også andre gode forslag i dag knyttet til frivilligheten og næringslivet, f.eks. om å bruke samme modell som for koronastøtten: En gir kommunene en viss sum penger, og så kan de behandle søknader, slik at en fanger opp noen av de eksemplene jeg har trukket fram, og som jeg

har oppdaget gjennom å ha blitt kontaktet av i løpet av bare denne uka. Jeg er helt sikker på at det er mange, mange flere også.

Jeg er helt sikker på at vi kommer til å stå her flere ganger utover de neste månedene. Vi kommer til å oppdage nye hull som ikke er blitt lappet. Det beste hadde vært å kompensere alt over 50 øre. Da hadde det vært en rettferdig og god ordning for alle.

Jeg tar opp Kristelig Folkepartis forslag i saken.

Presidenten: Representanten Kjell Ingolf Ropstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:31:22]: Situasjonen i kraftmarkedet er fremdeles ekstraordinær, og det gjelder både i Norge og i landene rundt oss. De siste månedene har strømprisen økt til svært høye nivåer, noe som har gitt folk betydelig høyere strømregninger. Regjeringen har tatt dette på alvor, og vi presenterte før jul en rekke tiltak som skal avhjelpe situasjonen. Blant tiltakene var den midlertidige strømstønsordningen som sikrer stønad til husholdninger. Vi har også besluttet at det skal gis en egen strømpakke til idrettslag og andre frivillige organisasjoner, og at landbruk og veksthus skal få stønad til å håndtere de ekstraordinære strømprisene.

Regjeringen tar strømsituasjonen på alvor. Selv om vi fikk på plass en ordning for husholdningene like før jul, er det fremdeles mange som har problemer med å betale strømregningene. Jeg foreslår derfor at den statlige strømstønsordningen for husholdninger forsterkes og økes fra 55 pst. til 80 pst., slik at staten tar en større del av regningen når prisene er ekstraordinært høye. Denne oppjusteringen vil gjelde fra og med januar og vil bli synlig på den strømregningen som blir sendt ut i februar.

Det foreslås også en justering for fjernvarme. Et sentralt prinsipp i reguleringen er at fjernvarmeprisen ikke skal overstige strømprisen. Endringen gjør det mulig å kunne gi nærmere regler om dette i forskrift, sånn at tiltaket gjelder for alle kunder uavhengig av om de har tilknytningsplikt til fjernvarme eller ikke, og det betyr at fjernvarmekunder skal få det samme avslaget som andre.

I proposisjonen om strømstønsloven som ble lagt fram før jul, Prop. 44 L for 2021–2022, er det forutsatt at husholdningsforbruk i sameier, borettslag og aksjeilighet skal inkluderes i strømstønsordningen. Dette skulle gjøres så snart det var praktisk mulig. Olje- og energidepartementet har i dag fastsatt en midlertidig forskrift om stønad til husholdningsforbruk i boligselskap, og regjeringen har også fremmet en proposisjon til Stortinget om nødvendig bevilgning til dette. Tiltaket

innebærer at borettslag, sameier og aksjeleilighet også får strømstønad, hvilket er gledelig.

Som jeg har forklart i brev til energi- og miljøkomiteen den 14. januar, fastsettes prisen i kraftmarkedet ved hjelp av tilbud og etterspørsel. Dette er avgjørende for å sikre balanse i et komplisert og sammensatt kraftmarked fra dag til dag og time til time. Prissignalene som markedet gir, er viktige for å synliggjøre knapphet på strøm, at vi bør spare på strømmen og gjøre energieffektive valg, og for at vi skal få import av strøm når vi virkelig trenger det.

En prisregulering i kraftmarkedet kan medføre tilpasninger og ha konsekvenser i kraftmarkedet som er vanskelige å overskue. En maksimalpris kan føre til at markedet tilpasser seg slik at prisene blir høyere i de periodene hvor de ellers ville være lavere. Det kan også dempe insentivene til energieffektivisering og til utflating av strømforbruket.

Jeg deler representantenes syn på at det er viktig å sikre norske forbrukere og bedrifter stabil tilgang til strøm til en rimelig pris. Samtidig deler jeg den samme bekymringen som kommer fram fra flere i innstillingen, om at høye priser er klart negativt for forbrukerne og næringslivet. Regjeringen er opptatt av at norske strømkunder skal beskyttes mot ekstreme priser, og av å ha en rettferdig politikk for håndtering av energiomstillingen i Europa. Jeg mener likevel at å innføre pristak eller andre tiltak som påvirker kraftmarkedets funksjonsmåte, ikke er tilrådelig. Vi vet ikke hvilke virkninger det ville hatt på kort sikt, og i verste fall kan det forverre situasjonen. For regjeringen har det vært viktig å finne løsninger som ikke svekker forsynings sikkerheten, eller har utilsiktede prisvirkninger i den ekstraordinære situasjonen vi er inne i nå.

Intensjonen i forslaget om et topprissystem er også forståelig, men har blitt foreslått og vurdert flere ganger tidligere. Dessverre viser det seg at dette ikke er funnet å være en treffsikker måte å oppnå omfordeling mellom husholdninger med høy inntekt til dem med lavere inntekt.

Høstens og vinterens strømpriser har vært ekstraordinært høye, og kriser må møtes med krisetiltak, slik Stortinget har gjort og gjør i dag. Framover vil regjeringen jobbe med hvordan vi unngår at Norge havner i en slik situasjon i framtiden. Vi må bl.a. se på hvordan vi kan bygge ut mer fornybar kraft, slik at vi sikrer lave norske strømpriser for husholdninger og industrien også i framtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Nikolai Astrup (H) [12:36:20]: Som jeg nevnte i mitt innlegg, er det nå mange mindre bedrifter som sliter med høye strømpriser. Store industribedrifter og

større virksomheter som har strøm som en viktig innsatsfaktor, har ofte sikret seg, men det kan være mindre bedrifter, som f.eks. rensierier, som har lave lønnskostnader, men veldig høye strømkostnader som en andel av omsetningen, som nå har store utfordringer. Mitt spørsmål er simpelthen: Er det aktuelt for regjeringen å legge frem en kompensasjonsordning som gir en håndrekning til mindre bedrifter i Sør-Norge?

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:36:59]: Strømprisene er svært høye for øyeblikket, og det påvirker mange negativt, og ulike strømkunder reagerer på det. Regjeringen har gjennom det Stortinget bl.a. ba om, nå lagt fram en ordning for husholdningene, som er olje- og energiministerens ansvar, og har sikret at vi får til denne strømstønadsordningen. Vi har også lagt fram ordninger for andre grupper, idrettslag, kulturliv, og næringer som nå er kommet inn under landbruk, er også omfattet av den særordningen.

Så vurderer regjeringen situasjonen og følger også opp, men det er klart at næringslivet er ganske komplekst. Det er veldig ulike bedrifter i dette, så det er ikke nødvendigvis slik at det bare er å kopiere noe som f.eks. landbruket har.

Nikolai Astrup (H) [12:38:04]: Jeg oppfattet ikke at jeg fikk svar på spørsmålet, om det var aktuelt for regjeringen å legge frem en slik ordning.

Men la meg stille et annet spørsmål. Statsråden snakket om behov for mer kraft, og i et intervju med Euro-power avklarer statsråden at en hybridkabel ikke er å regne som en mellomlandsforbindelse. Er dette et tegn på at uenigheten mellom Senterpartiet og Arbeiderpartiet nå er avklart, med tanke på hvorvidt hybridkabler regnes som mellomlandsforbindelse i Hurdalsplattformens forstand?

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:38:35]: Regjeringen har veldig høye ambisjoner om å bygge ut havvind på sokkelen, og vi kommer også til å bli enige om hvordan vi skal gjøre dette på best mulig vis. Men jeg tror at høstens og vinterens diskusjoner om de høye strømprisene veldig tydelig har vist at det er behov for å diskutere hvordan vi er koblet til Europa, og hvordan vi klarer å sikre norsk industri og norske forbrukere rikelig tilgang på kraft. Et av hovedproblemene våre er at det gapet som vi ser på forbruksveksten, når alle deler av samfunnet skal elektrifiseres, ikke stemmer overens med det som er planlagt produksjonskapasitet. Det gapet gjorde den forrige regjeringen lite med. Vi ønsker å gjøre mye med det, bl.a. ved å bygge ut havvind, og vi jobber nå med å avklare de rammevilkårene. Det kommer regjeringen, bestående av Senterpartiet og Arbeiderpartiet, ganske straks tilbake til hvordan vi skal gjøre.

Frank Edvard Sve (FrP) [12:39:48]: 35 pst. av straumforbruket i Noreg er hushaldet, og dei resterande 65 pst. av straumforbruket er tenesteyting og næringslivet og industrien. Noreg er eit krevjande land å drive industri og næringsliv i. Det er avstandar og klima osv., men det er også skyhøge skattar og avgifter – formuesskatt, skyhøge drivstoffutgifter, transportprisane går til himmels. Det er på ein måte store utfordringar for næringslivet, og på toppen av det heile får ein no altså skyhøge straumprisar.

Ein ser ei straumstøtteordning som ikkje har teke med seg eit komma rundt næringslivet. Det er både store og små bedrifter som opplever dramatiske konsekvensar, som hadde rekningar på kanskje 50 000–70 000 kr i straum, og plutsleg er det 500 000–600 000 kr no. Så spørsmålet er: Kvifor har regjeringa gløymt næringslivet i Noreg?

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:40:45]: Det vi diskuterer i dag, er nettopp en strømsøtteordning for husholdninger, og den svarer meget godt på det oppdraget som Stortinget ba regjeringen om senhøstes i denne sal. Den gir tilbake med 80 pst., over det som er en gjennomsnittlig kraftpris på 70 øre. Det er jo det vi diskuterer her i denne sal.

Det er bekymringsfullt for flere at kraftprisene er høye. Ikke minst for næringslivet mener jeg at en av de tingene som er bekymringsfulle, er at kraftprisen svinger så mye som den gjør i dagens marked. Denne regjeringen skal gjøre det vi kan for å klare å tette gapet mellom planlagt forbruksvekst og planlagt utbygging av norsk kraft, bl.a. ved å bygge ut mer kraft, slik at vi møter behovet der.

Lars Haltbrekken (SV) [12:41:56]: Det var gledelig å høre at statsråden sier at det nå er vedtatt en ordning for dem som bor i borettslag og sameier, og et bittelite spørsmål er: Hvis Stortinget nå får behandlet den saken raskt, når kan vi forvente at utbetalingene til borettslag og sameier kommer på plass?

Så har jeg et litt større spørsmål, og det er knyttet til den tilleggsmeldingen som regjeringen skal komme med. Vil regjeringen der se på endringer av kraftpolitikken, og vil regjeringen der se på det forslaget SV har kommet med, om å opprette et statlig organ som på vegne av forbrukerne kan kjøpe inn en større mengde kraft, som de så selger til forbrukerne for en rimelig penge? Det er en ordning som kan sammenlignes litt med den som kraftkrevende industri har.

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:42:58]: Jeg synes det var fint at vi kunne klare å få vedtatt den forskriften, og at det ser ut som at vi har klart å løse de utfordringene som var, slik at også borettslagene og boligselskape-

ne skal få utbetalt det som Stortinget vedtok før jul at man skulle få. Så det er jeg glad for. Det er nettopp det som er forskriftens hensikt, at man skal rekke neste måneds strømmregning. Så blir det også opp til boligselskapene å sørge for at det kommer dem som bor i boligselskapene, til gode, og der vil jeg også stille noen forventninger til boligselskapene.

Når det gjelder tilleggsmeldingen, har vi varslet at det planlegges en tilleggsmelding. Jeg mener at etter denne vinteren må strømsøtnadsordningen og de andre tiltakene, og også dem som har kommet opp i debatten, evalueres og ses på. Så det får vi komme tilbake til i videre debatter.

Sofie Marhaug (R) [12:44:13]: Jeg har noen spørsmål knyttet til svarene og innvendingene mot maksprisforslagene. Det blir brukt som argument at makspris vil true forsyningssikkerheten. Det som er interessant med det argumentet, er hvordan forsyningssikkerheten har vært denne vinteren med markedsstyring. Lederen for energidisponering i Statkraft har f.eks. sagt rett ut at de disponerer vannkraften for å få høyest verdi. Nivået i magasinene har vært anstrengt. Kraftanalytiker Lilleholt mener at det har vært verre enn det Statnett selv har gitt inntrykk av, men det er ingen tvil om at magasinene har vært tappet, og at vi har solgt til høye priser i Europa. Mener ministeren at markedet er godt egnet for å sikre forsyningssikkerheten?

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:45:13]: Prissignalene i markedet er viktige for å synliggjøre knapphet på strøm, og markedet er ganske godt egnet til å balansere forholdet mellom produksjon og etterspørsel. 2020 var et år der vi hadde veldig mye nedbør, vi hadde overfylte vannmagasiner, og vi hadde svært lave strømpriser som følge av det. 2021 ble på mange måter motsatt, for vi hadde et tørt år. Magasinfyllingen er fremdeles ganske lav, men det er ikke noen krise i dagens situasjon knyttet til f.eks. en situasjon som måtte handle om rasjonering eller andre dramatiske tiltak for å få det til. Vi ser også at i bl.a. romjulen, da vi importerte rimeligere kraft fra utlandet, sparte vi på magasinene i Norge.

Ola Elvestuen (V) [12:46:35]: Det er veldig bra at det nå kommer en ordning rettet mot borettslag og sameier – uten at jeg har sett forslaget. Det er også bra at det jobbes mot frivilligheten og idretten. Men jeg vil gjerne tilbake til det spørsmålet som representanten Astrup hadde, om bedrifter som har veldig høye strøm-utgifter. Nå er det over ett år siden det borgerlige flertallet fikk på plass en ordning via kommunene til bedrifter på bakgrunn av pandemien vi sto i, og fortsatt står i. Før jul ble det bevilget til sammen 700 mill. kr, også via kommunene, til bedrifter som sliter på grunn av pande-

mien. Nå er det 500 mill. kr som ligger som forslag til Stortinget. Mitt spørsmål er, for dette er nå velprøvd: Er statsråden enig i at vi kunne gi støtte via kommunene til bedrifter som også sliter med høye strømgregninger, at det kunne vært en enkel måte å etablere en slik støt-teordning på?

Statsråd Marte Mjøs Persen [12:47:36]: Jeg har ikke lyst til å vurdere disse forslagene fra Stortingets talerstol, for både strømsystemet vårt og kraftsystemet vårt er ganske komplekst. Representanten Elvestuen var i sitt innlegg selv inne på at markedet er ganske prissensitivt for signaler fra markedet og hvordan det regulerer det. Ikke minst er næringslivet vårt heldigvis mangslunget og svært allsidig. Vi har alt fra de små bedriftene på hjørnet – barer og kafeer og alt vi har glede av – til store kraftintensive bedrifter, som også har ulike kraftkontrakter. Derfor er det å stå og vurdere ulike forslag på hvordan vi kan løse den typen ting, ikke noe jeg har lyst til å gjøre herfra.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Marianne Sivertsen Næss (A) [12:48:56]: Jeg skjønner godt opprøret og sinnet og ikke minst bekymringen som følger av de høye strømgregningene som folk og bedrifter får denne vinteren.

En historisk høy strømpris krever umiddelbare tiltak. Vi har erfaring fra pandemien, hvor Stortinget gjentatte ganger har løst ekstraordinære situasjoner med ekstraordinære kompensasjonspakker. Vi har nå en strømsituasjon som er helt uholdbar. På rekordtid har vi fått på plass en strømstøtteordning og andre tiltak, som økt bostøtte, lavere elavgift og økt støtte til studentene og til kommunene. Vi har styrket enøktiltakene, gitt støtte til veksthusnæringen og jordbruket og laget en egen strømpakke for idrettslag og andre frivillige organisasjoner. Dette er strakstiltak som avbøter situasjonen noe her og nå.

Vi er nødt til å sørge for at vi aldri opplever en lignende situasjon. Det kreves nå en totalgjennomgang av hele det norske energisystemet. En energikommisjon skal settes ned, og alle konsekvenser av den innretningen vi nå har, må ses på. Et overordnet mål må være å sørge for at vi på lang sikt sikrer forutsigbare kraftpriser for både private og bedrifter. Resultatet av arbeidet kan innebære ulike tiltak, som makspris og andre tiltak som blir presentert disse dagene, bl.a. gjennom de ulike demonstrasjonene vi har sett i hele landet.

Før man har gjennomgått hele energisystemet og sett det i lys av den store omstillingen vi og Europa skal igjennom, er det for tidlig å fatte radikale beslutninger

som vi ikke ser alle konsekvensene av, slik statsråden og representanten Aasland var inne på i sine innlegg. Dagens strømsituasjon er en konsekvens av mange års energipolitikk og flere regjeringers arbeid. Vi som politikere her i dag har en formidabel oppgave foran oss, og vi må sørge for gode beslutninger med bred politisk forankring som også står seg over tid, og ikke slå politisk mynt på dagens uholdbare strømsituasjon.

Etter vinteren skal strømstøtteordningen og de andre tiltakene innført av regjeringen evalueres. Det vil også være viktig å evaluere vinterens kraftsituasjon og kraftutvekslingen med utlandet. Vår jobb er nå å sikre det norske folk og bedrifter rikelig med tilgang på ren og rimelig kraft, som opprettholder en god velferd og fortsetter å være den norske industriens fremste konkurransefortrinn. Vi må sikre en forutsigbar og forståelig situasjon for folk flest – i dag og i årene som kommer.

Gro-Anita Mykjåland (Sp) [12:52:15]: Regjeringen er opptatt av å hjelpe husholdningene med å håndtere rekordhøye strømpriser gjennom vinteren. Jeg er veldig glad for at den sikringsordningen som et samlet storting stemte for i desember, nå økes fra 55 pst. til 80 pst. for januar, februar og mars måned. Kompensasjon til veksthusnæringen og jordbruket er nødvendig, og jeg er veldig glad for at regjeringen har lyttet til de innspillene som næringen har kommet med. Å sikre matprodusentene i denne situasjonen er svært viktig.

Så deler Senterpartiet helt klart den bekymringen for økte strømutgifter for små og mellomstore bedrifter. Her håper jeg at regjeringen finner noen gode løsninger der det er nødvendig. Vi har nok alle mottatt mange tilbakemeldinger fra folk og næringsliv som opplever stor usikkerhet, som er frustrert og bekymret over de strømgregningene som har kommet, og som vil komme i vinter. Derfor er jeg glad for at Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV sikrer regjeringens forslag om å øke kompensasjonen til 80 pst.

De rekordhøye strømprisene skaper stor usikkerhet i dette landet, og vår jobb framover vil bli å sørge for at dette ikke blir varig, at dette ikke skal bli gjentakende hver eneste vinter. Tilkoblingen til det europeiske markedet har bidratt til å skape dagens strømkrise. Senterpartiet er ikke en prinsipiell motstander av kraftutveksling, for vi ser at dette bidrar til å sikre forsyningssikkerheten i Norge, men begrepet «kraftutveksling» er ikke en god beskrivelse av den situasjonen vi opplever i landet vårt nå. Det vi opplever nå, er i langt større grad ensidig eksport av norsk strøm gjennom likestrømskablene til kontinentet. I november 2021 ble det eksportert 8 ganger så mye til Tyskland som det ble importert, 28 ganger så mye til Nederland som det ble importert, og til Storbritannia sendte vi over 150 ganger så mye strøm

som vi selv mottok. Dette er ikke en situasjon som tjener norske interesser på lang sikt.

Jeg er derfor veldig glad for at Senterpartiet og Arbeiderpartiet i Hurdalsplattformen er tydelig på at regjeringen vil føre en politikk som sikrer at vi beholder suveren norsk kontroll over alle avgjørelser med betydning for energisikkerheten i Norge, den videre utbyggingen av norsk kraft og energimiksen. Dette blir et viktig arbeid framover.

Jeg er veldig glad for komiteens innstilling om at støtteordningen skal evalueres, for i motsetning til hva noe av opposisjonen prøver å skape et inntrykk av, har regjeringen handlet raskt i en ekstraordinær situasjon, noe som gjør at vi bør evaluere disse ordningene. Så er det underlig å høre på kritikken fra deler av opposisjonen i denne salen i dag. Regjeringen blir kritisert for å komme tilbake til Stortinget med forbedringer. For meg er det en styrke med denne regjeringen, for det betyr at en lytter, en justerer, og en søker etter nye løsninger for å kompensere flere som blir rammet av denne priskrisen.

Siv Mossleth (Sp) [12:55:43]: Gårsdagens industriaksjon med hovedbudskapet «ja til politisk kontroll over krafta» gjorde inntrykk. Situasjonen med de høye strømprisene er vanskelig for mange, både for folk og for bedrifter.

Senterpartiet ønsker nasjonal kontroll over norsk energipolitikk. I dag har vi ingen regulering av hvor mye strøm som kan sendes ut av landet. Det er derfor viktig for folk og bedrifter at regjeringa nå styrer etter en plattform som slår fast at det ikke skal bygges flere utenlandskabler i perioden.

Det lyder noe umusikalsk i mine ører å høre kritikken fra representanter for den tidligere regjeringen, som både ville bygge en ny privat utenlandskabel, NorthConnect, og øke strømprisene. Selv kommer jeg fra Nordland, et kaldt og mørkt fylke nå midt på vinteren. Vi har også tidvis hatt dyrere strømpriser enn vanlig, men det har heldigvis ikke vært samme strømkriser som lenger sør. Grunnen til det er nok innestengt kraft, og det viser at de to siste utenlandskablene, som er blitt rene eksportkabler, sterkt påvirker strømkrisen.

Regjeringa har jobbet godt med å få til strømstøtte for folk i private husholdninger, borettslag, sameier, landbruket, frivillige og idrettslag. Alt som er gjort, er viktig på kort sikt, men det er avgjørende viktig å finne langsiktige løsninger. Den nye energikommisjonen som snart vil være i arbeid, blir veldig viktig for framtida.

Vi trenger både enøktiltak og mer energi i Norge. Det blir viktig å lage en samlet plan for norsk energi, som vannkraft, vindkraft og solkraft. Vi trenger en samlet plan som kommer både industrien og samfunnet for øv-

rig til gode, og som tar hensyn til miljø og lokalsamfunn. Men vi kan ikke fortsette å bygge ut norsk natur uten å reforhandle og stramme inn på kraftutvekslingsavtalene som sender strømmen ut av landet. Vi må beskytte forsyningssikkerheten i landet vårt. Det er beredskap i praksis. Vi har regulerbar kraft, som begynner å bli en knapphet i Europa.

Noe av det første som bør gjøres for øvrig, er å oppgradere eksisterende vannkraftverk og se på nye teknologier. Havvind blir viktig.

Marius Arion Nilsen (FrP) [12:59:12]: Jeg må først ta tak i noe som ble påstått av representanten Haltbrekken fra SV, at Fremskrittspartiet ikke ønsker å gjøre noe med det underliggende problemet. Det er ikke riktig, det er kun vi som ønsker det. En hodeløs energi- og klimapolitikk i EU – som vi dessverre importerer via kabler fra kontinentet – med avtaler fra et altfor EU-vennlig storting som har vært altfor ettergivende, er det som medfører disse prisene vi nå importerer. Arbeiderpartiets statssekretær forklarer selv de høye prisene med at det er en blanding av ulike forhold denne vinteren som alle har trukket i én retning. Gassprisene har vært høye, CO₂-prisene har gått i taket, samtidig som det har blåst lite. Det har vært kaldt og lite vann i magasinene, sier han. Det er lite vann i magasinene fordi vi har eksport enormt mye. Men det paradoksale her er det faktum at CO₂-priser og gasspriser i Europa er det som styrer fornybar ren norsk vannkraft, hvor vi har et kraftoverskudd. Det henger ikke på greip.

Jonas Gahr Støre reiste til Tyskland denne uken, les-te vi. Det var ikke for å reforhandle en kraftavtale, det var ikke for å ta tak i problemet man nå opplever. Det var for å inngå et tettere energisamarbeid med Tyskland. Det er det siste vi trenger. De skal ha 80 pst. variabel energi. Det å knytte oss tettere til Tyskland vil medføre vanvittig eksport og et skyhøyt prisnivå i Norge. Hadde EU hatt en ambisjon om en CO₂-avgift tilsvarende Norges, på 2 000 kr per tonn, har statssekretæren svart meg at en økning på 1 000 kr per tonn ville gitt 30 øre høyere strømpris, hvis de samme prismekanismene gjaldt som i dag. Det er en dobling av gjennomsnittsprisen vi har i dag. Det er ikke Norge tjent med.

Norge fikk tidenes høyeste handelsoverskudd i fjor. Staten håver inn flere milliarder hver eneste dag på olje og gass. I tillegg hentes nå titalls milliarder fra næringslivet og folks lommer. Dette henger ikke på greip. For å få oss gjennom krisen gjentar jeg budskapet fra demonstrasjonen i går: Statsminister Støre, nå må du høre: maks 50 øre! Det er en maksprisavtale vi kan ha nå for å få oss gjennom krisen. På lengre sikt må bedre tiltak og en reforhandling av avtalene med Europa på plass. Ellers vil dette være en vedvarende krise hvis Europa har høye

priser, som de med stor sannsynlighet har, for alle prognoser viser et kjempestort kraftunderskudd i Europa framover. Nå er det på tide å handle, dette er blodig alvor.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [13:02:22]: Bakteppet for energipolitikken er klimakrise, naturkrise. Vi har ei straumpriskrise i Sør-Noreg no, skapt av eit system der ein har bytt ut forsyning med maksimering av profitt i energisektoren. Fri flyt og reine marknadskrefter tek ikkje inn over seg føresetnadene i ulike land, som klimatiske forhold, geografi og behovet for nasjonal kontroll over ein så svært viktig infrastruktur som straum. For det er infrastruktur, ikkje ei vare på lik linje med sjampo og tannkrem.

Difor har SV heile tida vore imot det grunnleggjande synet nedfelt i energilova frå 1990, om at ein skal overlate reguleringa av kraftmarknaden 100 pst. til marknadskreftene. Det betyr at krafta flyt til den som betalar mest, og dei som sit som taparar då, er dei som har minst betalingsevne. Vi var ikkje – og er ikkje – imot samarbeid, kraftutveksling med naboland og å eksportere overskot til andre land og samarbeide om klimapolitikk, men vi er imot å gje frå oss nasjonal kontroll over energipolitikken ved tilslutninga til ACER og å bygge så mykje utanlandskablar for eksport.

For årsaka til at norske straumkundar no blir tvinga til å betale blodpris for vasskraft som er billeg å produsere, ligg eigentleg i vedtaket som Framstegspartiet, Høgre, Arbeidarpartiet og MDG forplikta oss til gjennom ACER-tilslutninga og EUs tredje energipakke i 2018. Då gav nemleg Stortinget frå seg kontrollen over reguleringa av straumprisen, i ein internasjonal marknad, til eit organ som ikkje er underlagt politisk kontroll.

No ligg det føre eit forslag om å vedta toprissystem og makspris. Vi har fått på plass ein støtteavtale for å plastre på problema. Det er brannslukking og ikkje ei varig ordning, men det er utruleg viktig å få det på plass.

Det å diskutere makspris og toprissystem er SV absolutt med på, å greie ut det som moglege løysingar på problemet med galopperande energiprisar, men det går ikkje an å spontant vedta dette over bordet med dei internasjonale avtalane som Framstegspartiet m.a. har vore med på å inngå. Framstegspartiet skal ha honnør for å ha blitt einig med SV om at det er klokt å regulere straumprisen, men desse spørsmåla var inne i ein større diskusjon om heile energipolitikken og det systemet med marginalprising som Noreg har forplikta seg til i EUs tredje energipakke.

Sofie Marhaug (R) [13:05:35]: Representanten Sivertsen Næss snakket om at noen forsøker å slå politisk mynt på strømkrisen, men strømpriskrisen er en politisk krise og dermed også et politisk ansvar. Det er ikke

naturlovene som styrer strømprisene, det er det faktisk markedslovene som gjør, og markedslovene kan vi ta demokratisk politisk kontroll over.

Så har jeg noen kommentarer til Fremskrittspartiets forslag om makspris, som Rødt støtter, men vi blir litt forvirret når vi leser forslaget, og når vi hører hva representantene fra Fremskrittspartiet sier om sitt eget forslag. For det kan virke som om dette forslaget egentlig dreier seg om å vedta noe som ligner strømstøtteordningen til regjeringen, nemlig 100 pst. kompensasjon over 50 øre. Det er en forbedring av regjeringens ordning, og det støtter vi, men det er ikke det som det henvises til i forslaget. Det vises til lov om prisregulering, som også Rødt viser til, og som er å gripe inn i markedet og ta politisk demokratisk kontroll over strømprisene. Det mener vi er klokt. Vi mener det er riktig å sette den maksprisen, det taket, enda lavere. Vårt forslag er 35 øre, fordi det ligger mye tettere på hva som er normale priser, og hva som er fastprisavtalene til industrien, men også for å unngå at makspris blir fordyrende for husholdninger og industri.

Det kan likevel virke som om Fremskrittspartiet har hatt et slags internseminar om liberalisme og konkludert med at de ikke kan gå like langt som Rødt og foreslå sosialistiske løsninger, og at de dermed forklarer dette maksprisforslaget på en ny og annen måte. Jeg håper jo at sosialistene i Fremskrittspartiet vinner fram, og at de også støtter Rødts forslag i dag, for det handler om å imøtegå de kravene som demonstranter i hele Norge har stilt. De ønsker seg en makspris, de ønsker seg ikke en støtteordning, de vil ikke at deres penger skal bli tatt fra dem i utgangspunktet. For kraften er vår, og den eier vi i fellesskap, og da skal vi heller ikke ha priser som er unormalt høye, og som ikke vanlige folk og næringsliv faktisk er i stand til å kunne betale. Det er ikke det felles eierskap handler om.

Frank Edvard Sve (FrP) [13:08:53]: Eg har eigentleg tenkt å vie innlegget mitt til Sosialistisk Venstreparti, som hadde nokre idear om kva vi gjorde og ikkje gjorde. Ein kan gjerne snakke om historia og snøen som fall i fjor, osv. Churchill skal ha sagt ein gong at den som ikkje evnar å skifte mening, evnar ikkje å utrette noko som helst. Det er eit ordtak som iallfall eg synest er greitt å leve etter, når ein ser korleis ting utviklar seg. I ein situasjon der straumprisane har vore omtrent i null og nesten negative dei siste åra, og så plutsleg vert det ei dramatisk straumpriskrise med bakgrunn i klima- og miljøhysteriet i Europa og ein feilslått politikk som gjer at prisane på gass går til himmels, er det kanskje på tide å sjå bakover og sjå at det faktisk går an å lære av ting som vert gjort, og kanskje endre kursen.

Difor stemte Framstegspartiet mot ACER i lag med Senterpartiet så seint som i fjor. Difor har vi lagt fram framlegg om å strupe eksporten av kraft til utlandet når magasinfyllingane kjem ned mot eit gitt nivå. Det kan Sosialistisk Venstreparti støtte oss i, for den saka kjem til behandling i Stortinget etter kvart. Det er eit grep som må gjerast.

Så seier ein at dette er umogleg, ein kan ikkje gjere det. Sverige kan berre bryte straumen til Noreg, og Frankrike og andre gjer det same, men Noreg kan liksom ikkje gjere det. Då er det iallfall på tide at vi begynner å sjå på det som har skjedd på ein del område.

Så er det noko eg ikkje forstår: Sosialistisk Venstreparti hadde tidenes moglegheit til å kunne få eit betre resultat. Dei kunne ikkje forhandle med oss andre i opposisjonspartia fordi dei måtte forhandle med Arbeidarpartiet og Senterpartiet – forhandle og få nøyaktig det same framlegget om 80 øre som Arbeidarpartiet og Senterpartiet leverte, utan å endre eit komma. Det må vere den dårlegaste forhandlinga nokon gong. Det er jo ikkje eit resultat. Slik eg tenkjer når eg som sunnmøring går inn i ein butikk og skal ha billigare varer, forhandlar eg om pris. Eg vil jo ha eit resultat. Det er normalt, iallfall slik vi sunnmøringar er.

Sosialistisk Venstreparti har ikkje klart å rokke ein millimeter på det regjeringa har kome med. Dei kunne berre gått til oss andre opposisjonspartia og fått ei mykje betre løysing. Vi var villige til å gå inn i eit forlik, men Sosialistisk Venstreparti skusla vekk moglegheita, og resultatet ser vi: illsinte folk på grunn av skyhøge straumprisar og eit næringsliv som er kjempebekymra.

Linda Monsen Merkesdal (A) [13:12:06]: Det var sterkt i går å sjå demonstrasjonane som var over heile landet mot høge strømprisar. Det var sterkt å høyra historiene frå menneske i landet vårt, og budskapet var ikkje til å ta feil av – han var klinkande klar: Folk vil ha ein føreseieleg kvardag for økonomien sin. Den tryggleiken skal me gje dei.

Me har alle snakka med menneske som har stått i svært krevjande situasjonar, og som er fortvila over straumrekninga si som er vanskeleg å handtere, og som går ut over heilt kvardagslege ting. Det er mange element me er blitt godt kjende med i debatten om straum og korleis straumprisane er blitt slik dei er. Me har alle fått ei innsikt me ikkje har hatt tidlegare. Me er alle blitt ekspertar på straum og har fått informasjon me elles aldri ville ha tenkt over.

Det er kanskje på tide at me får denne innsikta som gjer at me må sjå systemet vårt i korta, for me skal ikkje godta alt. Det gjer me ikkje med annan urett, og me skal heller ikkje gjera det med urett som rammar oss sjølve.

Dagens situasjon blir det jobba kontinuerleg med for å finna løysingar – løysingar som kunne ha vore lagde på bordet av Høgre, Venstre, Kristeleg Folkeparti og samarbeidspartnaren Framstegspartiet før dei gjekk ut regjeringskontora. Det er også ei historie som må fortelast. Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre valde ikkje å koma med ei løysing, men å overlata utfordringa til neste regjering.

Den jobben må dagens regjering ta ansvar for, og ho må vurdere situasjonen kontinuerleg. Dette har dessverre vist seg ikkje å vera ein kvikkfix, for som me alle har fått innblikk i, er det eit komplisert bilete av oppbygging av straumselskap, marknadsprisar og krunglete rammevilkår. Dette har gått ut over økonomien til den enkelte, og dette skal løysast.

Eg har forståing for dei som har mista tilliten til politikarar, og det er vår jobb som politikarar å visa at me tek ansvar for dagens situasjon, men også for framtida. Forbruket i dag kan ikkje diskuterast ut frå forbruket på 1980-talet. Me lever i eit elektrisk samfunn der alt frå mobiltelefonar til bilar og oppvarming er blitt elektrisk. Slik kjem samfunnet vårt framleis til å vera. Me kjem ikkje til å gå tilbake til kol, gass og olje som fyring i private heimar, og me treng straum og kraft.

Me må ha løysingar på dagens problem, og me må ha langsiktige løysingar for framtida. Me skal ikkje koma i ein slik situasjon igjen til neste år.

Sverre Myrli (A) [13:15:17]: Noe denne debatten og andre energidebatter har vist, er at vi trenger mer kraft dersom vi skal nå de målene vi har satt oss, både i energipolitikken og i klimapolitikken. Vi trenger rett og slett mer strøm ut i markedet. Derfor har vi mange ganger, også i denne salen, debattert hvor viktig det er at vi oppgraderer vannkraftverkene våre. Som kjent har Norge svært mange av dem.

I går var jeg på besøk hos Rainpower Sørumsand, tidligere Sørumsand Verksted. Det er kanskje Norges fremste kompetansemiljø når det gjelder oppgradering av vannkraftverk. Der skulle en jo tro at ordrebøkene nå var fulle, at det gikk så det suste, og at kraftverkene våre oppgraderes. Men nei, Rainpower skal nå permittere ansatte fordi de har for få oppdrag. Det er helt utrolig at kraftselskapene ikke benytter anledningen til å oppruste de kraftverkene vi har. Tidligere har kraftbransjen sagt at det må gjøres noe med de økonomiske rammebetingelsene. Det er gjort. Stortinget har endret avskrivingsreglene for å imøtekomme kraftselskapene, slik at det dermed skulle bli mer lønnsomt å oppgradere kraftverkene. Men det skjer i altfor liten grad.

Det er noe usikkert, eller ganske usikkert, hvor stort potensialet er for økt kraft ved opprustning av dagens kraftverk. Jeg har sett at de mest beskjedne anslagene er

nede i 6 TWh. Men jeg har også sett anslag på at de kan være oppe i 10–20 TWh. Om vi så bare legger det mest beskjedne anslaget til grunn, altså 6 TWh, er det noe sånt som 4–5 pst. av kraftforbruket vårt. Det er en betydelig mengde strøm. Vi kan altså øke kraftproduksjonen med 4–5 pst., kanskje opp i 10–15 pst., uten et eneste inngrep i naturen. Det løser ikke hele energiutfordringen å oppgradere dagens kraftverk, men det burde i alle fall være en lavthengende frukt, og det burde være noe vi gjør i tillegg til andre ting vi må gjøre for å få mer kraft inn i markedet.

Statkraft og de andre kraftprodusentene må skjerpe seg. Vi er nødt til å få mer fortgang i opprustningen av dagens vannkraftverk. Det vil være et kjærkomment bidrag til å få betydelig mer kraft inn i markedet.

Terje Aasland (A) [13:18:35]: Denne debatten er litt gjenkjennelig. En prøver å vise til at regjeringen er sent på banen med forslag når det gjelder den ekstreme situasjonen vi er inne i. Hvis en tar utgangspunkt i den tiden vi har vært igjennom – som inneholder mange ekstreme ting, fra korona startet i 2020 og fram til nå – tror jeg denne regjeringen med all tydelighet har vist at den er ganske raskt på ballen når ekstreme situasjoner oppstår.

Hele denne høsten har det blitt jobbet med de ekstremt høye strømprisene. Det startet med en halvering av elavgiften og har blitt fulgt opp kontinuerlig gjennom vinteren med denne strømstøtteordningen bl.a., og etter hvert ordninger for kulturlivet, frivilligheten, landbruket, veksthusnæringen osv. Det er positivt at en har en regjering som hele tiden legger fram saker i tråd med det som er virkeligheten der ute. Det er ikke noe negativt, som noen prøver å framstille det som – tvert om.

Så til saken: Høye strømpriser er uheldig på alle samfunnsområder. Det er ikke positivt på noen som helst måte. Det er ingen som ønsker seg de høye strømprisene som er nå, det er kun uheldig og er utslag av ulike sammensetninger og virkeområder som virker i samme retning. Vi må raskest mulig sørge for at vi får på plass tiltak som tilsier at denne situasjonen aldri mer kommer til å oppstå. Det er det det handler om.

Det er greit også å minne om energilovens formål når en snakker om markedskreftene og kapitalismen inn i dette systemet, for der står det veldig tydelig:

«Loven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte.»

Det er ikke en samfunnsmessig rasjonell måte, det som har skjedd i løpet av den siste tiden. Det er en ganske krevende situasjon for samfunnet på alle områder. Å se hvordan vi klarer å følge det opp med ulike evalueringer, se hvordan en håndterer og vurderer forholdet til

eksporten, er viktig. Men det aller viktigste er at vi klarer å samle oss om en energipolitikk som faktisk tar hensyn til framtiden – til det grønne skiftet, til behovet for å veksle inn fossil energi med fornybar energi og til å bruke oppgradering av vannkraft, som representanten Myrli refererte til, eller utbygging av havvind, som andre har referert til. Det er det i utgangspunktet handler om.

Tar vi de mest ambisiøse blikkene på framtiden, skal vi kanskje innen 2030 ha på plass så mye som 40–50 nye TWh i det norske markedet, nettopp for å lykkes med industri, tryggheten rundt arbeidsplasser, osv. Da handler det om å ha en helhetlig og god politikk for det. Jeg er overbevist om at denne regjeringen kommer til å levere på det, og at vi aldri mer kommer til å oppleve disse situasjonene som vi nå har. Og hvis det skulle skje, skal folk være helt trygge på at vi nok en gang vil få en støtteordning på plass.

Sofie Marhaug (R) [13:21:54]: Strømprisene blir ikke lavere av å skaffe mer kraft ved å bygge ned naturen så lenge vi er koblet på større prisområder med høye og ustabile priser, sånn som vi har vært det siste året, med North Sea Link og Nordlink, altså til henholdsvis Storbritannia og Tyskland. Det er disse prisområdene som da bestemmer prisen, fordi de er så mye større, og det burde egentlig alle som tror på og sokner til markedsliberalismen forstå, at det er slik markedet fungerer. Da kan de ikke legge vassdrag i rør eller komme opp med andre kreative måter å ødelegge naturen på og tro at det vil føre til lavere strømpriser i Norge, for det vil det ikke.

Nikolai Astrup (H) [13:23:05]: Representanten Myhrvold var misfornøyd med min historiefortelling tidligere i debatten, men selv tyr han til en slags historieforfalskning når han omtaler et anmodningsvedtak her i Stortinget fra februar i fjor. Representanten Myhrvold og i og for seg også representanten Merkesdal gir inntrykk av at det ble fattet et vedtak der Solberg-regjeringen skulle komme tilbake og utrede en meny av ulike tiltak vi kunne sette inn dersom strømprisen plutselig skulle bli 2,50 kr. Det er ikke tilfellet. Det handlet om den akutte situasjonen i februar i fjor, det ble innført økt bostøtte, og vedtaket ble kvittert ut i revidert nasjonalbudsjett uten noen anmerkninger fra Senterpartiet eller representanten Myhrvold, hvilket betyr at Stortinget er fornøyd med regjeringens oppfølging av vedtaket. Så den historieforfalskningen må ta slutt. Og strømprisen i april i fjor og for resten av året var altså 34 øre, så selv ikke de som lever av å spå om strømprisen, spådde at den skulle bli 2,50 kr – bare så det også er sagt.

Representanten Myhrvold var også misfornøyd med min omtale av regjeringen som «bakpå». Vel, det ble altså inngått et budsjettforlik med SV i desember, der man flyttet på milliarder av kroner, økte skattene med 10 mrd. kr for næringslivet og økte utbyttet fra Statkraft til 10 mrd. kr for 2022, uten at man fant rom til å prioritere vanlige folk og deres skyhøye strømgninger. Da mener jeg at beskrivelsen «bakpå» er veldig god, for her har man kommet i etterkant, halsende etter, med stadig nye proposisjoner, uten noen samlet tilnærming til dette. Man finner stadig ut at oi, det var visst en gruppe til som hadde problemer med dette. Vel, vi anmodet regjeringen om å gjøre en vurdering av situasjonen både for frivilligheten og bedriftene før jul. Det ble nedstemt. Det kan være greit også å minne om det.

Representanten Mossleth er opptatt av historie, hun også. La meg minne litt om historien: Det var Eivind Reiten fra Senterpartiet som innførte energiloven. Det var Terje Riis-Johansen som olje- og energiminister som undertegnet Nordsjøinitiativet, der man forpliktet seg til å bygge et nordsjøgrid og flere utenlandskabler for nettopp å legge til rette for mer havvindproduksjon. Ola Borten Moe fulgte opp dette med å inngå avtale om å bygge to nye kabler til henholdsvis Tyskland og UK – de kablene vi diskuterer nå – i 2011 og 2012. Sannheten er jo at dette har fungert veldig godt, så Senterpartiet burde være mer stolt av sin historie. De siste 30 årene har vi hatt betydelig lavere strømpriser enn alle andre land i Europa, med unntak av Island. Og så står vi i en ekstraordinær situasjon, som bl.a. skyldes at gassprisen var ni ganger høyere enn normalt i desember i fjor, kullprisen er opp, CO₂-prisen er opp. Dette er ikke noen ny normal, dette er ikke et resultat av en villet politikk, dette er en ekstraordinær situasjon. Det vi nå hører fra salen i dag, er en masse enkle forslag på ekstremt kompliserte problemstillinger som vil ha uendelig med utilsiktede konsekvenser for velferd, for industri, for næringsliv og ikke minst for forbrukerne og deres lommebok. Målet må være lave strømpriser og mer kraft.

Presidenten: Presidenten gjør for ordens skyld oppmerksom på at «historieforfalskning» tidligere er påtalt som et ikke passende parlamentarisk uttrykk.

Lars Haltbrekken (SV) [13:26:33]: Fremskrittspartiet avla SV en liten visitt i sitt innlegg her i sted. Fremskrittspartiet prøver nå, etter i åtte år å ha støttet ulike utgaver av Solberg-regjeringen, å gi inntrykk av at de er vanlige folks parti. Etter åtte år hvor forskjellene i Norge har økt med Fremskrittspartiets velsignelse, og etter åtte år hvor skattelettelsene til de rike har vært større enn noen gang, i alle fall på veldig lenge, klarer allikevel Fremskrittspartiet å prøve å framstille seg selv som et parti for vanlige folk.

Fremskrittspartiets representant Sve sier at den som ikke klarer å endre mening, ikke klarer å flytte seg. Det kan være mye rett i det, og man kan kanskje si at folk som endrer mening, er uforutsigbare. Men jeg vil si at Fremskrittspartiets politikk er veldig forutsigbar. De mener én ting når de sitter med makt og myndighet, og så mener de det stikk motsatte når de sitter maktesløse. Det er forutsigbart.

SV inngikk enighet med regjeringspartiene tidligere denne uka om å øke strømstøtten til 80 pst. Samtidig sa vi at det som er viktig for oss, er å sikre folk som nå sliter mest med de skyhøye strømgningene, økt støtte. Hvis representantene fra Fremskrittspartiet ikke har fått det med seg, vil jeg be dem om å følge de sakene som nå ligger til behandling i finanskomiteen. Der jobber vi nå for å hjelpe dem som sliter mest med de skyhøye strømgningene. Det er viktig, nettopp fordi den strømstøtteordningen vi har vedtatt, ikke er perfekt. Vi skulle, som jeg sa i mitt forrige innlegg, gjerne hatt en mer rettferdig ordning, men det var det ikke mulig å få til på så kort tid. Derfor må vi ty til andre ordninger for å få gjort noe med rettferdigheten i systemet og styrket støtten til dem som trenger det aller mest.

Tina Bru (H) [13:29:39]: Tro det eller ei, men det er ganske mange i denne salen, flertallet faktisk, som er for det systemet vi har innenfor energipolitikken i dag – som er for at vi skal ha et kraftmarked, som er for både kraftutveksling og krafteksport, og for at vi fortsatt skal ha og har kontroll og råderett over kraften vår. Men når man hører på denne debatten, virker det ikke som om dette er noe flertallet av oss er enig i. Selv de som er enig i dette, har i debatten sagt om mange av de ganske dårlige forslagene som stilles her, at dette må vi absolutt utrede og se på, vi skal ikke utelukke noen ting, men det må utredes grundig, f.eks. makspris eller toppris. Statsråden sa i sitt innlegg at det «dessverre» viser seg at toprissystemet ikke er så smart. Jeg mener jo at det ikke er «dessverre» – det er helt opplagt at det ikke er så smart. Om kablene har det blitt sagt at de bidrar til å skape dagens strømkriser, at dette ikke er kraftutveksling, det er eksport, det tjener ikke norske interesser på lang sikt, vi kan ikke drive og sende kraften vår ut av landet, vi må ta kontroll. Det er noen av de tingene som er blitt sagt i denne debatten.

Vi har helt selvsagt et ansvar for å løse den akutte situasjonen vi står i, men de av oss som er for dette systemet, har også et ansvar for å bygge og bevare tillit til nettopp det systemet. Hvorfor ellers skal folk ha tillit til det? Hvorfor skal folk tro på at dette er gode løsninger, og at vi derfor er for dem, når vi på en sånn unnskyldende måte beklager oss over at systemet er det det er fordi situasjonen akkurat nå er veldig krevende?

Hvis vi ikke får til det, hvordan skal vi ellers få til alt det vi trenger å få til fremover, både for å nå klimamålene våre og for å skape mer vekst og gode liv i hele landet vårt? Mange i debatten som er mot dette systemet, presenterer egentlig bare problemer – ikke skal vi ha kraftmarked, ikke skal vi ha mer utbygging av kraft, ikke skal vi ha internasjonalt samarbeid eller spilleregler. Og så brukes denne akutte situasjonen, denne helt spesielle situasjonen, som en brekkstang for å forsøke å skrote et system som har tjent landet vårt svært godt – som gjør at vi har hatt Europas laveste kraftpriser etter den dereguleringen på 1990-tallet som har blitt så utskjelt her i dag, som har sørget for milliarder i inntekter til stat og kommuner, som igjen har gitt gode og bedre velferdstjenester for folk i hele landet vårt, og som gjør at vi blant mange land kanskje er best plassert i hele verden til å få til omstilling og vekst i den krevende tiden vi står foran. Men da må vi begynne å forsvare systemet med litt selvtilit og være stolt av hvordan vi har rigget energipolitikken i dette landet, for den er god, selv om vi nå står i en krevende situasjon.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Bjørnar Moxnes (R) [13:32:50]: Statsråd Mjøs Persen sa at prissignalene i markedet er viktige for å synliggjøre knapphet på strøm, og at markedet er ganske godt egnet til å balansere forholdet mellom produksjon og etterspørsel. Hvis det var sånn, skulle vi hatt lave strømpriser i vinter, for det har vel ikke vært noen strømmangel i fjor? Nei, vi eksporterte jo 17 TWh ut av landet vårt. Så problemet til Mjøs Persen, regjeringen og Høyre er at prissignalet vi nå får, reflekterer ikke den norske kraftsituasjonen med tilbud og etterspørsel, men reflekterer den europeiske kraftsituasjonen. Det vil si at prisen på norsk vannkraft til norske kunder settes i et marked hvor situasjonen ute i Europa bestemmer prisene. Det er derfor Arbeiderpartiets forsøk på å få debatten over til å legge vernede vassdrag i rør er feilslått. For om man øker krafttilgangen i Norge, vil ikke det få ned prisen, så lenge vi er prisgitt den europeiske kraftsituasjonen. Om dette sier Arbeiderpartiet ingenting. Men folk der ute har merket seg det. De er klar over at vi hadde et kraftoverskudd i fjor og likevel har skyhøye strømpriser. Det er derfor mange nå forventer at en Arbeiderparti-ledet regjering viser en viss vilje til å regulere markedet – ikke la markedet være en herre, men være en tjener. Det sier ofte Arbeiderpartiet i festtaler – at markedet er en elendig herre, men en god tjener. Men de lar markedet være tjeneren. De avviser alle forslag om å regulere markedet, og så lenge de gjør det, vil det ikke monne å bygge ut mer kraft i Norge.

Det er interessant at Fremskrittspartiet nå avslører at deres forslag er nøyaktig det samme som regjeringens, og at de ønsker en form for strømsstøtte – eller almisser, som Sylvi Listhaug har kalt det. Det er litt større almisser, det skal sies, men det er ikke snakk om å gripe inn, regulere markedet og sette en vettug makspris på strøm til alle kunder i Norge. Det kan også folk der ute gjerne merke seg.

Men det vesentligste er at skal vi sikre Norges viktigste varige fortrinn, må storting og regjering ha en vilje til regulering av markedet – ikke være prisgitt en børsbasert og EU-regulert frihandel som i dag, men vise vilje til styring. Den viljen tror jeg mange savner fra Arbeiderpartiet i dag.

Ola Elvestuen (V) [13:35:57]: Vi har en pris Krise. Kraftmarkedet har tjent Norge godt, og det skal det gjøre også framover. Først vil jeg si at jeg har stor forståelse for at statsråden ikke ville gjøre en vurdering av et forslag på spørsmål i Stortinget, men jeg håper virkelig at regjeringen ser nøye på forslaget om å kunne gi støtte til bedrifter som nå har høye strømutgifter, via kommunene. Dette fungerer under koronapandemien, og har fungert. Det er ikke perfekt, men det gir en fleksibilitet i kommunene – og i kommuner som ikke selv har store inntekter via de kraftprisene vi ser. Så jeg håper virkelig at regjeringen går ordentlig inn på det. Det er enkelt, det er mulig, og det vil være treffsikkert.

Til selve prisen og kraftmarkedet. I denne debatten, bare for å si det, er det ikke ACER som er problemet, det er ikke utenlandskablene i seg selv – dem har vi hatt i mange tiår – og i hvert fall ikke i de to siste årene, selv om de påvirker prisen, og det er ikke klimapolitikken som er problemet. Der må vi forsterke, det må vi gjøre i Norge, det må de gjøre i resten av Europa, og vi skal til og med gjøre det i samarbeid. Vi er i en helt spesiell situasjon med en veldig høy gasspris, som også har tunge politiske konflikter som bakgrunn for at den er slik nå.

Vi trenger å se framover, og vi trenger dette markedet. Jeg mener at hvis vi ikke er en del av et større europeisk marked, må vi bygge enda mer ut i Norge for å ha den kraftsikkerheten og energisikkerheten som vi trenger. Så når Rødt hele tiden er oppe og ikke vil ha den utvekslingen, må det altså innebære at man må være villig til å bygge enda mer i Norge for å ha nødvendig sikkerhet – noe Rødt definitivt ikke er for.

Det vi trenger å gjøre, er å gå videre på det å oppgradere vassdrag. Der har vi endret skattesystemet for å gjøre det enklere. Vi må gå videre med flytende havvind. Det krever en tilknytning med hybridkabler og utveksling, ellers får man ikke kraft omkring det. Vi må legge enda bedre til rette for solenergi. Og vi må forsterke innsatsen på energiøkonomisering, både inn mot eksis-

terende bygg og selvfølgelig inn mot industri og næringsliv.

Det er riktig at fordi vi skal nå klimamålene, og vi trenger mer fornybar energi i Europa, kommer det til å bli større variasjon i strømprisene i årene framover – og den må håndteres. Men det er ingen tvil om at vi har en felles interesse av å fortsette det samarbeidet som vi har – bygge ut mer fornybar energi, spare mer energi, men fortsette samarbeidet.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [13:39:27]: Det er ikkje sånn at SV ikkje vil ha ein marknad for straum, men ein må ramme inn den marknaden slik at han tener samfunnet og ikkje profittmaksimering via straumselskap og innvikla system som folk ikkje forstår. For meg er dette ganske enkelt: Eg har éi leidning inn i huset mitt, og det er éin type elektronar. Her må ein rett og slett begynne å tenkje at dette skal tene samfunnet. Det som skjer no, med ein marknad som er heilt utan kontroll med prisen på grunn av fleire ting, spesielt på grunn av gassprisen og marginalprissystemet, som gjer at vi blir tvinga til å betale prisen på den siste balansekrafta, med CO₂-avgift, for billig vasskraft – det systemet må vi diskutere.

Dette er ei kjempegod opptakt til energimeldinga og energikommisjonen. For energi er både samfunnsinfrastruktur og ei vare som skal betalast for, for han har veldig stor verdi. Men når næringsliv og privatpersonar blir sitjande i ein fortvila situasjon der dei ikkje har råd til å betale rekningane sine, er det vårt ansvar – i dette huset og i samarbeid med landa rundt oss – å finne fram til eit anna system. Eg er ikkje laga for å tenkje ut dette, men eg trur vi skal analysere det veldig nøye, og ikkje minst få vekk børsspekulasjonen rundt kraft, for det er også litt av bildet her. Når vi set pengane i sentrum og på ein måte lèt det bestemme, framfor kva samfunnet har behov for, er vi ille ute.

Vi har kopla oss til ein europeisk liberalisert marknad som er mange gonger større enn den norske marknaden, og eg har tenkt: Ja, ok, vi skal eksportere og få ein god pris, men er det rett at Noreg skal tene seg styrtrikk på at britiske kundar skal betale overpris? Kvar har det blitt av solidariteten i dette systemet?

Vi må setje samfunnet og menneska i sentrum, og så må vi byggje opp marknadssystemet rundt det. Det betyr at vi må ramme det inn på ein eller annan måte som beskyttar samfunnet mot ein inflasjon og ei krise som kan sprengje demokratiet i filler om vi ikkje tek kontroll.

Ole André Myhrvold (Sp) [13:42:27]: Historie er alltid spennende, og om det ikke er historieforskning, så ser vi i hvert fall historien noe ulikt, representanten Astrup og jeg. Men det som er interessant, er at representanten Astrup, fra Høyre, nå slår fast at det er et mål med billig energi og mer kraft. Det er iallfall nye

toner fra den kanten, for målet til den forrige regjeringen, som Høyre ledet, var høyere pris på energien. Det uttalte Fremskrittspartiets olje- og energiminister Tord Lien til Teknisk Ukeblad den 30. oktober 2013, at det var et ønske om høyere strømpris. Han sa sågar at det var utenlandskablenes formål å drive prisen opp. Det er altså den tidligere regjeringens politikk når det kommer til dette. Derfor er det interessant å høre at nå er målet rimeligere kraft. Det er bra, det er vi enige om.

Vi diskuterer i dag den priskrisen vi står oppi. I den forbindelse hevder Astrup at regjeringen kvitterte ut det anmodningsvedtaket Stortinget gjorde i fjor. Vi kan diskutere innholdet i det, men det var et universelt utformet forslag om tiltak mot høye strømpriser. Høyres likegyldighet til det kom åpenbart til syne i forbindelse med et skriftlig spørsmål til daværende statsråd Tina Bru fra meg, datert den 17. september i fjor. Da hadde vi hatt en historisk høy strømpris den 16. september, med 153 kr og 35 øre per kWh, og på den bakgrunn stilte jeg følgende spørsmål til statsråden:

«Hvilke tiltak vil statsråden igangsette for å redusere den norske strømprisen og unngå kraftkrise utover vinteren?»

Svaret var nedslående, for å si det slik. Det ble ikke nevnt noen tiltak i det hele tatt. Det var ikke noe varsel om at regjeringen var i ferd med å utarbeide en strømpakke for husholdninger, slik som Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen har levert. Det lå ikke noe igjen i skuffene i regjeringskontorene da vi overtok. Vi måtte starte fra scratch. Det ble vist til markedet, og at markedet ville sørge for konkurransedyktige priser, og at man hadde satt ned en gruppe som skulle se på bostøtten, et arbeid som for øvrig skulle være ferdig den 1. februar. Det var altså Solberg-regjeringens etterlatenskaper og tiltak mot høye kraftpriser.

Bjørnar Moxnes (R) [13:45:26]: Når man tyr til stråmenn i debatten, har man ofte en litt svak sak. Jeg kan, først som sist, tilbakevise disse ulike stråmennene som framføres mot Rødt. For det første: Vi er ikke imot kraftutveksling, og det har vi aldri vært. Men vi er imot å drenere Norges kraftoverskudd. Vi er ikke for å kappe kablene og lage en energiøy, som noen sier. Det er vi ikke for, men vi er for å ha nasjonal kontroll over både kraftprisene i Norge og ikke minst strømeksporten vår. Vi ønsker politisk kontroll over kraften, som er det som var kravet fra Industriaksjonen utenfor Eidsvoll's plass her i går.

Bakgrunnen for at det nå rører på seg ute i fagforeningene i industrien og også på arbeidsgiversiden, er at de ser det problemet som veldig få i salen her ser, nemlig at vi nå er prisgitt et europeisk energimarked. Det vil si at prisen på norsk vannkraft til norske kunder i stor grad

blir satt av tysk og engelsk energipolitikk. Dette er ikke holdbart. Dette kan bety et ras i sysselsettingen i industrisamfunn landet rundt – på Herøya, i Kristiansand, i Rogaland, i Sauda, i Tyssedal, i Odda, i Mo i Rana, i Mosjøen og i Trøndelag. Vi kan få et ras i industrien hvis vi ikke sikrer kontroll over strømprisene.

Det er noen forholdsvis fornuftige krav som Industriaksjonen fremmer, og som ble støttet av Stein Lier-Hansen i Norsk Industri og Jørn Eggum i Fellesforbundet. Det er for det første forutsigbare kraftpriser for industri og landbruk, for det andre et toppsystem for husholdninger, med en makspris på basisforbruk av strøm, og for det tredje en regulering som gjør at man kan stanse krafteksport ved lav fyllingsgrad i vannmagasinene. Dette burde være et minste felles multiplum for denne sal. Og en regjering i Norge må nok ta et særskilt ansvar for norsk sysselsetting, norsk verdiskaping og norske arbeidsplasser, for det er få andre regjeringer som vil ta det særskilte ansvaret. Det er det som nå forventes av Arbeiderpartiet og Senterpartiet i regjering: at man står opp for våre interesser, går inn for å reforhandle avtalene med våre partnere i Europa – det er fornuftige folk, så dem kan vi åpenbart forhandle med – og sikrer lav, forutsigbar pris på strømmen. Det krever politisk vilje til regulering, og det er på høy tid at Arbeiderpartiet snart viser litt vilje til det.

Terje Aasland (A) [13:48:41]: Jeg kan minne representanten Moxnes om at kraftforsyningen i Norge egentlig er ganske gjennomregulert, det er ingen som helst frislipp på noen som helst måte. Den regjeringen som nå styrer landet, har også sagt nei til flere utenlandskabler. Jeg kan også minne representanten Moxnes om at det var Arbeiderpartiet som stoppet byggingen av NorthConnect. Den hadde vært under bygging nå, hadde det ikke vært for Arbeiderpartiets avtale med det som den gang var regjeringspartiene. Den historien kan også nevnes i denne sammenhengen.

Det som forundrer meg i denne diskusjonen, er at markedsliberalistene i Fremskrittspartiet så til de grader har funnet sammen med kommunistene i Rødt. De fremmer jo to helt identiske forslag. Representanten Frank Edvard Sve prøver å gi et inntrykk av at Fremskrittspartiets maksprisforslag ikke er å gå inn i markedet. Det er med respekt å melde totalt feil. Han kan umulig ha lest sitt eget forslag. Det er helt identisk med, men altså 15 øre høyere enn, det som Rødt har foreslått som makspris. Så jeg går ut fra at hvis Fremskrittspartiet fremmer et nytt forslag i februar, har det også en dimensjon av 15 og 30 øre, og ikke 50 øre, som nå. Så det er litt av den biten i det.

Dette handler selvfølgelig om at vi må ha et kritisk blikk på det som nå skjer, og ja: tillit til systemet, som re-

presentanten Bru sier. Men da må man også evne å se gjennom den situasjonen som er nå, med ekstreme priser og ekstreme utslag, som er krevende for folk, for næringslivet, for frivilligheten og for hele samfunnet. Vi må finne noen svar som på troverdig vis gir trygghet for at det blir mer stabilitet, mer forutsigbarhet og lavere priser over tid i Norge.

Kraft og tilstrekkelig tilgang på fornybar energi har vært Norges gode varemerke. Og det er ikke, som noen sa tidligere i debatten, slik at det er krevende å drive industri i Norge. Nei, Norge er egentlig et veldig godt land å drive industri i. Det skal det fortsatt være. Denne regjeringen vil sørge for at tilstrekkelig tilgang på rimelig energi også skal være et fortrinn i tiden framover. Men da må vi åpne øynene – ikke lukke dem, som Rødt gjør – for da må vi bygge ut mer kraft, sørge for at vi får mer kraft inn i dette norske systemet, inn mot norske industriarbeidsplasser, og sørge for at vi får bedre kraftflyt i landet sånn at det kommer til industrien, og ikke blir hindret av at det ikke er nett til industrien.

Når representanten Moxnes nevner Herøya, kan jeg minne om at en av hindringene for videre utvikling på Herøya er mangel på nett, og så over tid mangel på kraft. Det betyr at vi må bygge ut mer nett og mer kraft.

Presidenten: Representanten Nikolai Astrup har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Nikolai Astrup (H) [13:52:03]: Jeg er helt enig med representanten Aasland i at vi må ha mer kraft og mer nett, og de siste åtte årene har det kommet til ny produksjon tilsvarende 16 TWh. Det har aldri vært investert mer i nettet, men det er ikke nok. Vi må videre. Vi må gjøre betydelig mer, og det betyr at vi også må avklare rammevilkårene for ny kraftutbygging, enten det er vindmøller på land, om det er havvindmøller, eller om det er annen ny kraftproduksjon.

Så til representanten Myhrvold, som er inne på historien igjen, og trekker frem et mye misbrukt sitat fra Tord Lien: La meg minne om at situasjonen den gang det sitatet falt, var slik at Senterpartiet akkurat hadde innført subsidier for å bygge ny kraftproduksjon, fordi kraftprisen var så lav. Det å bruke det sitatet inn i en historiefortelling for å fremstille det som at det vi har nå, er et resultat av en villet politikk, mener jeg ikke hører hjemme noe sted. Den situasjonen vi står i nå, er selvfølgelig ikke et resultat av en villet politikk. Dette er resultatet av en ekstraordinær situasjon som må møtes med ekstraordinære tiltak, og da må vi ikke kaste oss på forhastede forslag, men holde hodet kaldt og hjertet varmt og sørge for at folk får hjelp.

Presidenten: Representanten Birgit Oline Kjerstad har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [13:53:40]: Viss marknaden ordna det åleine, kunne vi gått heim igjen. Det er difor vi har Stortinget, det er difor vi treng politikk, og det er difor vi treng å balansere dette. Vi skal få kontroll på klimagassutsleppa, vi skal forsyne det norske samfunnet med straum til ein pris som er overkomeleg, og vi skal ta vare på norsk natur. Vi må lage nokon analyser av desse vegane. Her er masse å hente på enøk og straumproduksjon i bygg, her er vasskraft, og her er også havvind, men vi må rekne, analysere og velje vegen ut frå det som gagnar samfunnet mest.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Bjørnar Moxnes (R) [13:54:39]: Det var Rødt, SV, Senterpartiet og Fremskrittspartiet som stemte for å stanse NorthConnect. Arbeiderpartiet sto fast ved avtalen sin med de borgerlige og Miljøpartiet De Grønne om å underlegge oss ACER og trykke på pauseknappen når det gjelder NorthConnect. Hadde de stemt for vårt forslag, kunne vi stanset kabelen for evig og alltid. Nå ligger den på vent i departementet, og en ny regjering kan når som helst trykke inn ja-knappen på den, hvis de ønsker det.

Det er veldig interessant å merke seg at Arbeiderpartiet med rette peker på at det heldigvis er offentlig eierskap til kraften, men de sier ingenting om hvordan prisen dannes. Den dannes ut fra kraftsituasjonen i Europa, ut fra energipolitikken i Tyskland og England, ikke ut fra tilbud og etterspørsel etter kraft i Norge. Der vil de ikke gripe inn. Der er de mer markedsliberalister enn Fremskrittspartiet. Det må være et tankekors for et parti som i hvert fall historisk har vist en vilje til regulering av markedet.

Presidenten: Representanten Frank Edvard Sve har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Frank Edvard Sve (FrP) [13:55:56]: Det er alltid ein fordel å ha to auge og to øyre i debattar. Når eg høyrer på representanten frå Arbeidarpartiet, kan det umogleg vere sånn at ein har lytta til kva innbyggjarane har sagt, og kva næringslivet har sagt, som no slit med ekstreme utgifter til straum. Ein kan heller ikkje ha sett alle dei tusen som stod utanfor denne salen og protesterte mot regjeringa sin politikk når det gjeld straum. Ein kan heller ikkje ha høyrte på kva folket sa i tallause uttaler i går og i innlegg i dei protestane. Og representantane frå Arbeidarpartiet har definitivt ikkje høyrte kva eg og Fram-

stegspartiet har sagt, og heller ikkje sett kva vi har skrive i forslaga våre.

Terje Aasland (A) [13:57:04]: Jeg skal ikke utnytte tiden, selv om jeg kunne vært fristet til å gjøre det nå. Jeg skal bare understreke det siste som representanten Sve tok opp, at jeg ikke har lest forslagene eller ikke har sett hvordan det er. Jo, jeg har det. Jeg har lest dem grundig også. Det står helt entydig, svart på hvitt, gjennom forslaget at det er en helt ordinær makspris på 50 øre som Fremskrittspartiet fremmer – helt identisk med Rødt, bare at Rødt har enda lavere pris, 35 øre. Det er litt viktig å poengtere det, for når markedsliberalistene i Fremskrittspartiet og kommunistene i Rødt forener sine tanker så likt, er det grunn til å være presis fra Stortingets talerstol om at det faktisk er det som har skjedd – det er to dråper vann vi ser i disse Dokument 8-forslagene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 8 og 9.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget er da klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om lønnsstøtte (økonomiske tiltak i møte med pandemien) (Innst. 116 L (2021–2022), jf. Prop. 47 L (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt syv forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Tina Bru på vegne av Høyre og Venstre
- forslag nr. 4, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 5, frå Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt
- forslag nr. 6, fra Geir Pollestad på vegne av finanskomiteen
- forslag nr. 7, fra Tina Bru på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre

Det voteres over forslag nr. 4, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, evaluere dagens lønnsstøtteordning og legge fram forslag til en ny og forbedret ordning som kan stå klar til rask implementering ved eventuelle nye smittebølger eller andre kriser. Som en del av evalueringen skal det vurderes om ordningen burde gi full uttelling for lønnsstøtte også ved lavere omsetningsfall enn 100 pst.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 89 mot 10 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.10.31)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Rødt. Forslaget lyder:

«I forslag til lov om lønnsstøtte gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Støtteordningen gjelder for kalendermånedene desember 2021 til og med april 2022. Arbeidsgiver kan søke om støtte til dekning av lønnskostnader for den enkelte ansatte, for hver av månedene. Det må søkes særskilt for hver av støttemånedene.

§ 5 første ledd skal lyde:

(1) Foretaket må ha et omsetningsfall på minimum 20 prosent i støttemånedene desember 2021 til og med april 2022, sammenliknet med tilsvarende måned to år tidligere, eller sammenliknet med gjennomsnittlig månedlig omsetning for oktober og november 2021. Foretaket velger selv hvilken referanseperiode som brukes for å beregne omsetningsfallet.»

Votering:

Forslaget fra Rødt ble med 94 mot 5 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.10.51)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Lov om lønnsstøtte § 5 første ledd skal lyde:

(1) Foretaket må ha et omsetningsfall på minimum 20 prosent i støttemånedene desember 2021 og januar 2022, og minimum 30 prosent i februar 2022, sammenliknet med tilsvarende måned to år tidligere, eller sammenliknet med gjennomsnittlig månedlig omsetning for oktober og november 2021. Foretaket velger selv hvilken referanseperiode som brukes for å beregne omsetningsfallet.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 75 mot 24 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.11.11)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

Lov

om lønnsstøtte (økonomiske tiltak i møte med pandemien)

§ 1 Lovens formål

Formålet med loven er å etablere en tidsavgrenset, kortvarig støtteordning som bidrar til at foretak unngår å permittere eller si opp ansatte på grunn av omsetningsfall som følge av bestemte nasjonale smitteverntiltak innført i desember 2021 i møte med koronapandemien.

§ 2 Virkeområde i tid

Støtteordningen gjelder for kalendermånedene desember 2021, januar 2022 og februar 2022. Arbeidsgiver kan søke om støtte til dekning av lønnskostnader for den enkelte ansatte, for hver av månedene. Det må søkes særskilt for hver av støttemånedene.

§ 3 Svalbard

Departementet kan gi forskrift om lovens anvendelse for Svalbard og fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forholdene.

§ 4 Arbeidsgivere som kan søke om støtte

(1) Støtteordningen gjelder for enkeltpersonforetak og selskap.

(2) Støtteordningen gjelder ikke for institusjon eller organisasjon som er omfattet av skatteloven § 2-32.

§ 5 Krav til foretaket

(1) Foretaket må ha et omsetningsfall på minimum 20 prosent i støttemånedene desember 2021, januar 2022 og februar 2022, sammenliknet med tilsvarende måned to år tidligere, eller sammenliknet med gjennomsnittlig månedlig omsetning for oktober og november 2021. Foretaket velger selv hvilken referanseperiode som brukes for å beregne omsetningsfallet.

(2) Foretaket må kunne sannsynliggjøre at omsetningsfallet for en vesentlig del skyldes nasjonale begrensninger på sitt forretningsområde, jf. covid-19-forskriften § 13 a og § 14 annet ledd bokstav b og c og tredje ledd, samt § 14 d og § 15. Manglende tilgang på arbeidskraft som følge av innreiserestriksjoner, regnes ikke som en konsekvens av de nevnte begrensningene.

(3) Foretaket må ha minst én ansatt, og minst én ansatt må ha fått utbetalt lønn i hver av månedene september, oktober og november 2021. Lønnen trenger ikke ha blitt utbetalt til samme ansatt. Lønnen må være rapportert i a-meldingen.

(4) Foretaket kan ikke ha iverksatt helt eller delvis permittering av ansatte fra og med 1. desember 2021 til og med utgangen av perioden det søkes støtte for. Fore-

taket kan likevel ha hentet alle ansatte som ble permittert etter 30. november 2021, tilbake i arbeid senest 23. desember 2021. Det gis ikke støtte for den tiden ansatte var permittert utover lønnspliktperioden.

(5) Foretaket må utøve lovlig aktivitet.

(6) Foretaket må ikke være under konkursbehandling, besluttet avvirket eller besluttet tvangsoppløst etter reglene i kapittel 16 i aksjeloven eller allmennaksjeloven.

(7) Foretaket må være skattepliktig til Norge, jf. skatteloven § 2-2 første ledd, eller deltakerne i foretaket må være skattepliktige til Norge for selskapets inntekter, jf. skatteloven § 2-2 tredje ledd. Ordningen omfatter også tilfeller der foretaket eller foretakets eier skattlegges i Norge for virksomhet her etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b.

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsette nærmere vilkår for å få støtte. Departementet kan også gi nærmere bestemmelser om beregning av omsetningsfall og om støtte til konsern.

§ 6 Krav til arbeidsforholdet

(1) Ordningen gjelder for fast ansatte som i hele støttemåneden er ansatt i heltids- eller deltidsstilling eller midlertidig ansatt på tidsavgrensede kontrakter med avtalt omfang på arbeidet. Ordningen gjelder også for lærlinger. Den ansatte må være registrert med en stillingsprosent med virkning fra senest 30. november 2021 for støtte i desember, eller 31. desember 2021 for støtte i januar og februar. Den ansatte må være registrert med samme stillingsprosent gjennom hele støtteperioden. Stillingsprosenten må være høyere enn null.

(2) Arbeidsforholdet må ha startdato senest 30. november 2021 for støtte i desember, eller 31. desember 2021 for støtte i januar og februar 2022.

(3) Støtte gis ikke for ansatte som var helt permittert per 30. november 2021.

(4) For ansatte som var delvis permittert per 30. november 2021, kan foretaket få lønnsstøtte for den arbeidstiden som det betales lønn for, herunder lønn i arbeidsgivers lønnspliktperiode, forutsatt av at permitteringsgraden ikke endres etter 30. november 2021.

(5) For ansatte som ble permittert etter 30. november 2021 og tatt tilbake i arbeid senest 23. desember 2021, kan foretaket få lønnsstøtte for den arbeidstiden som det betales lønn for, herunder lønn i arbeidsgivers lønnspliktperiode.

(6) Det gis ikke støtte for ansatte som i støttemåneden er i oppsigelsestid.

(7) Departementet kan gi forskrift til utfylling av denne paragrafen. Departementet kan også gi bestemmelser om krav til ansattes aktivitet i støttemåneden.

§ 7 Beregning av støtte

(1) Støtte beregnes på følgende måte:

- a. Maksimal støtte er begrenset oppad til 40 000 kroner per ansatt per støttemåned. For lærlinger er maksimal støtte begrenset oppad til 15 000 kroner per ansatt per støttemåned. Ved lavere omsetningsfall enn 100 prosent avkortes det maksimale støttebeløpet lineært til 4 000 kroner ved 20 prosent omsetningsfall. Lavere omsetningsfall enn 20 prosent gir ikke rett til støtte.
- b. Beløpet etter bokstav a skal avkortes med en beregnet stillingsprosent. Stillingsprosenten beregnes ved å dividere opptjent bruttolønn, eksklusiv arbeidsgiveravgift, på produktet av den ansattes timelønn og antallet timer per måned i en fulltidsstilling. Stillingsprosenten kan ikke overstige 100 prosent.
- c. Maksimal støtte beregnet etter dette ledd begrenses per ansatt til 80 prosent av summen av opptjent bruttolønn i støttemåneden tillagt arbeidsgiveravgift, fratrukket estimert opptjent bruttolønn som skal dekkes av refusjoner eller tilskudd fra NAV tillagt arbeidsgiveravgift.

(2) Samlet støtte til foretaket beregnet etter første ledd begrenses etter følgende regler i den rekkefølgen som fremgår av dette ledd:

- a. Dersom foretakets grunnlag for arbeidsgiveravgift, jf. folketrygdloven § 23-2, tillagt arbeidsgiveravgift for støttemåneden har falt fra referanseperioden, avkortes den totale støtten etter bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.
- b. Samlet støtte til foretaket er begrenset oppad til 47 millioner kroner per støttemåned for desember 2021 og januar 2022. For februar 2022 er samlet støtte til foretaket begrenset oppad til 40 millioner kroner. For konsern gjelder grensene i første og annet punktum for den samlede støtten til konsernet.
- c. Støtten kan ikke overstige omsetningsfallet i kroner.
- d. Foretakets samlede støtte fra offentlige ordninger til lønnskostnader kan ikke overstige foretakets samlede brutto skattepliktige lønnsytelser tillagt arbeidsgiveravgift, for støttemåneden. Overskytende beløp vil komme til fratrukket etter bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om beregning av støtte og om hva som anses som opptjent bruttolønn.

§ 8 Generelle forvaltningsregler

(1) Skatteforvaltningsloven gjelder så langt den passer for behandling av saker etter denne loven, med de særlige saksbehandlingsreglene som følger av loven her. Forvaltningsloven gjelder ikke for behandling av saker etter denne loven, med unntak av forvaltningsloven kapittel VII om forskrifter.

(2) Departementet kan gi forskrift om forvaltningsregler som skal gjelde for behandling av saker etter denne loven, herunder utfylle og fravike reglene i skatteforvaltningsloven.

§ 9 Tilskuddsmyndighet og klageinstans

Skatteetaten er tilskuddsmyndighet etter loven. Skattekontoret treffer vedtak i første instans. Skattedirektoratet er klageinstans.

§ 10 Innhenting av opplysninger

(1) Tilskuddsmyndigheten kan uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger ved å pålegge offentlige myndigheter og private rettssubjekter å gi opplysninger som kan ha betydning for støtte etter denne loven og kontrollen av denne. Første punktum gjelder også personopplysninger.

(2) Departementet kan gi forskrift om innhenting av opplysninger etter første ledd, herunder om hvem tilskuddsmyndigheten kan innhente opplysninger fra, og hvilke opplysninger som kan innhentes.

§ 11 Offentliggjøring av opplysninger

(1) Tilskuddsmyndigheten kan uten hinder av taushetsplikt gjøre opplysninger om støtte, herunder beregningsgrunnlag og størrelsen på støtten, allment tilgjengelig på internett. Opplysningene skal gis i søkbar form slik tilskuddsmyndigheten bestemmer. Offentleglova får ikke anvendelse ved krav om innsyn i slike opplysninger.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om offentliggjøring av opplysninger, herunder hvilke opplysninger som skal gjøres offentlig tilgjengelig.

§ 12 Søknad om støtte

(1) Støtte etter denne loven gis etter søknad.

(2) Departementet kan gi forskrift om krav til søknaden, herunder om hvordan opplysninger skal gis, nærmere vilkår for leveringsmåte og format, hvilke opplysninger søknaden skal inneholde, frister og krav om bekreftelse eller kontroll fra revisor eller autorisert regnskapsfører.

§ 13 Opplysningsplikt for søkeren

(1) Den som søker om støtte etter denne loven, skal gi riktige og fullstendige opplysninger. Søkeren skal opptre aktsomt og lojalt, og skal varsle tilskuddsmyndigheten om eventuelle feil. Søkeren er forpliktet til straks å varsle om endringer som kan ha betydning for støtten, herunder endringer i opplysninger som er gitt i søknaden.

(2) Departementet kan gi forskrift om bekreftelse og dokumentasjon av opplysninger fra søkeren, om opplysningsplikt for den som har mottatt støtte og om kontroll. Bestemmelsen i § 10 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 14 Vedtak om støtte

Tilskuddsmyndigheten treffer vedtak om fastsettelse av støtte etter denne loven. Tilskuddsmyndigheten kan sammenstille nødvendige opplysninger og treffe vedtak som utelukkende er basert på automatisert behandling av personopplysninger.

§ 15 Administrative sanksjoner

(1) Administrativ sanksjon ilegges tilskuddsmottaker som forsettlig eller grovt uaktsomt gir tilskuddsmyndigheten uriktig eller ufullstendig opplysning, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til uberettigede økonomiske fordeler.

(2) Fristen for å ilegge administrativ sanksjon er fem år etter utløpet av den perioden vedtaket om støtte gjelder.

(3) Administrativ sanksjon beregnes med 30 eller 60 prosent av støtten som støttemottakeren uberettiget har mottatt.

(4) Skatteforvaltningsloven §§ 14-8 til 14-11 gjelder tilsvarende så langt det passer.

(5) Departementet kan gi forskrift om administrative sanksjoner.

§ 16 Straff

Straffeloven §§ 378 til 380 om skattesvik gjelder tilsvarende for den som forsettlig eller grovt uaktsomt gir tilskuddsmyndigheten uriktig eller ufullstendig opplysning, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til uberettigede økonomiske fordeler.

§ 17 Kravsmyndighet mv.

(1) Krav på tilbakebetaling av uriktig utbetalt støtte og administrative sanksjoner betales til og innkreves av Skatteetaten etter reglene i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) så langt de passer, likevel slik at kapittel 10, 11 og 18 ikke gjelder.

(2) Departementet kan i forskrift utfylle og fravike regler om betaling av støtte etter denne loven, herunder om krav på tilbakebetaling og innkreving av utbetalt

støtte og administrative sanksjoner og om renter. Departementet kan også gi forskrift om hvem som er kravsmyndighet.

§ 18 Forfall for utbetaling av støtte

Utbetaling av støtte skal skje snarest og senest tre uker etter at det er fattet vedtak om utbetaling av støtte.

§ 19 Tilbakebetaling av uriktig utbetalt støtte

Dersom det er utbetalt støtte i strid med bestemmelsene i denne loven, eller forskrift gitt i medhold av denne loven, skal det uriktig utbetalte beløpet tilbakebetales. Krav på tilbakebetaling av støtte er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 20 Forfall for krav om tilbakebetaling og administrativ sanksjon

(1) Krav på tilbakebetaling etter § 19 forfaller til betaling tre uker etter at melding om vedtak om tilbakebetaling er sendt til skyldner.

(2) Før utbetaling av tilskudd skjer etter § 18, kan krav på tilbakebetaling likevel motregnes i utbetalingsbeløpet, selv om tilbakebetalingskravet ikke er forfalt etter første ledd.

(3) Administrative sanksjoner ilagt etter § 15, forfaller til betaling tre uker etter at fristen for å klage over vedtaket om fastsetting av kravet er utløpt, eller ved klage, tre uker etter at klagen er avgjort. Dersom det innvilges utsatt iverksetting av krav etter skatteforvaltningsloven § 14-10 annet ledd, forfaller kravet til betaling tre uker etter utløpet av søksmålsfristen, eller ved søksmål, tre uker etter at endelig rettsavgjørelse foreligger.

§ 21 Forsinkelsesrenter ved for sen betaling

(1) For tilbakebetalingskrav og administrative sanksjoner som ikke er betalt innen forfall etter § 20, betales forsinkelsesrente.

(2) Rentesatsen tilsvarende den til enhver tid gjeldende rentesats fastsatt i forskrift med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven) § 3 første ledd første punktum. Rentene beregnes fra forfall etter § 20, og inn-til betaling skjer. Forsinkelsesrenteloven § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 22 Rentegodtgjørelse ved forsinket utbetaling av støtte

Utbetales støtte senere enn den frist som er fastsatt i § 18, skal det ytes rentegodtgjørelse fra forfallstidspunktet og frem til utbetalingen skjer. For øvrig gjelder § 21 annet ledd tilsvarende.

§ 23 Lovens ikrafttredelse, overgangsbestemmelser

(1) Loven trer i kraft straks.

(2) Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

Presidenten: Det voteres over § 5 første ledd.

Rødt har varslet subsidiær støtte.

Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 74 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.11.40)

Presidenten: Det voteres alternativt mellom § 5 fjerde ledd og forslag nr. 7, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«§ 5 fjerde ledd skal lyde: (4) Det gis ikke støtte for den tiden ansatte var permittert utover lønnspliktperioden.»

V o t e r i n g :

Voteringstavlene viste at ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble det avgitt 63 stemmer for innstillingen og 36 stemmer for forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 14.12.10)

Rauand Ismail (MDG) (fra salen): Jeg stemte feil.

Grunde Almeland (V) (fra salen): Jeg stemte også feil.

Presidenten: Da tar vi voteringen på nytt.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble innstillingen bifalt med 63 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.12.44)

Presidenten: Det voteres alternativt mellom § 6 første og annet ledd samt § 7 og forslagene nr. 1 og 3, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«I forslag til lov om lønnsstøtte gjøres følgende endringer:

§ 6 første og annet ledd skal lyde:

(1) Ordningen gjelder for fast ansatte som i hele støttemåned er ansatt i heltids- eller deltidstil-ling eller midlertidig ansatt på tidsavgrensede kontrakter med avtalt omfang på arbeidet. Ordningen gjelder også for lærlinger. Den ansatte må være registrert med en stillingsprosent med virkning fra senest 31. desember 2021 for støtte i desember, januar

og februar. Den ansatte må være registrert med samme stillingsprosent gjennom hele støtteperioden. Stillingsprosenten må være høyere enn null. Foretaket kan kun få lønnsstøtte for den arbeidstiden som det er betalt lønn for.

(2) Arbeidsforholdet må ha startdato senest 31. desember 2021 for støtte i desember, januar og februar 2022.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Lov om lønnsstøtte § 7 skal lyde:

§ 7 Beregning av støtte

(1) Støtte for desember 2021 og januar 2022 beregnes på følgende måte:

a. Maksimal støtte er begrenset oppad til 40 000 kroner per ansatt per støttemåned. For lærlinger er maksimal støtte begrenset oppad til 15 000 kroner per ansatt per støttemåned. Ved lavere omsetningsfall enn 100 prosent avkortes det maksimale støttebeløpet lineært til 4 000 kroner ved 20 prosent omsetningsfall. Lavere omsetningsfall enn 20 prosent gir ikke rett til støtte.

b. Beløpet etter bokstav a skal avkortes med en beregnet stillingsprosent. Stillingsprosenten beregnes ved å dividere opptjent bruttolønn, eksklusiv arbeidsgiveravgift, på produktet av den ansattes timelønn og antallet timer per måned i en fulltidsstilling. Stillingsprosenten kan ikke overstige 100 prosent.

c. Maksimal støtte beregnet etter dette ledd begrenses per ansatt til 80 prosent av summen av opptjent bruttolønn i støttemånedens tillagt arbeidsgiveravgift, fratrukket estimert opptjent bruttolønn som skal dekkes av refusjoner eller tilskudd fra NAV tillagt arbeidsgiveravgift.

(2) Støtte for februar 2022 beregnes på følgende måte:

a. Maksimal støtte er begrenset oppad til 35 000 kroner per ansatt. For lærlinger er maksimal støtte begrenset oppad til 15 000 kroner per ansatt. Ved lavere omsetningsfall enn 100 prosent avkortes det maksimale støttebeløpet lineært til 4 000 kroner ved 30 prosent omsetningsfall. Lavere omsetningsfall enn 30 prosent gir ikke rett til støtte.

b. Første ledd bokstav b og c gjelder tilsvarende.

(3) Samlet støtte til foretaket beregnet etter første og annet ledd begrenses etter følgende regler i den rekkefølgen som fremgår av dette ledd:

a. Dersom foretakets grunnlag for arbeidsgiveravgift, jf. folketryktdloven § 23- 2, tillagt arbeidsgiveravgift for støttemånedens har falt fra referanseperioden, avkortes den totale støtten etter bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.

b. Samlet støtte til foretaket er begrenset oppad til 47 millioner kroner per støttemåned for desember 2021 og januar 2022. For februar 2022 er samlet støtte til foretaket begrenset oppad til 40 millioner kroner. For konsern gjelder grensene i første og annet punktum for den samlede støtten til konsernet.

c. Støtten kan ikke overstige omsetningsfallet i kroner.

d. Foretakets samlede støtte fra offentlige ordninger til lønnskostnader kan ikke overstige foretakets samlede brutto skattepliktige lønnsytelser tillagt arbeidsgiveravgift, for støttemånedens. Overskytende beløp vil komme til fratrukk etter bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om beregning av støtte og om hva som anses som opptjent bruttolønn.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Høyre og Venstre ble innstillingen bifalt med 74 mot 25 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.13.15)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 6, fra finanskomiteen. Forslaget lyder:

«§ 23 første ledd skal lyde: (1) Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra finanskomiteen ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Forslaget erstatte tilrådingens § 23 første ledd, som da bortfaller som følge av denne voteringen.

Det voteres over resten av §§ 5 og 6, § 23 annet ledd samt §§ 1–4 og 8–22.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 2, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall) (Innst. 117 L (2021–2022), jf. Prop. 49 L (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt ni forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Helge Orten på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 2, fra Helge Orten på vegne av Høyre og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 3, fra Roy Steffensen på vegne av Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 4, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 5, fra Sveinung Rotevatn på vegne av Venstre og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 6 og 7, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt
- forslagene nr. 8 og 9, fra Une Bastholm på vegne av Miljøpartiet De Grønne

Det voteres over forslag nr. 8, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen unnta serveringsbransjen fra krav om tilbakebetaling ved overskudd året under ett.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 91 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.15.08)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 9, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at selskaper som har morselskap registrert i et lavskatteland kun kan motta støtte dersom de kan vise til landfor-land-rapportering og åpenhet om konsernstruktur.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 91 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.15.27)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 6 og 7, fra Rødt.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nødvendige krav for å sikre at bedrifter som har morselskap i skatteparadis, land utenfor EØS-området eller på Kypros, i Irland eller i Luxembourg, skal utelukkes fra å kunne motta støtte.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen redusere taket for samlet tilskudd til et konsern i perioden etter mars 2021 fra 100 mill. til 80 mill. kroner.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 95 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.15.45)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen ikke innføre et krav om tilbakebetaling av tilskudd før eventuell utdeling av utbytte fra foretaket, for eksempel for å dekke nødvendige utgifter til å betale formuesskatt eller avdrag/renter på lån.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne ble med 94 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.16.04)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 4, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at utleierye av næringseiendom innvilger redusert husleie til bedrifter som mottar støtte gjennom kompensasjonsordningen, med en tilsvarende prosentandel som andelen av de faste kostnadene som bedriftene ikke får dekket av staten.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 93 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.16.23)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en søknadsbasert tilskuddsordning (ventilordning) for bedrifter som ikke i tilstrekkelig grad omfattes av eller faller utenfor tilskuddsordningen for foretak.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.16.41)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Høyre og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at eventuelle krav til tilbakebetaling i minst mulig grad svekker insentivene til omstilling og lønnsom drift. Regjeringen bør blant annet vurdere om krav skal ta hensyn til eventuelle underskudd fra 2020 og 2021.»
Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Miljøpartiet De Grønne ble med 74 mot 25 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.17.01)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Ny § 6a første ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi regler om at foretak som får utbetalt tilskudd, skal tilbakebetale tilskuddet helt eller delvis som følge av omstendigheter som inntreer fra og med tilskuddsperioden og frem til og med 31. desember 2023.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne ble med 61 mot 38 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.17.22)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall)

I

I lov 18. desember 2020 nr. 156 om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 gjøres følgende endringer:

§ 2 andre ledd skal lyde:

(2) *Tilskuddsordningen gjelder perioden fra 1. september 2020 til og med 28. februar 2022.*

§ 5 første ledd nytt siste strekpunkt skal lyde:

- Det har ikke inntruffet omstendigheter som innebærer at foretaket har plikt til tilbakebetaling etter regler gitt i medhold av § 6a.

§ 6 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Tilskudd i form av kompensasjon for varelager som går tapt på grunn av myndighetenes smitteverntiltak, kan regnes med utgangspunkt i anskaffelseskostnad.

§ 6 andre ledd skal lyde:

(2) Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder regler om beregningen av tilskuddet, fastsettelse av *prosenttall og justeringsfaktor*, hvilke kostnader som omfattes, øvre grenser for tilskudd som kan gjelde for det enkelte foretak eller samlet for konsern, samt særskilte regler for konserninterne kostnader og omsetning.

Ny § 6a skal lyde:

§ 6a *Krav om tilbakebetaling som følge av særlige omstendigheter*

(1) *Departementet kan i forskrift gi regler om at foretak som får utbetalt tilskudd, skal tilbakebetale tilskuddet helt eller delvis som følge av omstendigheter som inntreer fra og med tilskuddsperioden og frem til og med 31. desember 2023. For tilskuddsperioder fra og med november 2021 skal det stilles slikt krav knyttet til at foretaket går med overskudd eller foretar utdelinger.*

(2) *Krav på tilbakebetaling av tilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg.*

§ 7 første ledd skal lyde:

(1) Tilskuddsmyndigheten kan pålegge offentlige myndigheter eller private rettssubjekter, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger som er nødvendige for fastsetting av tilskudd etter denne loven, kontrollen av dette, *eller kontrollen av om foretaket skal tilbakebetale tilskuddet helt eller delvis.*

II

Loven trer i kraft straks.

Presidenten: Det voteres over I § 2 andre ledd og Ny § 6a første ledd.

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.17.57)

Presidenten: Det voteres over resten av I samt II.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 3, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger) (Innst. 113 S (2021–2022), jf. Prop. 48 LS (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 18 forslag. Det er:

- forslagene nr. 1–3, fra Henrik Asheim på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 4–18, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt

Det voterer over forslagene nr. 4, 6–8, 10 og 12–18, fra Rødt.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen enten vedta forskrift om å umiddelbart forlenge maksimal stønadsperiode for mottakere av dagpenger inntil videre, eller snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendring om det samme.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen enten vedta forskrift om å umiddelbart forlenge endringer i dagpengeordningen som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, inntil videre, eller snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendring om det samme.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen enten vedta forskrift om å umiddelbart forlenge maksimal stønadsperiode for mottakere av dagpenger og arbeidsavklaringspenger inntil videre, eller snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendring om det samme.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne de tre ventedagene før man får rett på dagpenger ved arbeidsledighet.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at de som blir permittert eller blir arbeidsledige, får beregnet dagpenger ut fra sin opprinnelige lønn, og ikke ut fra dagpengene de har hatt mens de har vært permittert.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at inntektssikringsordningen for lærlinger forlenges inntil videre.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det inntil videre gjøres unntak fra aktivitetskrav ved kvalifiseringsprogrammer der aktivitet ikke kan gjennomføres som følge av covid-19-pandemien.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det inntil videre gjøres unntak fra aktivitetskrav for mottak av sosialhjelp der aktivitet ikke kan gjennomføres som følge av covid-19-pandemien.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at den covid-19-relaterte forlengningen av perioden for kvalifiseringsprogrammer utvides inntil videre.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at muligheten til å jobbe opptil 60 pst. av tidligere arbeidstid uten at dagpengene opphører, forlenges inntil videre.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at minstekravene for å motta dagpenger senkes inntil videre, til 0,75 ganger grunnbeløpet for inntekt de siste 12 månedene og til 2,25 ganger grunnbeløpet for gjennomsnittlig inntekt de siste 36 månedene.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at kravet til arbeidstidsreduksjon for å motta dagpenger senkes til 40 pst. inntil videre.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 94 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.10)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 5, 9 og 11, fra Rødt.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen enten vedta forskrift om å umiddelbart forlenge endringer i dagpengeordningen som gjør at de som kvalifiserer til dagpenger, får en kompensasjonsgrad på 80 pst. på inntekt opptil 3 G inntil videre, eller snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendring om det samme.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å videreføre den midlertidige ordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere som mister inntekt på grunn av koronautbruddet, med en kompensasjonsgrad på 80 pst.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi deltidsarbeidende studenter som mottar studiestøtte, rett på dagpenger, på lik linje med andre arbeidstakere. Dette er en midlertidig ordning. Endringen trer i kraft umiddelbart, og utbetalingerne skjer så raskt Nav får på plass en teknisk løsning.» Venstre har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 88 mot 11 stemmer ikke bifalt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
		Utgifter	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 143 980 149 000 til kr 143 991 149 000	11 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 14 167 000 000 til kr 16 363 100 000	2 196 100 000
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger	
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 65 000 000 til kr 257 000 000	192 000 000
	71	(Ny) Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	36 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 42 210 000 000 til kr 42 650 000 000	440 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 1 440 000 000 til kr 1 470 000 000	30 000 000
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	70 000 000

(Voteringsutskrift kl. 14.19.32)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–3, fra Høyre og Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen redusere antall arbeidsgiverfinansierte sykedager fra 16 til tre dager for fravær som skyldes covid-19-pandemien.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at frilansere har rett til sykepenger fra folketrygden fra fjerde dag for sykefravær som skyldes covid-19-pandemien.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at selvstendig næringsdrivende har rett på sykepenger fra folketrygden fra fjerde dag for sykefravær som skyldes covid-19-pandemien.»

Rødt og Venstre har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 53 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.55)

Kap.	Post Formål	Kroner
	fra kr 1 605 000 000 til kr 1 675 000 000	
2651	Arbeidsavklaringspenger	
	70 Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	115 000 000
	fra kr 33 561 000 000 til kr 33 676 000 000	

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 (Innst. 112 L (2021–2022), jf. Prop. 48 LS (2021–2022))

Presidenten: Under debatten har Dagfinn Henrik Olsen satt fram ett forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering skal § 3 første ledd første punktum lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 5 dager (arbeidsgiverperiode 1).

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra og med 1. januar 2022.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.20.43)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

I

I midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 3 femte ledd skal lyde:

Kompensasjonstyelsen gis med 70 prosent av grunnlaget begrenset oppad til 6 G. Ytelsen gis for fem dager per uke, og dagsatsen er den årlige ytelsen delt på 260.

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Avkorting mot inntekt*

Inntekter som selvstendig næringsdrivende og frilansere i stønadsperioden kommer til fradrag i ytelsen med 70 prosent.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Ytelsen kan gis for inntektsbortfall til og med 31. mars 2022.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. mai 2022.

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra og med 1. januar 2022.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å forlenge kriseordningene for arbeidsfolk (Innst. 111 S (2021–2022), jf. Dokument 8:48 S (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:48 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å forlenge kriseordningene for arbeidsfolk – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 6, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland og Erlend Wiborg om redusert arbeidsgiverperiode for sykepengen når fraværet skyldes covid-19 (Innst. 110 S (2021–2022), jf. Dokument 8:33 S (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:33 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland og Erlend Wiborg om redusert arbeidsgiverperiode for sykepengen når fraværet skyldes covid-19 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 7, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Helge André Njåstad og André N. Skjelstad om endringer i folketryktdloven for utbetalinger ved ekstraordinære tilfeller (Innst. 114 L (2021–2022), jf. Dokument 8:64 L (2021–2022))

Presidenten: Under debatten har Anna Molberg satt fram ett forslag på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt. Forslaget lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygden gjøres følgende endring:

Ny § 22-9 skal lyde:

§ 22-9 *Utbetalinger i ekstraordinære tilfeller*

Arbeids- og velferdsetaten kan i ekstraordinære tilfeller utbetale et nærmere angitt beløp til den som for et nærmere angitt tidsrom fyller vilkår for en ytelse etter denne lov. En slik utbetaling skal være skattefri, ikke trekkpliktig og ikke være pensjonsgivende.

II

Loven trer i kraft straks.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Venstre har varslet støtte til forslaget.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:64 L (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Helge André Njåstad og André N. Skjelstad om endringer i folketryktdloven for utbetalinger i ekstraordinære tilfeller – vedtas ikke.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt ble innstillingen bifalt med 56 mot 43 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.23.00)

Votering i sak nr. 8, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (Innst. 118 L (2021–2022), jf. Prop. 50 L (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt åtte forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 2, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre og Venstre
- forslag nr. 3, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre
- forslag nr. 4, fra Lars Haltbrekken på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 5 og 6, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 7, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt
- forslag nr. 8, fra Kjell Ingolf Ropstad på vegne av Kristelig Folkeparti

Det voteres over forslag nr. 7, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at strømstønsordningen tar utgangspunkt i at terskelen settes til 35 øre/kWt for forbruk opptil 2 000 kWt og 70 øre/kWt for forbruk mellom 2 000 og 5 000 kWt. Videre innføres det en trinnvis statlig dekning med 100 pst. kompensasjon for forbruk opptil 2 000 kWt og 50 pst. kompensasjon for priser over 70 øre/kWt for forbruk mellom 2 000 og 5 000 kWt, for månedene desember 2021 og januar, februar og mars i 2022.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 95 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.24.02)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 8, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, som et ekstraordinært strakstiltak, innføre en makspris på strøm på 50 øre per kWt eksklusiv merverdiavgift fra 1. januar til 31. mars 2022, som skal gjelde alle strømkunder, fra husholdninger og sekundærboliger og frivillige og ideelle organisasjoner til næringsdrivende og bedrifter.»

Fremskrittspartiet har varslet støtte til forslaget. Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 81 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.24.25)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen beregne snittprisen på strøm på grunnlag av dagpris, for å sørge for at folk får støtte for faktisk forbruk.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 92 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.24.44)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 6, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at den utvidede strømstøtteordningen også gjelder for strømregningen for desember 2021.»

Fremskrittspartiet har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 80 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.25.04)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 4, fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen raskt fremme forslag for Stortinget om en hensiktsmessig regulering av kraftmarkedet på lengre sikt, for å motvirke slike svært høye strømpriser som man nå ser.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti ble med 84 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.25.27)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 3, fra Høyre. Forslaget lyder:

«I midlertidig lov av 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter gjøres følgende endring:

§ 5 tredje ledd første punktum skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $0,85 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$ »

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 78 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.25.46)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en søknadsbasert kommunal kompensasjonsordning for å bistå mindre bedrifter og frivillige lag og organisasjoner som nå sliter med høye strømpriser. Ordningen skal avgrenses til kommuner i prisområdene i Sør-Norge, og støtten til bedriftene må avgrenses til bedrifter der strømutgiftene utgjør en høy andel målt mot omsetningen deres. Tilskuddet må være i tråd med statsstøttereguleringen. Kommuner med betydelige merinntekter fra eierskap i kraftselskaper eller kraftproduksjon skal ikke inkluderes i ordningen, men disse kommunene oppfordres til å lage tilsvarende ordninger innenfor egen ramme. Tilskuddsmidlene settes av som skjønnsmidler som fordeles via statsforvalteren. Regjeringen bes foreslå en hensiktsmessig ramme for ordningen, eksempelvis 2 mrd. kroner. Midler som ikke kommer til utbetaling, tilbakebetales til staten.»

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 70 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.26.06)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av første halvår 2022 vurdere hvordan støtte ved høye

strømpriser kan målrettes mot husholdninger med lave inntekter basert på data om strømforbruk og husholdningsinntekt.»

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne ble med 60 mot 39 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.26.27)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

A.

L o v

om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter

I

I midlertidig lov av 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $0,8 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. For forbruk i desember 2021 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,55 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

For nettselskap med leveringsplikt etter energiloven § 3-3 gjelder første og tredje ledd tilsvarende.

§ 10 annet punktum skal lyde:

Departementet kan gi nærmere forskrift om prisregulering av fjernvarme for kunder med eller uten tilknytningsplikt.

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

Stortinget ber regjeringen i løpet av første halvår 2022 komme tilbake med en evaluering av støttetiltakene for strøm, herunder samfunnsøkonomiske konsekvenser og fordelingsvirkninger. Sammenhengen mellom husholdningenes inntekt og strømforbruk bes belyst.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

V o t e r i n g i s a k n r. 9, debattert 21. januar 2022

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen og Frank Edvard Sve om å innføre makspris på strøm for norske forbrukere og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Sofie Marhaug om å innføre makspris på og topprissystem for strøm (Innst. 122 S (2021–2022), jf. Dokument 8:65 S (2021–2022) og Dokument 8:66 S (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt åtte forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Lars Haltbrekken på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 4 og 5, fra Frank Sve på vegne av Framskrittspartiet
- forslag nr. 3, fra Lars Haltbrekken på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 6 og 7, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt
- forslag nr. 8, fra Rauand Ismail på vegne av Miljøpartiet De Grønne

Det votes over forslagene nr. 6 og 7, fra Rødt.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en makspris på strøm på 35 øre/kWh, som skal pålegges omsetningen av kraft fra norske kraftprodusenter til kunder i Norge (husholdninger, næring m.m.), i henhold til lov om pristiltak.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som kombinerer makspris på strøm med et topprissystem for husholdninger gjennom enten moms eller elavgiften, der maksprisen gjelder for forbruk inntil en viss grense, mens prisen for luksusforbruk settes høyere.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 95 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.28.17)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 8, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget senest innen høsten 2022 med forslag til en langsiktig og omfordelende modell for å håndtere høye strømpriser. Forslaget må inneholde konkrete og offensive satsinger på energieffektivisering og lokal energiproduksjon rettet mot husholdninger og næringsliv. Det forutsettes at regjeringen i en omfordelende modell også vurderer et system hvor statens økte inntekter fra strømsalg deles ut igjen til norske innbyggere.»

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 92 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.28.36)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede å innføre en maksimal pris på strøm for husholdninger og næringsliv. Utredningen må blant annet se på effekten på prisen til husholdningene over tid, fordelingseffektene, insentiver til energieffektivisering og avgrensning på forbruk.»

Fremskrittspartiet og Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 72 mot 27 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.28.56)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 4 og 5, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en makspris for strøm på 0,50 kr pr. kWt ekskl. mva. Dette gjøres gjeldende for alle, både husholdninger og næringsliv.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak for Stortinget med forslag om de nødvendige tiltak for å sikre norske forbrukere og bedrifter stabil tilgang på strøm til de priser som har vært vanlige i Norge, altså langt lavere enn de som har vært vanlige i mange andre europeiske land.»

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.29.16)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede å innføre et topprissystem hvor det settes en lavere strømpris og gis lavere avgifter for forbruk opp til et visst nivå og normale priser over dette nivået. Det må ses på fordelingseffektene og effekten på energieffektivisering.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.29.35)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge opp og skjerpe krav til energieffektivisering for næringsbygg i tråd med målsettinger vedtatt i Stortinget om å energieffektivisere bygg med inntil 10 TW.»

Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 81 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.29.57)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

Dokument 8:65 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen og Frank Edvard Sve om å innføre makspris på strøm for norske forbrukere – vedtas ikke.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 82 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.30.29)

Videre var innstilt:

II

Dokument 8:66 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Sofie Marhaug om å innføre makspris på og toprissystem for strøm – vedtas ikke.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 83 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.31.01)

Sak nr. 10 [14:31:11]

Referat

1. (207) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Turid Kristensen, Tage Pettersen, Tone Wilhelmsen Trøen, Sandra Brufnot og Kari-Anne Jønnes om en tryggere idrett og forebygging av kroppsmis-

nøye og spiseforstyrrelser i idretten (Dokument 8:71 S (2021–2022))

Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.

2. (208) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tobias Drevland Lund, Seher Aydar, Marian Hussein og Grete Wold om foreldelsesfrist for tilbakekallelse av statsborgerskap (Dokument 8:75 S (2021–2022))

Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.

3. (209) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Morten Stordalen og Bård Hoksrud om en mer effektiv tungbilkontroll for tryggere veier (Dokument 8:76 S (2021–2022))

Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.

4. (210) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Liv Kari Eskeland, Trond Helleland, Kari-Anne Jønnes, Jan Tore Sanner, Svein Harberg og Margret Hagerup om å vurdere endringer i trafikklærerutdanningen for å sikre tilstrekkelig rekruttering av trafikklærere for tunge kjøretøy (Dokument 8:73 S (2021–2022))

Enst.: Sendes utdannings- og forskningskomiteen.

5. (211) Årsrapporter fra Stortingets faste delegasjoner til internasjonale parlamentariske forsamlinger for 2021 (Dokument 13 (2021–2022))

6. (212) Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om evaluering av Norges deltakelse i krigen i Syria og Irak (Dokument 8:72 S (2021–2022))

7. (213) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marian Hussein, Torgeir Knag Fylkesnes og Ingrid Fiskaa om tilgang på vaksiner, medisiner, medisinsk utstyr og medisinsk teknologi i kampen mot covid-pandemien (Dokument 8:74 S (2021–2022))

Enst.: Nr. 5–7 sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Så synes ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 14.32.

